

El Sínode creu que l'Evangelí salvarà Europa

Els bisbes aposten per una Església portadora d'esperança

Ecumenisme, parròquia, dona, joves, diàleg, immigrants i educació de la fe són paraules clau per entendre el Sínode de Bisbes que des de l'1 fins al 23 d'octubre s'ha celebrat a Roma. El Sínode, que ha comptat amb la presència de cristians no catòlics, ha estat una oportunitat per aprofundir en les arrels europees lligades a l'empremta cristiana, però sobretot ha estat l'ocasió de posar sobre la taula els problemes que afecten Europa. Una injecció d'esperança per al continent.

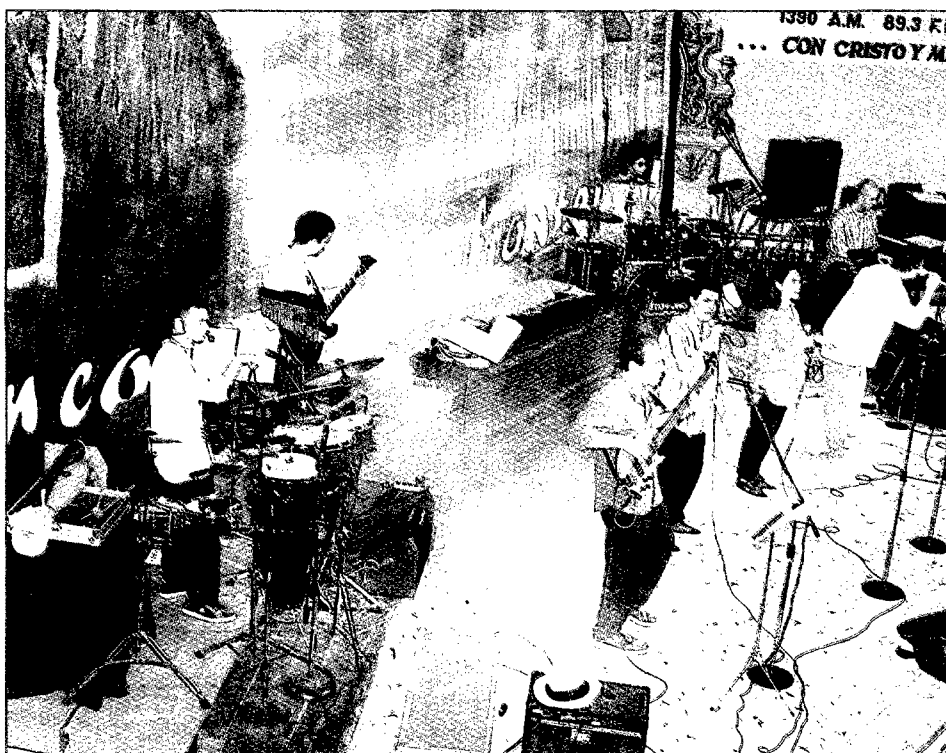
Pàg. 2, 3, 5 i 6

Foto: Miriam Díez

Els assistents al Sínode han pogut gaudir de la renovada façana de Sant Pere.

Kairoi: cant cristià per a Centreamèrica

El grup català Kairoi ha aprofitat la celebració dels cinquanta anys de la presència marista a Centreamèrica per viatjar allà i realitzar una petita gira musical. Kairoi tenia, a més, una altra cosa a celebrar, la canonització el mes d'abril passat del fundador dels maristes, Marcel·lí Champagnat.

Kairoi fa vint anys que es dedica a la música religiosa, i viu ara un renaixement que l'ha portat a Centreamèrica, on els seus components han redescobert que «l'Evangelí té sentit perquè forma part de la pròpia vida».

Pàg. 20-21

Sumari

Pàg. 7 «El Papa de Hitler», un llibre contra Pius XII

Pàg. 8 Retorn de Mons. Belo a Timor

Pàg. 23 Lleida: Certamen Literari Marià

Pàg. 25 Tortosa: el P. Bignotti presenta la campanya del Domund

Pàg. 32 Homenatge a Mn. Pere Ribot

Editorial

Un sínode realista i esperançador

Aquests dies es troben reunits a Roma els membres de la II Assemblea Especial per a Europa del Sínode dels Bisbes, sota el lema «Jesucrist vivent en la seva Església, font d'esperança per a Europa». El papa Joan Pau II ha volgut reunir aquesta Assemblea per analitzar amb realisme i amb propostes esperançadores el gran repte que suposa per a Europa el traspàs d'aquest mil·lenni.

Els participants no han volgut amagar les dificultats de l'anunci de l'Evangeli en l'Europa dels nostres dies, i en què està a punt d'arribar la data tan significativa dels 2.000 anys de cristianisme. Però el fet de l'empobriment i de l'absència de profunditat, fàcilment detectable a Europa, pel que fa a les seves arrels cristianes, no ha de ser motiu d'ensopiment o de pessimisme. Com diu el cardenal Ricard Maria Carles —un dels relators d'aquest Sínode— en la seva carta dominical d'aquesta setmana «hi ha esperança a l'aula des de la fe, perquè el Senyor continua enviant el seu esperit, no abandona la seva Església». Aquesta esperança podria comparar-se a la dels deixebles d'Emaús, quan malgrat un primer moment de desànim troben el consol i l'esperança després de compartir el camí i el pa amb Jesús ressuscitat (Lc 24:13-35).

Amb veritable esperança cristiana i confiança en l'Esperit del Senyor cal començar el segle XXI a Europa; l'Església és conscient que haurà de fer nombrosos esforços per assumir la realitat del nostre continent i donar un missatge que arribi al més profund del cor dels europeus. El cardenal-arquebisbe de Milà, Carlo Maria Martini, fins i tot ha suggerit la possibilitat —encara que sigui en somnis— de convocar un Concili Vaticà III, no se sap si aquest somni es farà realitat ben aviat o potser tardarà, el que és ben clar és que l'Església ha de donar respostes davant del nou mil·lenni, i

aquest Sínode, que alguns defineixen com «un concili en miniatura» segur que serà un bon impuls per a l'actitud dels cristians més enllà del 2000.

Entre els nous reptes que el Sínode s'ha proposat analitzar hi ha la configuració d'una nova Europa, amb una Unió Europea forta i consolidada, amb una moneda única i amb una Comissió, encapçalada actualment per Romano Prodi, que trenca antigues barreres i actituds d'incomunicació entre països. Una «vella Europa» que progressa econòmicament però que pateix mancances espirituals molt profundes. Conjuntament amb els països de la Unió, emergeixen els països de l'Est, molt més oberts a l'Evangeli després de tants anys de repressió religiosa i de comunisme. També apareix el fenomen d'un nacionalisme exacerbat que ha portat a conflictes tan sagnants com els de l'antiga Iugoslàvia.

Un altre dels aspectes que comporta preocupació és el diàleg amb les altres religions, de manera especial amb l'islam, que es fa cada cop més present al nostre continent amb motiu de les migracions dels països del Magrib. Tot i la dificultat que genera el diàleg, sovint complex, amb aquesta religió, és ben cert que la presència islàmica a casa nostra ens és exemple del sentit de transcendència i d'arrelament en la vida social dels qui segueixen l'Alcorà.

També el Sínode es planteja el paper de la dona, un paper lògicament imprescindible en la Nova Evangelització que necessita Europa. Maria, la Mare de Déu i dona, és el símbol de la gran esperança que Europa necessita, i són precisament tres dones santes, Brígida de Suècia, Caterina de Siena i Edith Stein, les noves copatrones d'Europa, a les quals encomanem tota la tasca que amb esperança i realisme estan fent els pares sinodals.

Sumari

7

«El Papa de Hitler»,
un llibre contra
Pius XII

8

Retorn de Mons.
Belo a Timor

23

Lleida: Certamen
Literari Marià

25

Tortosa: el P.
Bignotti presenta la
campanya del
Domund

32

Homenatge a
Mn. Pere Ribot

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Glòria Carrizosa (coordinació), Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Miriam Díez, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Manuela Vázquez, MADRID; Jean Pierre Denis, PARÍS; Lluís Serra, ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronat i Guillem Soler, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggari, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iberetnet.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

II Assemblea especial del Sínode de Bisbes per a Europa

El Sínode ha estat una trobada realista en què els bisbes europeus han pogut discutir amb llibertat sobre els aspectes positius i negatius de les seves respectives diòcesis. Vuit anys després del primer Sínode de Bisbes europeus, aquesta segona assemblea continental del mil·lenni ha estat una experiència de col·legialitat que ha enfortit el coneixement de la realitat dels bisbes europeus.

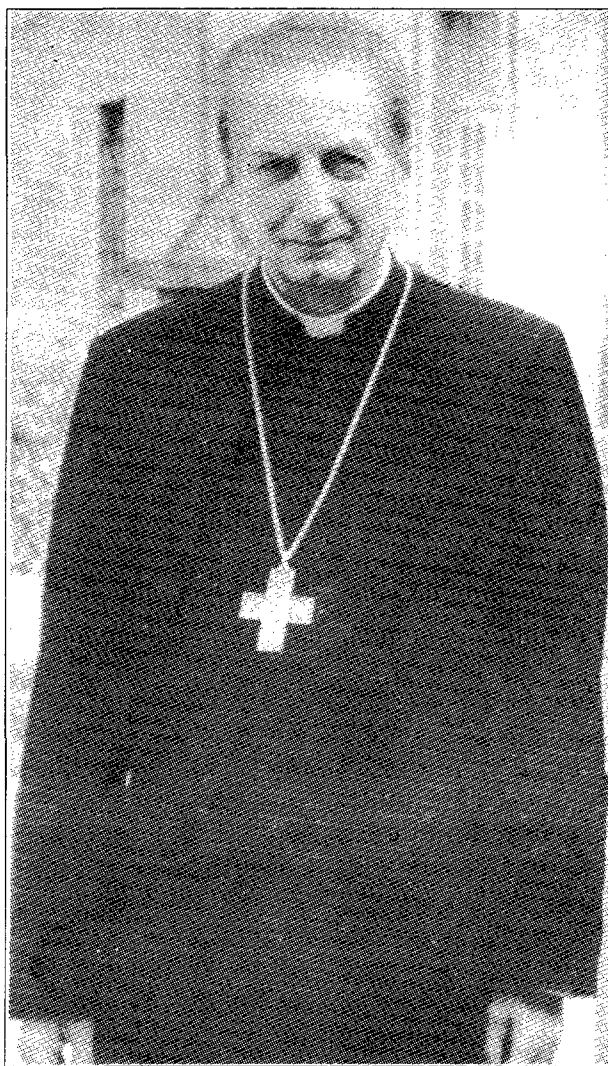
El Sínode va ser convocat el 23 de juny del 1996 a Berlín, quan no estava programat, motiu pel qual s'adverteix la urgència que sent l'Església de fer una aturada i veure què aporta a la societat europea que s'està construint. Des de l'Atlàntic fins als Urals, la intuïció que va fer néixer en el Papa la idea de convocar un Sínode va ser la necessitat que a Europa hi hagi un autèntic renaixement religiós, social i econòmic, una nova i renovada evangelització. Tal com ha dit un dels bisbes participants, no es tracta tant de batejar els convertits sinó de convertir els batejats. Joan Pau II ha volgut que els treballs sinodals hagin fet revivre l'experiència dels deixebles d'Emaús que, plens d'alegria i esperança per haver reconegut el Senyor, retornen a Jerusalem per explicar què els ha passat durant el camí.

Què aporta avui un Sínode?

Després d'una trobada com aquesta, la situació no pot seguir sent la mateixa. El Sínode té una voluntat pràctica i efectiva, i és per això que tota la metodologia està pensada per a unes aplicacions realistes i factibles.

Un Sínode és una institució permanent creada per Pau VI el 1965, i va néixer precisament per mantenir viu l'esperit nascut del Concili Vaticà II. Els intercanvis d'impressions entre els bisbes, sota la mirada permanent del Papa, tenen un únic objectiu: buscar solucions pastorals que tinguin validesa i aplicació universal. El Sínode és, en paraules del cardenal Oddi, «un concili en miniatura». El mètode de treball alterna anàlisi i síntesi. Les intervencions dels participants han estat elaborades tenint en compte que fossin universals, actuals, amb rellevància pastoral i base doctrinal sòlida.

A la primera fase del Sínode es van presentar les

Carlo Maria Martini.

situacions particulars de cada Església, fet que va contribuir a tenir un panorama ampli de la realitat europea, en canvi continu.

En la segona part, el relator del Sínode, el cardenal espanyol Rouco Varela, va formular uns punts per ser discutits en grups anomenats «cercles menors». En el moment de llegir en sessió plenària els informes dels grups, els pares sinodals van tenir l'oportunitat de fer preguntes per aclarir-ne els arguments. Després de les observacions pertinents, ja es va passar a la votació de propostes concretes. S'espera que de les conclusions en surti un document papal, habitualment

una exhortació apostòlica, que pot trigar uns mesos a ser publicada.

El Concili Vaticà III i el cardenal Martini

«He tingut un somni.» Amb aquestes paraules i recordant al cardenal Hume, desaparegut recentment, el jesuïta Carlo Maria Martini va iniciar la seva intervenció, una de les que ha tingut més ressò mediàtic perquè sembla que se'n desprèn la il·lusió de tenir un Concili Vaticà III. Martini no ho va dir així, simplement va usar el gènere literari i profètic del somni, dient que li agradaria una experiència de col·legialitat universal i autoritzada amb tots els bisbes. Una reunió d'aquest tipus, amb els 4.500 bisbes del món, només pot ser una nova estructura o un concili.

L'arquebisbe de Milà va dir també que havia somiat com l'Església s'havia familiaritzat amb la Bíblia que, segons ell, és el llibre del futur a Europa. Martini va confessar que havia somiat també en la renovació parroquial en què s'han d'insertar els nous moviments eclesials. Carlo Maria Martini, conegut per les seves converses amb Umberto Eco al llibre *En què creuen els qui no creuen*, és un dels «papables» que més surten en les hipotètiques travesses sobre qui serà el nou Papa, tot i que la seva edat no l'ajuda perquè ha ultrapassat la setantena.

Els nacionalismes extrems fills d'Europa

Una qüestió que ha marcat el rumb del Sínode ha estat la referència constant als nacionalismes extrems. L'arquebisbe de Belgrad, Franc Perko, va oferir un emotiu testimoni al·ludint als «nacionalismes exagerats, fills dels nacionalismes d'aquest segle», i va dir que aquest tipus de nacionalisme té les seves arrels en el paganisme. Perko també va fer referència a les dificultats per combatre el terrorisme des de la societat civil, especialment el que prové del fonamentalisme islàmic. Perko va aturar-se a reflexionar sobre la força del mal, no només en els Balcans sinó a tot Europa. L'arquebisbe Perko va dir que només es pot combatre Satanàs amb pregària i dejuni.

En un comunicat, el president de la Comissió Europea, Romano Prodi, va demanar a aquells països que encara avui no són candidats per entrar a la Unió Europea «que combatin l'error del nacionalisme i persegueixin amb confiança el desenvolupament dels processos democràtics», tot recordant que els conflictes i les guerres només s'han donat fora de la Unió Europea.

La necessitat del diàleg amb l'islam

Des de França, on la realitat de l'islam creix, i des de països com Turquia, la necessitat d'establir lligams amb l'islam també s'ha anat reiterant. Louis Pelatre, bisbe de Sasima i vicari apostòlic d'Istanbul, va fer una intervenció alarmant en què va reconèixer que a Turquia els cristians representen menys d'un 1% de la població. Aquest bisbe va fer una crida perquè des de fora del seu país hi hagi agents pastorals que puguin dialogar amb els musulmans, tot reconeixent que des del seu país és difícil trobar persones formades. Aquest bisbe va aprofitar per agrair les mostres de suport rebudes després del terratrèmol.

El cardenal belga Danneels, arquebisbe de Mechelen-Brussel·les, va fer un diagnòstic dient que «l'islam cada vegada té més presència a Europa: un cert islam amb la seva fe, llengua, cultura, forces econòmiques i polítiques monolítiques és un interlocutor difícil, gairebé inaccessible. Hi ha un altre islam, que ens torna a ensenyar el sentit de la transcendència de Déu, de la pregària i el dejuni, de l'impacte de la religió en la vida social».

En el document preparatori del Sínode s'instava a preparar sacerdots i laics per conduir el diàleg entre cristians i musulmans, i s'assumia que aquests contactes són més necessaris que mai.

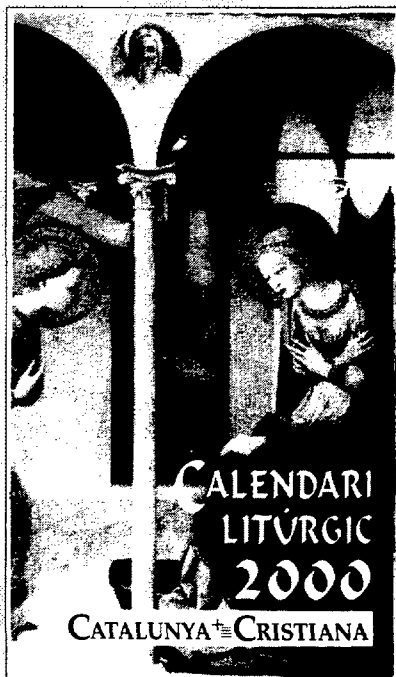
ORAR EN CUERPO Y ALMA
Renacer del agua y del espíritu
Bernard Rérolle

Partiendo de las técnicas de relajación orientales, sobre todo japonesas, el autor nos invita a considerar nuestro cuerpo como aliado en la oración. 192 págs. 1.700 ptas.

narcea, s. a. de ediciones
Dr. Federico Rubio y Galí, 9. 28039 Madrid
Tf. 91 554 61 02. Fax 91 554 64 87
narcea@informet.es www.narceaediciones.es

ELS NOSTRES CALENDARIS 2000

ANY DEL GRAN JUBILEU

«Amb la mirada fixa en el misteri de l'Encarnació del Fill de Déu, l'Església es prepara per travessar el llindar del 3r mil·lenni» (Joan Pau II).

*Adreceu-vos per telèfon,
per correu o bé personalment
a l'associació*

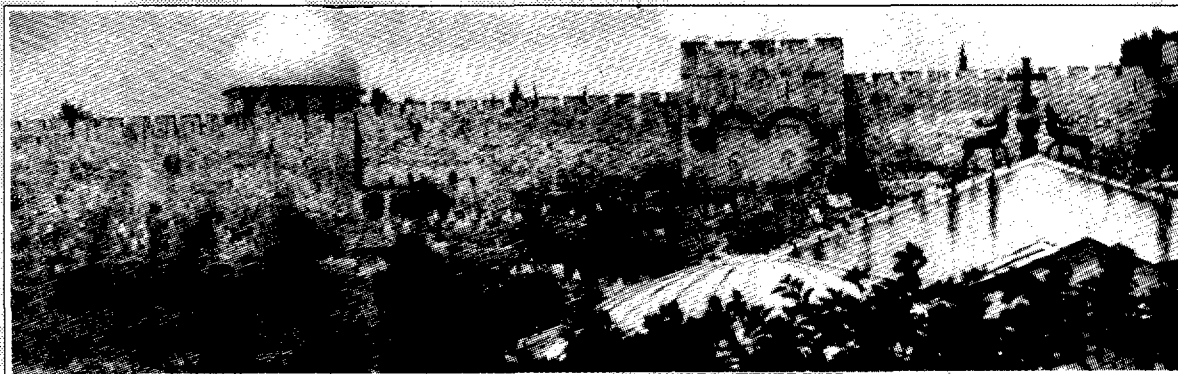
**AMICS
DE CATALUNYA CRISTIANA**

Pl. Urquinaona, 11, 3r 3a A
08010 BARCELONA
Telèfon 933 013 718
Fax 933 023 264

PELEGRINS DE LA PARAULA AL PAÍS DE JESÚS

Del 28 de novembre al 5 de desembre

TERRA SANTA

Pelegrinatge contemplatiu sota el guiatge de Mn. Joan E. Jarque i Jutglar
Una bona manera de preparar-se per al Jubileu de l'Any 2000

I també: Terra Santa Cap d'Any - del 28 de desembre al 4 de gener del 2000

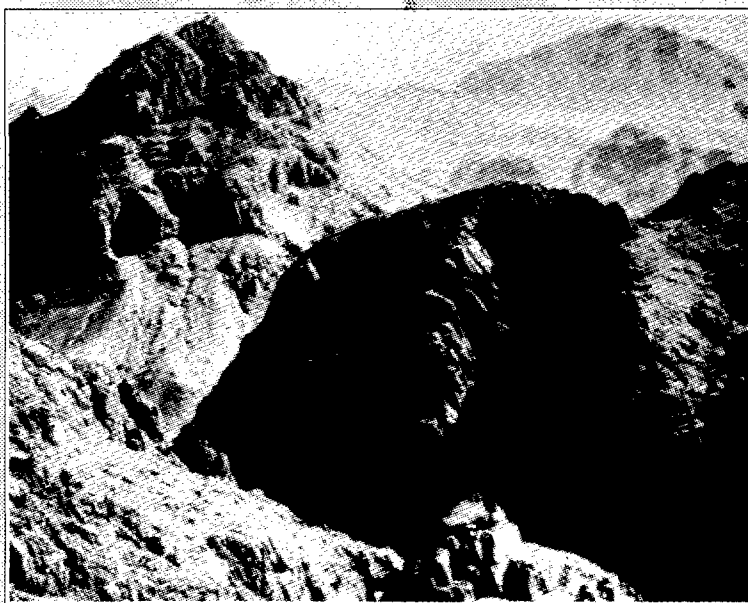
AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

VI PELEGRINATGE PELS CAMINS DE LA TERRA PROMESA

Del Nil a les fonts del Jordà

**Del 20 al 31 de
març del 2000**

- El Caire
- Sinai
- Jordània
- Jerusalem

*Tot refent el camí cap
a la terra promesa*

ARQUEBISBAT DE BARCELONA: COMISSIÓ DIOCESANA PER AL JUBILEU DEL 2000

PELEGRINATGE JUBILAR DIOCESÀ A ROMA
amb motiu del Gran Jubileu

Mes de maig del 2000

Presidit pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona

ROMA / SUBIACO / PORT / D'ÒSTIA

Opció A: Autocar
Del 15 al 22 de maig.....

Opció B: Avió

Del 16 al 21 de maig

Les inscripcions són obertes

Demaneu informació a:
la vostra parròquia,
centre de culte,
comunitat, moviment,
associació...
i també als Amics de
Catalunya Cristiana

L'ecumenisme: grans paraules, petits indicis

Segons el que es desprèn del Sínode, podríem afirmar que Europa viu avui una primavera ecumènica. S'avança, però, a passes petites. Fets com la negativa del patriarca de Moscou a rebre el Papa o l'anomenat «fracàs» de la trobada ecumènica de Graz ara fa dos anys, ho corroboren.

El general de la Companyia de Jesús, Peter Hans Kolvenbach, va posar el dit a la nafra pel que fa a l'ecumenisme, preguntant-se com es pot invocar a la unió europea mentre les mateixes Esglésies no pragmatitzen aquesta unió. Kolvenbach va manifestar que «mentre Europa va cap a la unitat que planifica, no es veu cap on va l'ecumenisme ni quins seran els seus límits en el futur».

Davant l'escàndol de la divisió entre els cristians, aquest jesuïta va precisar que «el progrés de l'ecumenisme encara requereix paciència i sofriment».

Per la seva banda, el cardenal Silvestrini, prefecte de la Congregació per a les Eglésies Orientals, va voler aclarir que les Esglésies orientals són part integrant de la identitat europea, dient que «una Europa sense l'aportació de l'Orient cristià és una Europa coixa». Silvestrini va ser rotund en afirmar que «sense l'aportació de les tradicions espirituals i culturals d'Orient, Europa no serà més Europa». Silvestrini va subratllar la importància del paper del monaquisme, la col·laboració entre els laics que «ajudarà a desfer els nacionalismes ressorgents, que són la negació explícita del model de comunió».

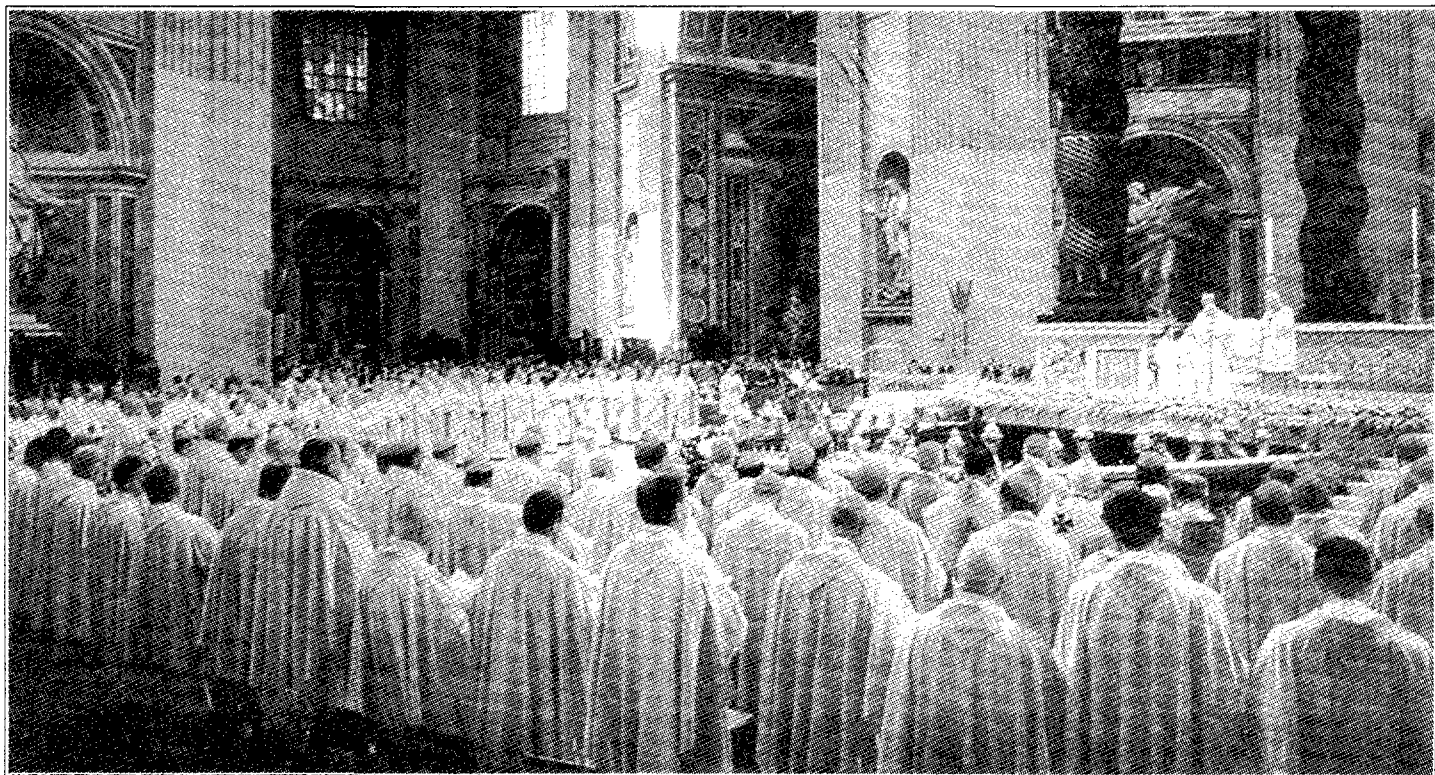
Dins les intervencions dels delegats fraters convidats, destaquen les paraules del patriarca Iosif, de Romania, que va citar com a elements positius en el progrés ecumènic la trobada entre el patriarca de Roma i el de Constantinoble, la creació de comissions mixtes de diàleg teològic, els intercanvis d'estudiants i professors i la necessitat compartida de recuperar la unió perduda.

El metropolità ortodox de França, Jeremias, va reconèixer que hi ha seriosos obstacles per al diàleg, però va dir que s'ha de continuar caminant per aconseguir la unitat entre tots els cristians.

El paper de la dona a l'Església: quin?

Aquest Sínode ha parlat diverses vegades del paper que ha de tenir la dona en l'Església, però no ha presentat encara (falta el material conclusiu) quin ha de ser concretament aquest lloc. D'altra banda, el Sínode ha expressat el bé que pot fer la presència de Maria, mare d'esperança, en una Europa que la necessita.

A l'obertura, el Sant Pare va declarar copatroness d'Europa santa Brígida de Suècia, santa Caterina de Siena i santa Edith Stein (Teresa Benedicta de la Creu).

Missa d'obertura.

Aquestes tres dones s'afegeixen als tres patrons d'Europa (sants Benet, Ciril i Metodi). Aquest gest proposa una devoció renovada des d'una perspectiva europea i és un dels signes que palesen, encara que tímidament, la importància que des del Sínode s'ha volgut donar a la dona.

Una referència explícita la va donar

el bisbe italià d'Aveiro Baltasar Marcellino, que en el seu parlament va dibuixar un *mea culpa* reconeixent que moltes vegades «el rostre de l'Església apareix com un rostre clerical que porta amb ell mateix el pes del poder institucional i personal i l'adhesió a privilegis conquerits». Pel que fa a la dona, aquest prelat va dir que els passos fins ara són discrets

i que hi ha gent que ni se n'ha adonat. Baltasar va manifestar que en molts països és més greu la crisi de vocació femenina que la masculina i va dir que creix el nombre de dones joves que abandonen l'Església. Finalment, va expressar que «el gest de nomenar tres copatroness d'Europa ha de ser profètic» i va

(continua a la pàg. 6)

Romano Prodi: «Europa no és només la unió econòmica»

En una carta adreçada als pares sinodals, Prodi recorda que han passat deu anys des que els pobles de l'Europa central i oriental han assolit, després de la llarga nit dels totalitarismes, la llibertat per poder determinar les seves societats, segons els seus propis principis i conviccions. Prodi va assenyalar que en aquest procés, les Esglésies cristianes han ofert una col·laboració insubstituïble.

El president de la Comissió Europea va insistir que avui ja no s'identifica Unió Europea amb la part occidental del continent

sinó amb tot Europa, i en aquest sentit va dir que no és només una gran realitat econòmica, una *koiné* de béns i serveis dels recursos humans que circulen lliurement, sinó també la realització d'un gran projecte polític. Pel que fa a l'ampliació, Prodi va dir que «representa una ocasió extraordinària per respondre positivament a una fase històrica caracteritzada per una progressiva integració» i va advertir que «l'ampliació d'Europa encara no és possible sense un procés d'integració i reforç de les institucions i de les polítiques comunitàries».

BUFET FIGUERAS ADVOCATS

Amb més de trenta anys d'experiència en Dret Civil, Mercantil, Penal, Administratiu, Matrimonial i reclamacions de quantitat contra morosos.

Tel. 932 018 009 - Fax 932 001 762
c/ Bori i Fontestà, 18, 4t 1a - 08021 Barcelona
e-mail: bufetfigueras@abonados.cplus.es

Fernando Pinós Galeria d'Art

Compro:
* Pintura i dibuixos d'artistes catalans i espanyols
* Mobles antics i d'estil
* Làmpades antigues
* Llibres i biblioteques
* Passo a domicili a qualsevol lloc i pago al comptat
* Peritatges gratuïts per escrit
Tel. i Fax: 934 677 203
c/ Consell de Cent, 325 - 08007 Barcelona

desitjar que sigui l'inici d'altres gestos, més que mai significatius per al món secularitzat que malgrat tot encara té una mirada per a l'Església».

Algunes veus femenines presents a l'assemblea han reiterat que cal donar més confiança a la dona. Amb tot, no hi ha hagut intervencions en la línia del sacerdoci femení.

La fundadora i presidenta dels focolars, la italiana Chiara Lubich, que en la seva intervenció va reclamar un retorn autèntic a l'Evangeli, no va fer cap referència a la dona.

Jolanta Olech, presidenta de la Conferència de Superiores Majors dels Instituts Femenins de Polònia, va criticar que a l'*instrumentum laboris* (el document de treball) no es tingués prou en compte la vida religiosa per impulsar la renovació europea, però tampoc no va aprofitar la paraula per posar sobre la taula el paper de la dona.

Anunciar millor Jesucrist

L'onze d'octubre, el Papa va rebre en audiència i a dinar els bisbes espanyols que participaven al Sínodo, i va recordar algunes anècdotes dels seus viatges a l'Estat espanyol.

En aquest Sínodo, el protagonisme espanyol se l'ha endut el cardenal Rouco Varela, relator general. En la seva *relatio post dis-*

Presència espanyola

Ha encapçalat la participació espanyola el cardenal Antonio María Rouco Varela, arquebisbe de Madrid, en qualitat de president de la Conferència Episcopal Espanyola. Ha actuat de relator general. Com a bisbes triats per la Conferència Episcopal han participat el cardenal Ricard Maria Carles (Barcelona) i els bisbes Fernando Sebastián (Pamplona), Gabino Díaz (Oviedo), Juan María Uriarte (Zamora), José Sánchez (Sigüenza-Guadalajara) i Elías Yáñez (Saragossa). El P. Mereino Aquilino Bocos, claretià, ha estat escollit per la Unió de Superiors Generals. Francisco Álvarez, arquebisbe de Toledo i Javier Echeverría, prelat de la Prelatura Personal de l'Opus Dei, com a membres nomenats pel Papa.

En qualitat de col·laboradors dels secretaris especials, els jesuïtes i professors de Teologia Juan Antonio Martínez Camino (Comillas) i Cándido Pozo (Granada). Com a oients, han participat Jesús i Juana Carrascosa (Centre Internacional de Comunió i Alliberament), Kiko Argüello (Camí Neocatecumenal), i Jesús María Lecea, s.p. (Conferència espanyola dels Superiors i Superiores majors). Com a assistents, José Jaime Brossely i Àngel David Martín. Com a responsables per a la informació, el Dr. Joaquín Navarro-Valls, director de la Sala de Premsa de la Santa Seu i Jesús de las Heras, responsable de l'Oficina d'informació de la Conferència Episcopal Espanyola. Entre els participants d'altres Estats, destaca el germà Roger, responsable de la Comunitat de Taizé (França), com a convidat especial. (L.S.)

ceptionem (document de síntesi de les intervencions) va dir —en llatí— que hi ha una coincidència entre els bisbes a percebre la urgència amb què l'Església ha d'anunciar i transparentar millor Jesucrist, així com la necessitat de plantejar la nova evangelització d'Europa com a proposta visible i viscuda de Jesucrist. Una altra convergència entre els bisbes és que sembla necessari dur a terme un examen de consciència eclesial referit tant a la situació de la societat europea com a la de la pròpia Església. Rouco va dir que aquest examen es vol fer amb esperit de conversió al Regne de Déu i com a expressió de l'apropament pastoral als homes del nostre temps. El president de la Conferència Episcopal Espanyola va assenyalar que dins les propostes per a la nova evangelització cal destacar les que fan menció a la predicació, la litúrgia i la caritat o *diakonia*. Dins aquesta perspectiva de nova evangelització, el cofundador del Camí Neocatecumenal, Kiko Argüello, va fer una proposta concreta: que es constitueixi una Comissió Pontifícia per a l'actuació de la nova evangelització d'acord amb l'esperit del Concili Vaticà II.

Reportatge: Miriam Díez

Corresponsal de C.C. a Roma

Entrevista al cardenal Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona i participant al Sínodo

«Cal no tenir vergonya de la pròpia identitat»

—Què diu l'Església a Europa?

—En aquest moment de la història, un gran servei que l'Església està cridada a fer a Europa és demostrar-li la seva veritable identitat. I aquesta identitat té com a component essencial les seves arrels cristianes. La identitat té molt a veure amb amb l'autèntica experiència de vida cristiana, que no és sinó una manera molt concreta de relacionar-se amb les persones, amb les coses, amb Déu.

—En què s'ha de concretar l'expressió clara de la identitat cristiana?

—Cal no tenir vergonya de la pròpia identitat. El Déu dels cristians és un Déu trinitari, no és un Déu solitari sinó que és amor, relació. La persona de Jesucrist és fonamental per entendre aquesta identitat.

—Al Sínodo surt sovint el rol de la parròquia i la inserció que els nous moviments hi han de tenir. Quins mecanismes es preveuen perquè aquesta inserció sigui factible?

—Més que mecanismes, el que cal tenir és bona voluntat. No n'hi prou de dir que tots trebalem per al mateix amo, cal més comunió, i alguns moviments hi tenen més facilitat que altres.

—Consideraria viable la celebració d'un Concili Universal per plantejar amb els laics el camí de l'Església vers el nou mil·lenni?

—No, jo penso que cal seguir posant

Foto: Àngels Barbié

El cardenal Ricard Maria Carles ha estat un dels participants al Sínodo.

en pràctica el Concili Vaticà II, que molts no han llegit.

—Creu que els fonamentalismes religiosos creixen? Hi ha prou consciència que els cristians estan perseguits pel fet de ser-ho en molts indrets del món?

—El fonamentalisme no és una exigència sinó una imposició per la força d'una religió, o el fre per la força del creixement o pervivència d'altres religions. Pel que fa als cristians perse-

guits, no hi ha prou consciència de la situació. El Sant Pare ha dit que torna a ser el segle dels màrtirs i només hem de veure la situació dels cristians al sud del Sudan, a Turquia, a Timor Oriental...

—L'arquebisbe de Belgrad ha fet referència als nacionalismes exagerats. Creu que a l'Estat espanyol n'hi ha?

—No, en tot cas sempre es fa referència a la situació de l'exIugoslàvia i a regions on les fronteres han estat molt

noves. No és el cas d'Espanya.

—Què aprèn l'Església occidental de l'Orient cristià?

—Una més gran atenció a la litúrgia. Es dona molta importància als ornaments, als vasos sagrats, a la música... tot és expressió de l'esperit. I també una més gran atenció a l'acció de l'Esperit en l'Església i les persones.

—Crist, font d'esperança per a Europa. En quin sentit?

—Respondré amb contundència: perquè Crist és el Senyor de la història, i en ell culmina el desenvolupament de la persona humana. Quan la cultura no va cap a Crist, l'home i la dona no aconsegueixen ser el que estan cridats a ser.

—Aquest és un Sínodo de l'esperança?

—Efectivament. Jo sóc molt optimista, penso que la cultura cristiana ha donat un gran pas endavant. En aquest Sínodo s'observen intervencions de bisbes de llengües, races i situacions molt diferents, però tots tenim en comú l'esperança en aquest Déu Trinitari i en Jesucrist salvador. Podem refiar-nos de Déu i tenir esperança en la força de Crist. Els primers onze deixebles creien per pura fe. Nosaltres avui, 2.000 anys després, creiem no només per la fe sinó també per l'esperança. En aquests anys d'història han passat moltes persecucions i moltes coses han desaparegut, però l'Església hi és.

Vaticà

església en el món

«El Papa de Hitler», un linxament contra Pius XII

■ Peter Gumpel rebut les afirmacions del llibre de John Cornwell

ROMA.— El jesuïta Peter Gumpel és un dels grans historiadors mundialment reconeguts en matèria de relacions Església-Estat, a Alemanya, en aquest segle. Per això, la Santa Seu ha

demanat a aquest home, que juntament amb la seva família va ser perseguit per Hitler, que s'encarregui de la postulació de la causa de beatificació de Pius XII.

Gumpel respon a les acusacions que llença el llibre del periodista britànic John Cornwell, *El Papa de Hitler*, sobre Eugeni Pacelli, Pius XII. El jesuïta assegura que Cornwell dedica molt espai als concordats mentre n'ignora totalment el primer objectiu, que és pastoral, i suggereix i afirma que l'únic propòsit de la Santa Seu era consolidar el seu poder i assegurar-se de nomenar bisbes al seu gust.

En la llista d'obres que segons diu ha consultat el periodista hi ha el llibre en què s'afirma explícitament que, el 1929, quatre anys abans que Hitler arribés al poder, Pacelli va advertir en termes aspres del perill que constituïa Hitler i confessava que no podia entendre com alemanys summament capaços no compartien el seu judici totalment negatiu. Segons Gumpel, «Cornwell omet aquesta declaració».

El jesuïta també afirma que «Cornwell minimitza o més aviat omet totalment la condemna del nazisme formulada per Pacelli a Lourdes, Lisieux, París i Budapest, on va viatjar com a llegat papal. (...) En repetides ocasions, en els seus discursos, Pius XII va denunciar el tractament injust que patien els països ocupats. Però els bisbes polonesos, tret dels que van fugir de Polònia, van implorar al Papa que no formulés aquestes protestes perquè no ocasionaven res de bo, només agreujaven la situació d'opressió i persecució».

Peter Gumpel sosté que els prelats alemanys no van aprovar mai la ideologia de Hitler i que les seves protestes van augmentar progressivament. I afegeix: «El que el periodista no esmenta és que en diversos informes de la Gestapo es pot llegir que, mentre l'Església catòlica tingués influència sobre la gent, la ideologia nazi no seria mai acceptada per gran part del poble alemany.» També assenyala que diverses vegades el Papa va dir oficialment que la victòria de Hitler en la Segona Guerra Mundial significaria la fi

Pius XII.

de l'Església catòlica a Europa. I es pregunta: «Si realment era el Papa de Hitler, per què va transmetre al govern anglès la proposta d'un grup de generals antinazis, que van preguntar si Anglaterra faria la pau amb Alemanya si ells, el grup de generals alemanys, aconseguissin aturar Hitler i treure'l del govern?»

Pius XII i els jueus

El jesuïta recorda que durant la Segona Guerra Mundial i fins a cinc anys després de morir, el Pontífex va ser molt elogiat per tota classe d'organitzacions jueves i per grans rabins de diversos països, i que cap organització ha salvat tants jueus com l'Església catòlica i això per mandat oficial de Pius XII: «Cornwell no dóna la deguda importància al fet que la Creu Roja Internacional va optar per la mateixa decisió que va prendre Pius XII i es va abstenir de pronunciar fortes protestes per no perjudicar les accions secretes i silencioses d'ajuda als jueus.»

Segons el periodista, Pius XII era ambiciós. Gumpel ho desmenteix: «El jove Pacelli va progressar ràpidament perquè era brillant, consciencios i treballador. (...) Només va ser en obediència a una autoritat superior que va entrar al servei diplomàtic de la Santa Seu. Quan

el 1929 va acabar la seva tasca com a nunci apostòlic, volia ser bisbe diocesà. Quan va ser elegit Papa, no va acceptar l'elecció immediatament, i va insistir en una segona votació. Quan el resultat va ser aclaparadorament al seu favor, va acceptar l'elecció com a senyal de la voluntat de Déu, però *in signum crucis*, com una creu pesada.»

Com a conclusió, Peter Gumpel assenyala que «Cornwell, que sens dubte és un amateur en el camp de la història, dret canònic, etc., ha produït un llibre superficial, molt mal fet i completament indigne de confiança. Objectivament parlant és parcial, tendencios i tan unilateral que cal preguntar-se quin és el veritable motiu que va portar aquest home a escriure aquest llibre». (Zenit)

La beatificació segueix el seu curs

La causa de beatificació de Pius XII no ha estat aturada. Així ho ha dit Peter Gumpel, relator de la causa, contrariant el que el cardinal Pio Laghi va expressar el 8 d'octubre passat durant la presentació del llibre sobre el papa Pacelli i la Segona Guerra Mundial. El cardinal Laghi va admetre que hi ha pressions de l'ambaixada israeliana davant la Santa Seu per aturar la causa de beatificació. Aquestes paraules s'han interpretat com un fre que en realitat no existeix. Pressions incloses, la causa no s'atura.

Durant la presentació del volum del pare Pierre Blett, *Pius XII i la Segona Guerra Mundial als Arxius vaticans*, el pare Blett va aclarir que no pretenia oferir cap revelació secreta, sinó centrar-se en els esforços que va fer el papa Pacelli per salvar la pau i limitar la guerra. A Pius XII se li ha retret el seu silenci davant els crims nazis per por de debilitar Alemanya, baluard del cristianisme contra els bolxevics, i se l'ha acusat de tancar els ulls davant de les persecucions contra els jueus. Aquest historiador jesuïta ha fet veure que el silenci era públic, però que en realitat encobria una acció secreta a través de les nunciatures i episcopats que va evitar moltes morts jueves. Els resultats d'aquesta feina encoberta a favor de la vida dels jueus són els testimonis de gratitud que associacions sionistes van adreçar en el seu moment al Pontífex i que han continuat després de la guerra. (M.D.)

INSTRUMENTS MUSICALS

FUSTE

PIANOS

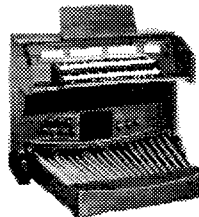
TECLATS

VENT - CORDA

SO PROFESSIONAL

C/ MARINA, 310, Tel. 934 559 258 — C/ MALLORCA, 352, Tel. 932 074 518 - BARCELONA

ORGUES LITÚRGICS RODGERS

- L'orgue americà al millor preu europeu
- Comunitats religioses exemptes del pagament d'IVA
- Facilitats de finançament

Distribuïdor exclusiu per a Catalunya

Timor Oriental

El retorn de Mons. Belo suscita esperança als timoresos

■ El director de Càritas i el seu equip també tornen a Dili després d'haver estat donats per morts

DILI.— Centenars de timoresos van deixar de banda la por de les darreres setmanes per rebre el bisbe de Dili, Mons. Carlos Filipe Ximenes Belo, que va tornar

al país després d'ésser expulsat per les milícies proindonèsies que van incendiar la seva residència. Mons. Belo ha tornat per «estar enmig del seu poble».

El bisbe es va mostrar esperançat en el fet que «la comunitat internacional pugui treballar àrduament per establir la pau a la regió. La meua prioritat és estar aquí amb la gent, celebrar la missa, resar amb ells, visitar-los. Això és el que faré». Mons. Belo, premi Nobel de la Pau, va expressar el seu desig que el seu retorn animi els timoresos que viuen en el terror, amagats a les coves i als boscos, de tornar a les seves llars.

El prelat va agrair l'ajut prestat per les associacions caritatives i va assegurar que és necessari continuar: «Els centres d'acollida de les parròquies es troben en situacions extremes i algunes han estat tancades per la força per les autoritats indonèsies.»

Els timoresos han rebut una altra notícia amb alegria i és que el director de Càritas a Timor Oriental i els més de 20 treballadors estan vius, després que haguessin estat donats per morts setmanes enrere. El P. Francisco Barreto i el seu equip van estar amagats a les muntanyes de Dili des que les milícies contràries a la independència van començar a atacar els timoresos després del referèndum del 30 d'agost passat.

Càritas Austràlia va ser qui informà de l'assassinat dels membres de Càritas a Timor Oriental per soldats indonesis. El director de Càritas Austràlia, Tom Story, ha afirmat que «als informes de les seves morts apareixien com a simples fets i figures, però per a nosaltres es tractava de gent real i coneguda. Estem molt agraïts perquè Déu els va permetre

Mons. Carlos Filipe Ximenes Belo.

sobreviure. Ells tindran un paper clau en la rehabilitació i reconstrucció de la comunitat cristiana quan es recuperin del que han viscut».

D'altra banda, el president dels bisbes indonesis, Mons. Josephus Suwata, va visitar els camps de refugiats a

Timor Occidental, on va dir: «Aquesta tragèdia humana m'afligeix i he vingut aquí per expressar-vos la meua solidaritat. La tragèdia de Timor és un problema polític i l'Església està fent tot el possible per ajudar tots els que pateixen.» (ACI)

KENYA

Els bisbes, preocupats per la situació del país

NAIROBI.— L'Església catòlica de Kenya ha acusat el president del país, Daniel Arap Moi, de bloquejar el projecte de reforma constitucional. Els 23 bisbes del país han denunciat aquesta actitud del president de la república i l'avisen de les conseqüències que pot provocar en la població el fet de negar-se a reformar la constitució a favor d'un reforçament a la democràcia. «Si esclata un conflicte intern, els dirigents polítics en seran els responsables», assenyalen. I asseguren que si la posició de Moi és definitiva, «llavors hem perdut el temps i la nostra energia discutint la reforma constitucional». Els prelatos també critiquen la manera com el govern afronta els problemes de corrupció, de pobresa, d'inseguretat, de falta d'infraestructures socioeconòmiques, així com la sida, que està destruint el país. (APIC)

BRASIL

Campanya antiviolència familiar

RIO DE JANEIRO.— Sota el lema «La pau comença a casa», la Pastoral Infantil brasilera ha llançat una campanya nacional per posar fi a la violència familiar contra els nens. La Pastoral va decidir llançar la iniciativa sobre la base de diversos estudis que demostren que més de la meitat dels actes violents comesos contra els nens al país, passen dins de les seves llars i el 60% són protagonitzats pels pares. Aquesta campanya consisteix en diferents activitats d'orientació familiar per a la construcció de la pau, mitjançant l'educació especial, la catequesi, la lactància materna i accions bàsiques de salut. (ACI)

VIETNAM

Fraciscà condecorat pel govern

HO CHI MINH.— Fidele Le Trong Nhung, un franciscà de 75 anys, que asisteix des del 1967 a leprosos a la rodalia de Ho Chi Minh, en una casa que avui alberga un total de 500 persones, ha estat condecorat pel govern en reconeixement del seu treball. Gràcies al seu guardó pot celebrar missa tots els diumenges per als malalts de la leproseria. El franciscà explica que el seu objectiu és mantenir la integració social dels malalts: «No vull separar-los de les seves comunitats de referència perquè haurien de viure amb les seves famílies, que tenen el deure d'ocupar-se d'ells.» (Zenit)

VATICÀ

El Papa fa una crida als metges a defensar la vida

ROMA.— Joan Pau II va rebre els participants del VII Congrés de la Societat Internacional de Lluita contra el Càncer Ginecològic i els va recordar que els metges han de ser guardians i servidors de la vida. El Pontífex va refusar el suïcidi assistit i l'eutanàsia ja que són «una greu violació de la llei de Déu. (...) Res, ni la petició del pacient, no pot justificar treure una vida que

és insubstituïble als ulls de Déu».

El Papa va remarcar que «la mort és un èxode, darrere del qual és possible contemplar el rostre de Déu» i va recuperar els seus ensenyaments de l'*Evangelium vitae* quan va alertar els metges sobre la temptació de «convertir-se en manipuladors de la vida o fins i tot agents de la mort».

El Pontífex va tractar altres aspectes com la delicada i dramàtica situació que es produeix quan «la mare té càncer i ha de fer front a les pressions socials i familiars per posar fi a la vida que porta dins per pal·liar la seva pròpia situació. (...) No obstant, els avenços al vostre camp fan possible cada cop més salvaguardar tant la vida de la mare com la del fill». (ACI)

Sèrbia

L'enviat papal a Kosovo impulsa la reconstrucció

■ Mons. Cordes afirma que el futur depèn del perdó

KOSOVO.— Els dies 2 i 3 d'octubre l'arquebisbe Paul Josef Cordes, president del Pontifici Consell «Cor Unum», va viatjar a Kosovo com a resposta a l'encàrrec que li va confiar el Papa enmig de la guerra d'expressar la seva proximitat envers les víctimes del

conflicte dels Balcans. La visita va tenir dos moments centrals: la trobada amb les organitzacions caritatives catòliques que treballen a la regió, i la solemne celebració eucarística amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu del Roser a la parròquia de Bishtazhin.

Mons. Cordes va animar els representants de Càritas a continuar les seves activitats amb la dedicació que fins ara han demostrat per donar testimoni, en la caritat, de la fe en Crist i per donar una esperança de vida a tots aquells que han patit violències i vexacions. L'assistència de l'Església catòlica es dirigeix a tots, sense distinció d'ètnia o religió.

La tasca de l'Església és molt apreciada per la població. Una prova d'això va ser la celebració eucarística a la qual van participar nombrosos musulmans. L'enviat papal va fer una crida al perdó i a la reconciliació per superar les ferides de la guerra. Segons Mons. Cordes, «hi ha moltes ruïnes i són evidents les petjades deixades per la guerra i pels patiments, no només físics, sinó també al cor de les persones amb les quals hem parlat. Per això, cal mirar de superar tot això amb esperit de fe. Durant la celebració euca-

Encara queden ferides obertes a Kosovo.

ristica, en presència d'unes deu mil persones, vam reiterar la necessitat de perdonar i trobar-nos junts davant del Senyor, malgrat que siguem culpables, i mirar, d'aquesta manera de superar l'odi».

«El futur econòmic —segons l'enviat papal— es troba bastant assegurat. El problema real és el del perdó, perquè no podem oblidar tot el que han patit, les tragèdies que han passat, les ferides, els

morts. Crec que el futur d'aquest país depèn de saber "estimar l'enemic", com subratlla l'evangeli. La relació entre albanesos catòlics i albanesos musulmans em sembla molt positiva; en canvi, són més difícils les relacions entre albanesos musulmans i catòlics, d'una banda, i els serbis ortodoxos de l'altra. Desitjo que, gràcies al perdó ofert per Déu, aquest país pugui garantir-se un futur de pau.»

La tasca de Càritas

Càritas ha enviat a Kosovo 60 agents procedents d'Occident per garantir el bon funcionament de les seves obres d'assistència. A més, aquesta organització eclesial dirigeix la tasca de prop de 400 persones de la zona dedicades a temps total a l'assistència de refugiats i de les persones que han tornat a les seves cases cremades o arrasades. Càritas utilitza la xarxa de les 23 parròquies catòliques per fer més eficaç la seva tasca i ja ha finançat programes d'ajut per valor de 30 milions de dòlars. La seva acció es concentra en la distribució de menjar, la reconstrucció de cases i en la formació, especialment de nens, adolescents i dones. (Zenit)

Espanya

Cent anys de la revista «La Sagrada Família»

BARCELONA.— La revista *La Sagrada Família* fa cent anys de vida. El 1889, el P. Manyanet, convençut de la necessitat de proposar la Sagrada Família com a model per a les famílies, va posar en marxa aquesta nova publicació. Els mitjans no eren excessius, ni tampoc no era fàcil trobar un forat entre les publicacions catòliques de l'època. No obstant això, una profunda convicció que la revista podia ésser una mitjà d'evangelització, sobretot en l'àmbit familiar, va ser una empenta prou forta com per superar

les dificultats inicials.

Durant cent anys la revista s'ha mantingut fidel a la seva cita amb els lectors i als principis de la seva fundació, adaptant tant els continguts com els aspectes formals a les situacions socials, culturals i familiars canviants. Ara, mentre se celebra el seu centenari, vol mirar el futur per continuar oferint a les famílies un camí d'espiritualitat i un model de vida familiar arrelat a Natxaret i obert a tots els aspectes que configuren, influeixen i determinen la vida de les nostres famílies, avui. (C.C.)

IV Jornades Nacionals de Pastoral Penitenciària

MADRID.— Del 6 al 8 d'octubre es va celebrar a les Religioses Franciscanes Missioneres de Madrid les IV Jornades Nacionals de Delegats diocesans de Pastoral Penitenciària de la Comissió Episcopal de Pastoral Social. En aquestes jornades es van tractar la realitat i les necessitats de les delegacions de Pastoral Penitenciària davant el nou mil·lenni. (SIC)

L'Església, contra l'atur

VALÈNCIA.— L'Església valenciana s'ha mobilitzat contra l'atur. L'iniciativa s'ha comunicat a totes les parròquies de la diòcesis, entitats empresarials, laborals, financeres, grups de solidaritat, etc. L'objectiu és obtenir entre dos mil i tres mil milions de pessetes mitjançant una campanya contra l'atur. L'arquebisbat de València, a través de la Fundació Treball-Cultura, ha impulsat un pla de

donacions per aconseguir la solidaritat de totes les persones. La fundació ha presentat un projecte perquè tothom participi amb l'1% de salari. Els diners aconseguits es destinaran a un fons de solidaritat per finançar directament iniciatives de treball dirigides a qui porta més temps a l'atur. El lema d'aquesta campanya és «Encara hi ha molt d'atur, i tu, què fas?» (I.V.)

Mª Carmen Carreiras

ANTIGUITATS

Afiliada al Gremi d'Antiquaris de Catalunya

Compro: mobles, tota classe de pintures, talles, porcellanes, joguines, nines, mantons de Manila, joies, rellotges de tot tipus, plata, llibres, mapes, etc.

Pago al comptat. Discreció i confidencialitat.
Pregunti sense cap tipus de compromís.

Espanya

Extremadura reflexiona sobre la pobresa

■ 17.000 famílies viuen en situació de necessitat severa

MÈRIDA.— Del 22 al 24 d'octubre Extremadura celebra un congrés sobre la pobresa, l'objectiu del qual és impulsar i renovar l'acció sociocaritativa de l'Església. Aquest congrés està generant força expectativa perquè és el primer que analitza la pobresa i la marginació de la regió.

El congrés és fruit de la tasca a les diòcesis extremenyes (Còria-Càceres, Mèrida-Badajoz, i Plasència) en consonància amb la Conferència Episcopal Espanyola, i de la reflexió de les Càritas diocesanes a través de l'informe Foessa sobre les condicions de vida dels pobres de la regió. Aquest congrés s'emmarca en aquest any 1999, Any de la Caritat.

El lema que presidirà aquests dies la trobada és «La justícia, un repte per al 2000». Aquest lema respon, segons el coordinador general del congrés, Francisco Maya, al fet que «ens introduïm en el nou mil·lenni sabent que la justícia és una cosa inherent a l'evangelització».

Un dels punts sobre els quals se centrarà el congrés és la situació de pobresa severa (per sota del 25% de la renda mitjana del país), que afecta unes 17.000 famílies. El nombre de pobres d'Extremadura és superior que en altres regions espanyoles, tot i que la intensitat de la pobresa és semblant a altres zones i es concentra especialment en els nuclis urbans.

«Un aspecte que ens preocupa especialment és que l'edat mitjana de les persones que viuen en la

pobresa és de 32 anys. És una dada alarmant», revela Maya. Per això, el congrés vol dedicar una atenció particular a l'anàlisi de les causes que generen aquesta situació entre els joves i que és, bàsicament, l'atur: «Aquests dies analitzarem la política de l'ocupació. Extremadura és una regió molt poc industrial i la seva producció econòmica es manté en el sector agrari i de serveis», comenta Maya.

El congrés reuneix uns 800 participants entre sacerdots, religiosos i laics de les tres diòcesis, que dediquen la seva reflexió a tres grans temes: l'anàlisi de la situació d'Extremadura, especialment la pobresa i l'exclusió; la lectura creient d'aquesta situació i la pastoral de la caritat, i què ha de fer l'Església.

Per al coordinador general del congrés, «volem anar a l'aspecte qualitatiu de la vida dels pobres i veure com es pot aconseguir una col·laboració i una recerca conjunta d'iniciatives. El congrés vol ser un element de reflexió i de recerca de propostes de cara al futur».

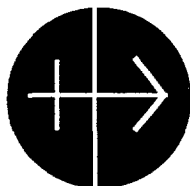
Rosa María Jané Chueca

Les diòcesis extremenyes analitzen la pobresa de la seva comunitat autònoma.

Les Josefines Trinitàries obren una nova casa

MÈRIDA.— La congregació de les Josefines de la Santíssima Trinitat han obert la primera casa a la diòcesi de Mèrida-Badajoz, concretament a Monterrubio de la Serena. Aquesta comunitat de Monterrubio està formada per tres religioses que treballaran en l'ensenyament, la catequesi, l'atenció als malalts i la litúrgia, entre d'altres camps. La congregació de les Josefines Trinitàries va néixer a Plasència el 1886 i està present en diferents diòcesis espanyoles i en diferents països llatinoamericans. (I.C.)

Ayuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu
Ferrer del Río, 3 - 28028 MADRID
Banc Bilbao Vizcaya: c.c.c.: 0182-0930-34-0010800003
Filial: Lluís Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 BARCELONA
Banc Central Hispano: c.c.c.: 0049-1260-35-2110027312

Ajudem a mitigar el dolor del poble de Timor!!

Benvolguts benefactors i amics,

Amb profunda preocupació la nostra Associació segueix la dramàtica escalada de terror i violència a Timor Oriental, on més del 90% de la població és catòlica

Després de la votació del referèndum per la independència, amb un resultat que no ha estat reconegut per l'exèrcit indonesi, els disturbis s'han fet tan sagnants que les víctimes ja són innombrables. La població catòlica de Timor Oriental, perseguida durant anys a causa de la seva fe i del seu patriotisme, ja es va veure obligada a pagar un preu elevat abans del referèndum del 30 d'agost. Des de l'annexió de l'illa a Indonèsia —contrària al dret dels pobles— més de 250.000 persones han estat assassinades i moltes han desaparegut. Similar és el nombre d'exiliats.

Avui, amb prou feines la intervenció d'una força de pau de Nacions Unides pot aturar la massacre de la població. Milers de persones han estat assassinades, moltes han fugit a les muntanyes i moltes altres han estat expulsades de les seves llars.

Ayuda a la Iglesia Necessitada dona suport des de fa anys als catòlics de Timor Oriental. Només entre els anys 1994-1999 l'Associació va posar a disposició de la diòcesi de Dili 24 milions de pessetes per a 14 projectes pastorals. Com a mesura d'emergència **AIN** ha enviat immediatament quatre milions i mig de pessetes per ajudar els cristians expulsats de les seves llars.

Ens podem fer els desentesos davant del crit d'angoixa d'aquests germans nostres en la fe de Crist Jesús? Si us plau, facin un sacrifici addicional i enviïn un donatiu especial per als nostres germans de Timor. En nom seu, GRÀCIES DE TOT COR!!

Vull solidaritzar-me amb les víctimes de les massacres de Timor Oriental i per aquest motiu envio el meu donatiu de ..... Pts., per:

☐ Gir

☐ Transferència

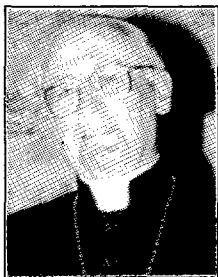
☐ Xec

Nom i cognoms: .....

Carrer i núm. ....

Ciutat i codi postal .....

Carta Dominical

Des del Sínode, l'esperança d'Europa**Ricard M. Carles**

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Un conegut filòsof espanyol i gran catòlic —Julian Marías— escrivia el dissabte passat en un diari sobre el problema, que el preocupa, de la situació cultural d'Europa: «El primer examen, insegur i insuficient, m'ha portat a la impressió que l'estretor del present, el seu escàs *gruix*, afecta tot Europa (en parlar de *gruix* vol expressar la densitat de la cultura). Cal tenir present que som en el moment en què està prenent peu la Unió Europea, complement necessari de la vella unitat secular del nostre continent; és a dir, que es viurà a Europa i d'Europa, més enllà de la realitat saturada però insuficient de les diverses nacions. Què significa —es pregunta—, quines conseqüències pot tenir que es

trobi una Europa empobrida d'escàs gruix? La conseqüència de l'escassetat del present és l'absència de profunditat. Es produeix una evident disminució de la realitat de cada país i del conjunt europeu. L'admirable frase d'Antoni Capmany l'any 1773 —que he descobert i citat tantes vegades—, 'Europa és una escola general de civilització', és veritat avui?».

«Europa ha estat quelcom admirable —afegeix—, se li deu una aportació immensa, vessada sobre una gran part de la resta del món, gràcies a la seva profunditat compartida; si s'hi renuncia —acaba dient l'autor—, si els europeus s'accontenten amb una superfície prima, poc més que una bombolla de sabó, què es pot esperar?»

La profunditat de la cultura li vingué a Europa de les seves arrels cristianes. En el segon Sínode per a Europa ens hem reunit un grup de bisbes per reprendre consciència de la situació del nostre continent al llindar de la fi del segon mil·lenni cristià. Per a tots està essent una experiència forta, agradable i esperançadora.

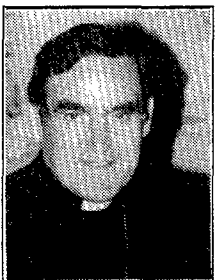
Quan la fe i la cultura entren en connexió, pot produir-se un conflicte o un diàleg. Però aquí ens trobem, juntament amb alguns religiosos i laics, homes i dones d'una mateixa fe, però de procedència molt diversa. En part es repeteix l'experiència d'altres en-

contres, però només en part. Perquè allò que aquestes dies verifiquem pot no ser una novetat total, però sí que ho és pel que fa a la profunditat que pot tenir el diàleg al llarg de tres setmanes i a l'amplitud, ja que és una reunió de tot Europa.

Hi ha esperança a l'aula des de la fe, perquè el Senyor continua enviant el seu Esperit; no abandona l'Església. I n'hi ha també des de la memòria, perquè, com deia un dels bisbes, pitjors van ser els decennis passats, en què no es veia sortida a les situacions duríssimes de moltes nacions. Hi ha esperança a l'Est —deia un bisbe de Bulgària—, en compartir l'alegria d'una nova Europa, en veure la vida cristiana, la seva creativitat creixent. Des de Polònia, es veu l'esperança com a present en l'Església, puix que es projecta vers el futur. Hi ha esperança en termes de catolicitat —es deia des de França—, perquè altres continents segueixen esperant molt d'Europa. El mateix van dir representants vinguts de Moçambic i de Brasil.

Amb relació a l'esperança, diu un pensador cristià referint-se als joves d'avui: «Els envejo, perquè aquesta generació tindrà la tasca més gran que es pot proposar a uns éssers lliures: d'una banda, entaular un combat decisiu —evangelitzar—; i, de l'altra, estar segura, absolutament segura, que no serà vençuda.»

Paraula i vida

Els missioners, germans de tots**Lluís Martínez Sistach**

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Ressonen fortament les paraules de Jesús dirigides als apòstols a Galilea en el moment de la seva ascensió: «Aneu a convertir tots els pobles, batejant-los en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, i ensenyant-los a guardar tot el que jo us he manat.» Aquestes paraules expressen clarament la naturalesa missionera de l'Església i de la vida de tots els cristians.

El deure d'evangelitzar tots els homes constitueix la missió essencial de l'Església. Evangelitzar és la seva gràcia i vocació pròpia, la seva identitat més profunda. Tots els batejats participen d'aquesta única missió del poble de Déu.

Tanmateix, hi ha cristians que han rebut una vocació més específicament missionera. Els anomenem «missioners i missioneres». Aquests germans nostres deixen família, pàtria, llengua i cultura per anar lluny de casa a fer realitat aquelles paraules de Jesús, tot encarnant-se en la vida, llengua i cultura del país que serveixen amb la Bona Nova de la salvació.

Per això el lema del Domund d'enguany posa en relleu el cor universal d'aquests cristians: «Els missioners, germans de tots.» Tanmateix aquest lema té un ric contingut eclesial. L'Església ha après de llavis de Jesús el Parenostre. Per això els cristians, i especialment els missioners, treballen perquè aquesta paternitat universal de Déu es faci realitat a tot el món. Joan Pau II ens diu que en aquesta oració del Parenostre que ens va ensenyar Jesús hi trobem la font i les motivacions fonamentals de l'acció missionera de l'Església «fins als extrems de la terra».

L'amor de l'Església i dels cristians a tots els homes i dones de la humanitat fa que anunciem incansablement que Déu és Pare, ple d'amor per a tothom. Tots els éssers humans i tots els pobles cerquen, potser inconscientment, el rostre misteriós de Déu que només el Fill Unigènit, que és en el si del Pare, ens ha revelat plenament, com afirma l'evangelista sant Joan.

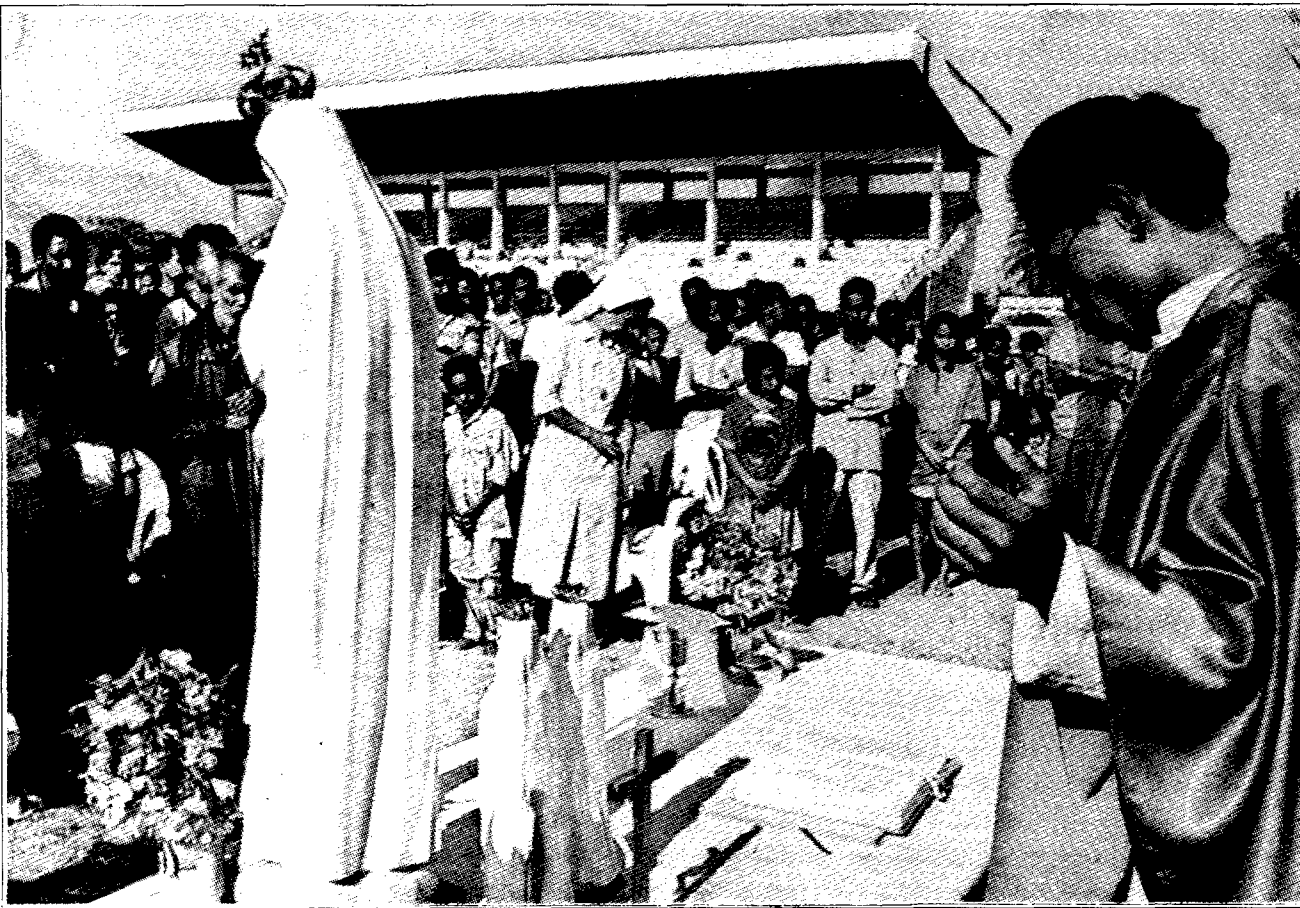
Els missioners i missioneres fan un servei molt preuat oferint la Paraula de Déu i els sagraments a homes i dones que potser encara no han conegut la Bona Nova de Jesús. Ajuden les Esglésies germanes que més ho necessiten i col·laboren en la implantació de les noves Esglésies diocesanes. La fe cristiana enriqueix totes i cadascuna de les cultures del món, amb els valors autèntics humans i evangèlics, puix hi ha plena harmonia entre l'ordre de la creació i l'ordre de la redempció. Quan Déu salva, respecta, perfecciona i eleva el que ha creat.

L'Església de Jesucrist que viu i s'edifica arreu és com un sagrament, és a dir, un signe i un instrument d'un gran fruit de la redempció: l'encontre fratern de persones i pobles. El Concili Vaticà II ens ha dit que l'Església és «sagrament de la unitat del gènere humà». Els missioners van anunciant arreu aquesta joiosa notícia i van oferint aquesta entranyable realitat a moltes persones que no ho coneixen i no en gaudeixen.

Tots els cristians som cridats a tenir un esperit missioner. Santa Teresa del Nen Jesús, carmelita contemplativa, és copatrona de les missions sense haver sortit mai del seu monestir. El cor i l'esperit d'aquesta santa era tan gran que, com els missioners, es considerava germana de tothom i ho vivia amb la seva vida i pregària.

opinió

Zoom

Després del tràngol del referèndum a Timor, i de la immediata i brutal repressió dels antiindependentistes —llegim govern indonesi—, i l'arribada de les tropes internacionals de l'ONU, i amb elles la calma aparent, els timoresos han pogut reprendre l'activitat religiosa. Heus aquí la primera missa celebrada a l'estadi de Dili, la capital, a la qual amb prou feines concorregueren un centenar de fidels. La por encara domina entre els timoresos de l'antiga colònia portuguesa.

Notes insignificants

Germà Adrià

Estimar el pròxim

Bona tarda, Senyor. Avui tinc poques ganes de parlar i de preguntar. Però..., però en llegir l'Evangeli del diumenge 30 t'he de felicitar. Felicitar-te per la teva rotunditat i senzillesa en exposar el teu pensament als fariseus. Mai no et podien guanyar.

Que quin és el manament principal de la Llei? Quines preguntes de fer. Doncs, estimar Déu... Estimar Déu totalment, sense esclatxes, amb el cor, amb l'ànima, amb tot l'ésser... No hi ha cap altra manera d'estimar Déu.

Però tu saps molt bé, Senyor, com n'és de fàcil presumir d'amor a Déu: reverències, inclinacions, vestits especials, temples sumptuosos, indrets sagrats, cants de lloança.

I tot això té cabuda, té cabuda fins i tot en un cor tancat. Per això ens deixes anar, els deixes anar a ells, sense que t'ho preguntin, i immediatament sense ni donar-los temps per pensar, que hi ha un altre manament semblant, per no dir igual: estimar el pròxim.

I aquest manament d'estimar el pròxim és en realitat el termòmetre del primer. Si no estimes el pròxim, no estimes Déu. I hem d'estimar el pròxim tant com ens estimem a nosaltres mateixos... ni una gota menys.

I aquí no hi ha lloc per a les dissimulacions. Perquè és fàcil veure si realment s'estima el pròxim. Si dius que l'estimes però després no l'ajudes, no l'afavoreixes, no et sacrificues per ell, no li dones del que tu tens, no comparteixes..., l'amor no és amor sinó mentida.

I estimar el pròxim, no tan sols el veí, ni tan sols l'amic, ni tampoc només el cosí o parent. El pròxim, ja ens ho vas demostrar en una altra ocasió, és tothom qui es creua, properament o remotament, en el nostre camí. I ens vas aclarir que encara és més pròxim quan es troba en necessitat.

De manera que, si anem al teu temple, si ens agenollem, si combreguem, si t'omplim de pregàries, si posem molts ciris als altars, i després passem de llarg davant del pròxim que pateix, el nostre Amor a Déu és una falsedat, un engany. I afegeixes que en aquests dos manaments s'inclou la Llei sencera...

Aquí hi ha tota la Llei. Els altres manaments només vénen a ser un complement, com un aclariment de pa sucat amb oli... Estima i fes el que vulguis. Estima el pròxim, i estimaràs Déu. Nega el teu amor al marginat, i automàticament negues el teu amor a Déu. Aparta't del pobre que et molesta, i t'apartes de Déu. Oblida't de les víctimes de la misèria (de totes les misèries) i t'oblides de Déu. Tot i que dugués crucifixos penjats al coll o rosaris a la butxaca o estampetes a la cartera.

Estimo Déu?... És difícil saber-ho directament. Cal preguntar-se: realment estimo el meu pròxim? Llavors sabré si estimo Déu.

Senyor, ja ho veus, tinc una tarda dolenta, però deixa que et demani almenys capacitat d'estimar tots els meus propers. Tot i que em resultin antipàtics.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

On van a parar els diners per a les missions

Aquest diumenge, 24 d'octubre, hem celebrat el Domund (Jornada Mundial de l'Evangelització dels Pobles). És bo que els cristians sàpiguen on van a parar els diners que els fidels ofereixen generosament per a les missions catòliques, recollides en aquesta jornada i durant tot l'any.

Segons informa la revista *Illuminare* —òrgan de les Obres Missionals Pontifícies— les almoines aplegades en l'exercici de l'any 1998 a l'Estat espanyol pujaren a un total de 3.368.912.240 ptes.

Globalment aquests diners van destinats a mantenir les següents institucions de l'Església catòlica en el món:

Les institucions socials són 112.053; hospitals, 5.212; ambulatoris o dispensaris, 17.094; leproseries, 883; llars d'ancians i de minusvàlids, 12.241; orfenats, 8.041; guarderies infantils, 10.344; consultoris matrimonials, 10.317; centres d'educació o reeducació, 11.347; altres obres benèfiques, 36.574.

La mateixa revista publica les quantitats en metàl·lic de les diòcesis espanyoles a l'Obra Missional Pontifícia de la Propagació de la Fe. Ocupa el primer lloc la diòcesi de Madrid amb 297.137.430 ptes., seguida de València amb 137.979.921 ptes. Barcelona ocupa el tercer lloc, amb 127.002.924 ptes. Segueixen la resta de les diòcesis de tot l'Estat espanyol. Per tenir una idea comparativa cal tenir en compte el nombre proporcional d'habitants de cada diòcesi.

Les xifres facilitades són aproximades, donat que no es comptabilitzen quantitats que els ordes religiosos, masculins i femenins, reben directament per les seves institucions, i altres prestacions anònimes i directes que no figuren en les estadístiques.

Ara bé, l'obra missional se sosté més per les persones que pels diners. Són els centenars de missioners —sacerdots, religiosos, religioses i laics— que treballen al Tercer Món, i la pregària i els sacrificis de milers de fidels que des de la rereguarda ofereixen per les missions catòliques, la tasca de les quals és donar a conèixer la Bona Nova de l'evangeli arreu del món. Ho expressa el papa Joan Pau II en el missatge pel domund d'enguany:

«L'aportació específica de l'Església és l'anunci de l'Evangeli, la formació cristiana de cada persona, de les famílies, de les comunitats, actuant no solament en el pla econòmic, tècnic, polític i social, sinó oferint als pobles, no un *tenir més*, sinó un *ser més*.» I afegeix el Papa: «És insuficient renovar els mètodes pastorals i organitzar i coordinar les forces eclesials o explicitar amb major agudes els fonaments bíblics i teològics de la fe, si no se suscita un nou anhel de santedat en els missioners i en tota la comunitat cristiana.»

Punt de vista

Lluís Martí i Bosch

De l'Associació pel Voluntariat a Europa

La gent gran i el voluntariat

Algú ha dit que el futur és de la gent gran i probablement té tota la raó, perquè cada cop més, afortunadament, els anys de vida s'allarguen i el nombre de persones grans va creixent.

És per això que a Catalunya augmenta constantment el total d'entitats i grups privats i públics en els quals les persones grans estan involucrades.

Cal distingir, però, dues classes de gent gran: l'activa, immersa en activitats lúdiques o socials, destinades a elles mateixes o a tercers; la passiva, necessitada d'atenció personalitzada com a conseqüència d'insuficiències, carències o marginació.

Per a la gent gran passiva, malgrat que insuficients, hi ha a Catalunya centres d'atenció sanitària i/o d'esbarjo, privats o públics, amb finalitat lucrativa o sense, i amb la col·laboració o no de voluntaris socials.

També hi ha algunes associacions i grups —la majoria sense finalitat lucrativa i amb voluntariat social— que canalitzen les seves activitats i preocupacions envers l'atenció de les persones soles, la

majoria gent gran tancada a l'ostracisme del seu pis o de la masia aïllada. Aquest sector potser necessitaria una dedicació més àmplia, especialment en el camp rural i en algunes ciutats de Catalunya, on encara hi resten avis no atesos plenament.

És ben palès, però, que cada cop es pot comptar més amb la gent gran activa entre el voluntariat. Són persones que posen al servei dels altres, grans o joves, els coneixements adquirits i l'experiència viscuda al llarg de la vida.

Hi ha a Catalunya associacions de voluntaris que canalitzen aquestes energies de tanta vàlua i aconsegueixen per a les entitats d'acció social sense finalitat lucrativa aportacions inestimables com a assessors, formadors, comptables, oficis varis, etc.

És per això que, des d'aquestes ratlles, m'atreveixo a proposar a totes les persones, especialment les jubilades o a prop de fer-ho, que es decideixin a donar el pas endavant i participar en el voluntariat.

Si algú no sap com donar aquest primer pas, m'ofereixo a parlar-hi i de ben segur que conjuntament trobarem alguna fórmula que li convindrà.

saber escoltar

L'Evangeli, un acte de Déu

Un jove amic, membre d'un grup de formació, em diu que s'ha adonat que sant Pau, en les cartes, usa el terme *Evangeli*. I que les lletres de l'Apòstol, en realitat, foren escrites abans dels quatre evangelis. Afirmar que, per al predicador dels gentils, l'Evangeli és Jesucrist ressuscitat, generalment parlant, i que, a la carta als cristians de Roma, l'Evangeli és definit com «el poder de Déu per a la salvació de tot aquell qui creu» (Rm 1:16).

Heus aquí la resposta. El mot *Evangeli* ens suscita immediatament la imatge dels quatre llibres, escrits per Mateu, Marc, Lluc i Joan, que contenen els principals fets i paraules del Fill de Déu fet home. Els cristians als quals s'adreça sant Pau quan senten la paraula *Evangeli* no pensen pas en un escrit, sinó en un esdeveniment: el naixement, la vida, la predicació, la mort, la resurrecció i l'ascensió de Jesucrist. *Evangeli*, per a ells, és la persona de Crist, el Fill de Déu i Salvador.

Aquest esdeveniment és un acte de Déu. Déu no mira la història dels homes des de fora, sinó que s'hi implica. De tal manera que, d'acord amb el seu disseny amorós, envia el seu Fill al món per redimir-nos. Vinguda del seu Unigènit culminada —perquè és vertadera encarnació— en la mort i la resurrecció per a glòria del Pare i redempció de la humanitat. L'Evangeli —ha dit un comentarista espiritual— té Déu per autor. I, d'una certa manera, podem dir que és Déu qui evangelitza. Per a Déu no es tracta de paraules,

sinó d'un acte: enviar el Fill. Perquè la paraula de Déu és acció.

L'esdeveniment, en realitat, és la vinguda d'algú: Jesucrist, home, vertader Fill de Déu. Per això l'Evangeli és la persona de Jesucrist. Se sol citar la frase de sant Ignasi d'Antioquia, en la qual afirma que l'Evangeli «és Jesús mateix en la carn». Per això, diu l'escriptor contemporani que «escoltar l'Evangeli és acollir Jesucrist; anunciar l'Evangeli és anunciar Jesucrist».

Es tracta d'acollir Jesucrist, Fill de Déu i Salvador. L'única manera d'escoltar l'Evangeli. Evangeli que, d'acord amb la seva etimologia, és la Bona Nova, la millor notícia per a mi i per al món. Déu ens estima, ara i avui i, per Jesucrist, ens salva. Alegria. I, evidentment, conversió sincera. Per esdevenir homes i dones nous. En què consisteix la novetat? A viure la fe, l'esperança i la caritat. Dons teologals que cal desenvolupar al llarg de la vida, després que foren el gran regal rebut en el baptisme.

Els quatre evangelis, certament, ens poden dur a l'Evangeli. Ens ajuden a trobar-nos amb el Fill de Déu Salvador. Cal estimar-los i llegir-los. Per conèixer, estimar i acollir Nostre Senyor Jesucrist. Els deixebles del Mestre han de resseguir, una i altra vegada, les pàgines que els quatre evangelistes ens han lliurat, com quatre retrats, des de diverses perspectives, de l'únic Evangeli.

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Pretendre estar al dia

Per darrera vegada, aquesta temporada, escriuré sobre comunicacions radiotelevisives i cristianisme.

Antigament tots escoltàvem la ràdio a través del que en dèiem ona mitjana. Una sèrie de condicionaments d'orde politico-social ens impedien rebre notícies certes de la realitat. Els qui volien estar assabentats acudien a la dita ona curta i per allí escoltaven Ràdio Londres, Ràdio París, etc. Contrastant allò que deien uns i allò que afirmaven els altres s'arribava a estar al dia. Arribà la transició, amb les seves conseqüències de llibertat de premsa, i recórrer a aquelles fonts es va fer innecessari. Va ser de tal manera, que els nostres receptors ni tan sols tenen la banda d'ona curta. També hi va haver un altre fenomen, l'aparició de la dita modulació de freqüència, o FM, de senyal molt més nítid. Però la FM té l'inconvenient que no es propaga gaire lluny, i necessita repetidors si es vol que tingui més llarg abast. Explico aquests detalls tècnics per tal que constatem que si d'una banda diem que el món ja és un poble global, de l'altra rebem notícies únicament del nostre barri. Si aquestes consideracions les traslladem a la nostra realitat religiosa, la cosa va més enllà, perquè afirmem que la nostra fe és catòlica, o sigui universal.

Potser ens hem adonat que un canvi semblant al de l'aparició de la FM s'està efectuant amb la transmissió per via satèl·lit. I si antigament recorriem a aquelles emissores estrangeres per saber el que passava, ara hem de fer igual, ja que, en aquest país, la informació religiosa és cada cop més escassa. I que un dia no es digui que els fills d'aquest món són més eixerits que els fills del Regne (Lc 16:8). Sorpren constatar com en altres països es dona més importància que aquí al fet religiós. Si es tracta de la transmissió de la Santa Missa, a més de les dues que l'altre dia vaig esmentar (RAI i Telepace) ho fan també TVPolònia i RTP (Portugal). No fa gaire temps que veig que, des d'Anglaterra, per l'Eutelsat II 13è en analògic s'emet el Chanel 7, una emissora evangèlica de predicació i comentaris de la Bíblia. Solen transmetre també concerts de música pop, també com a missatge religiós.

Finalment, faré referència a dos programes radiofònics que, per a mi, són interessants i simpàtics. Em refereixo a En Frontera els diumenges de 6 a 7 del matí. Com el nom indica, es tracta de situacions o actuacions a la frontera de la valentia cristiana, tractats en imaginària taula rodona. L'altre és el curt espai diari Buenos Días nos Dé Dios, dura uns tres minuts i és a les 5.55 del matí, i es tracta d'una curta reflexió per començar el dia, se'm fa simpàtic a més perquè a vegades m'he sorprès escoltant, a través d'ell, fragments de llibres meus. El summum de la satisfacció d'un prevere és constatar que, encara dormint i sense saber-ho, està evangelitzant (els dos programes són de Ràdio 5-Todo Noticias).

P-J Ynaraja,

capellà del Montanyà (ynaraja@redestb.es)

Cartes del lector

1933, Any Sant extraordinari

Sr. Director,

He llegit al número 1.042 de *Catalunya Cristiana* l'article *Any Sant: una història de vida i gràcia*, dedicat al Gran Jubileu del 2000. Observo, amb estranyesa, que en la cronologia de tots els Anys Sants no es fa ni la més mínima referència al que va tenir lloc al 1933. Com que vaig tenir el goig de viure'l intensament, em permeto fer la següent aportació de dades, per tal que en quedi constància i alhora aclareixi els dubtes que la seva omisió, en l'article esmentat, pot haver causat.

El Sant Pare Pius XI va declarar el 1933 com a Any Sant extraordinari, per coincidir la xifra de 33 amb els anys que tenia Crist quan va morir. L'obertura d'aquest Any Sant va tenir lloc a Roma l'1 d'abril del 1933. El 27 de març d'aquell any em vaig casar. El meu marit i jo ens vam desplaçar a Roma per poder assistir-hi i guanyar així el Jubileu. Vam tenir el privilegi d'entrar a la basílica de Sant Pere i ser presents als actes d'obertura, de la mà del pare carmelita Bartomeu Xiberta, estretament vinculat a la meua família. També vam ser rebuts pel Sant Pare i quan li vam dir que érem catalans, ens va preguntar si de Barcelona, perquè ell «estava enamorat d'aquesta ciutat». Una experiència que, viscuda amb 20 anys, no s'oblida fàcilment.

JOAQUIMA ABRIL i FREIXA
Banyoles

Aclariment: El 6 de gener del 1933 el papa Pius XI, amb la butlla *Quod nuper*, va convocar un Jubileu extraordinari amb la finalitat de commemorar els mil nou-cents anys de la passió i mort de Jesucrist, redemptor del món. El període jubilar començaria el diumenge de Passió del 1933 i acabaria el dilluns de Pasqua del 1934. La butlla no entrava en consideracions cronològiques sobre la data de la mort de Jesucrist, sinó que acceptava la data tradicional per tal de celebrar, més enllà d'un simple aniversari, el fet singular i definitiu de la redempció humana per la creu de Crist. «Aquesta realitat objectiva del misteri de la Redempció —deia Pius XI— ha d'esdevenir realitat subjectiva, pròpia de cadascun dels creients, per obtenir la seva concreta eficàcia, en la condició històrica de l'home que viu, sofreix i treballa, en aquest breu espai de temps del segon mil·lenni després de Crist que ja

arriba al seu terme.»

No va ser tan sols un Jubileu extraordinari, sinó solemníssim i participat per una multitud imprevista de pelegrins de totes les classes socials i d'arreu del món.

Joiosament germans

Sr. Director,

És una veritable llàstima que desaprofitem el gest de germanor que ens proporciona la missa en el moment de transmetre la pau. Si la persona que ajuda el celebrant, ja sigui en qualitat de monitor o d'escolà, es preocupés de traspassar aquesta salutació tan cristiana als assistents a la cerimònia, quedaria ben sorprès i joiosament agermanat amb els fidels, ja siguin coneguts o desconeguts. Cal remarcar aquí la sorpresa i l'agraïment que manifestarien els assistents, sobretot els que són estrangers. És d'un resultat corprenedor,

que estimula i eleva l'esperit dels que tenen la sort de poder-lo posar a la pràctica. Així mateix, serveix per augmentar el nivell de devoció i simpatia que emana del misteri principal de la nostra fe: la santa missa.

GENÍS DE TERA i TEIXIDOR
Badalona

Cristians sense vergonya

Sr. Director,

Felicito a Carles D. Mallén i Barberà perquè és pare de cinc fills. Això demostra que és valent. Té dins seu la fe i l'esperança que Déu posa al cor dels que saben obrir-se a Ell. El cristià no hauria de tenir vergonya de mostrar les seves creences. Altres confessions tenen més llibertat per palesar allò en què creuen. I com

evangelitzar si ens atemorim davant dels que es burlen de les pràctiques del bon cristià?

MARIA GOMA
Manlleu

«Amor» i preservatius

Sr. Director,

Ara l'Administració posa una mare com a exemple perquè la nena adopti el preservatiu, mentre fa l'amor amb qui sigui. No seria millor dir-li que guardi el seu sexe per disfrutar-lo amb el pare dels seus futurs fills? Què significa la paraula «amor» avui dia? Abans era sinònim d'entrega i ara tan sols d'hedonisme, plaer i egoisme total. Quines reserves els queden als joves per fundar més tard una família?

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

Educar la consciència: una inversió per sempre

Sr. Director,

La dignitat de les persones implica i exigeix tenir una consciència recta per tal de saber actuar en sintonia amb els nostres criteris. Per falta de coherència amb el que pensem i diem, de vegades ens passem el dia molestant-nos uns als altres i, a més, anem per la vida com si estiguéssim per sobre de la veritat absoluta. Que n'és de fàcil dir «jo no ho sabia». Ningú amb una mica de sentit comú decideix agafar el cotxe i posar-se a circular sense conèixer la normativa de trànsit, ja que provocaria accidents per tot arreu. Algunes persones van per la vida reivindicant el dret que se'ls deixi actuar en consciència i llibertat. Si el nostre fill (o un amic nostre) vol llençar-se per la terrassa o enganxar-se a la droga, fent ús de la seva llibertat de consciència, no intentariem fer-li veure que està en un error i fariem servir tots els mitjans que tinguéssim al nostre abast per dissuadir-l'en?

No ens enganyem. Quan l'home o la dona no es preocupen de buscar la veritat i el bé, la consciència es torna cada vegada més cega. En aquests casos, cada home i cada dona són culpables del mal que fan. Aquí no val a dir «jo no ho sabia». L'educació de la consciència garanteix la llibertat i assegura la sana convivència entre els éssers humans.

CARME SELGA
Barcelona

GESMOR
DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

**Tramitació
d'enterraments**

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

Les santes patrones d'Europa (i 2)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Santa Brígida de Suècia i santa Caterina de Siena

Dues de les santes patrones proposades per Joan Pau II foren contemporànies: santa Brígida de Suècia (1302-1373) i santa Caterina de Siena (1347-1380). Totes dues, doncs, pertanyen a un segle iniciat sota el signe del primer Any Sant de la història de l'Església particularment agitat: els anys de l'estada prolongada dels Papes a Avinyó i de la crisi profunda de la ciutat de Roma, i el temps immediatament precursor de la convulsió de l'Església que s'anomena el cisma d'Occident. Totes dues moriren a Roma, després d'uns anys —relativament breus però intensos en el cas de Caterina, més llargs en el cas de Brígida— d'una activitat incessant al servei de l'Església, de la vida cristiana i concretament de la vida consagrada. El seu record a Roma és ben palès: hom pot visitar encara l'església de santa Brígida, a la plaça Famese, i el sepulcre de santa Caterina sota l'altar major de l'església

de la Minerva.

De maneres diverses, totes dues són «europees». Santa Brígida va recórrer Europa en totes direccions, primer com a pelegrina a Santiago de Compostel·la des de la seva Suècia natal, després com a impulsora d'una multitud de monestirs masculins i femenins. El testimoni personal de santa Brígida és el d'un itinerari dels diferents estats de vida: esposa i mare, vídua, religiosa. L'acció apostòlica de la santa està unida amb una intensa vida mística. Una de les seves obres apostòliques és la versió de la Bíblia del llatí al suec.

Santa Caterina va viure més vinculada a les vicissituds de les ciutats d'Itàlia, i amb la preocupació de l'absència del Papa a la ciutat de Roma. Els seus esforços foren de mediació i de pacificació. La característica més intensa de Caterina és, però, la seva experiència mística, mai perduda enmig de l'activitat i dels viatges.

Si ens preguntem sobre la il·luminació que aporten aquestes dues dones santes a

la nostra Europa, la resposta és clara: elles foren dones decidides que no dubtaren d'intervenir en els afers del seu temps, tant de l'Església com de la societat, amb fermesa i constància, davant de qui fos, per motius de fe; dones que, alhora, visqueren la dimensió més espiritual de la vida. El seu patronatge ens fa pensar en aquella frase d'alè profètic: «L'Europa del futur serà mística.»

Santa Edith Stein (Teresa Benedicta de la Creu)

Santa Edith Stein és ben bé una dona del nostre temps, amb totes les llums i les ombres que han planat per Europa durant el segle que acaba: l'extermini dels jueus, les crisis de fe, la reflexió filosòfica, la vida consagrada. «Una personalitat que reuneix en la seva vida una síntesi dramàtica del nostre segle. La síntesi d'una història plena de ferides que estan encara obertes avui...; síntesi al mateix temps de la veritat plena sobre l'home, en un cor que estigué inquiet i insatisfet

fins que no va trobar descans en Déu» (Joan Pau II).

Això fa a santa Edith Stein una excel·lent patrona de la nostra Europa. Ella no va tenir una activitat pública en els afers socials i eclesials, com les altres dues patrones, però és un testimoni esplèndid d'una intensa vida intel·lectual. «Filla extraordinària d'Israel i filla al mateix temps del Carmel» (Joan Pau II), Edith Stein és un exemple vibrant d'amor al propi poble i de superació, en la creu de Crist, de tot allò que podia ser mundanament afalagador. La seva vida és un desafiament per a una societat satisfeta del propi benestar. Un professor amic seu va dir d'ella: «Per a mi, ella es, en un món de negació de Déu, un testimoni de la presència de Déu.»

No és, tal vegada, precisament això el que necessita la nostra Europa? El Sínode dels bisbes que s'ha reunit aquestes setmanes no ha pensat pas una altra cosa. I és això el que demanem a Déu, per la intercessió de les santes Brígida, Caterina i Edith, i dels sants Benet, Ciril i Metodi.

petites homilies

La font dels manaments

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

El vertader poder és essencialment servei. Es tracta de *poder fer* el que és necessari. No el que interessa a qui detecta el poder. Per això la font dels manaments és l'amor. *Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes vénen d'aquests dos: estima Déu, estima els altres com a tu mateix.* Els manaments són l'expressió del servei amorós de Déu als homes.

Estimar. Vet aquí la gran temptació —la prova definitiva— dels homes i dones de tots els temps. Un mestre de la Llei, per provar-lo, li va fer aquesta pregunta: *Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?* L'home típic —Jesús— és temptat en el punt crucial de la psicologia humana. I nosaltres, amb ell. Perquè tota la temptació, en el fons, el que posa a prova és l'amor. Ens encara amb la pregunta: quin és l'objectiu que us realitza de debò? Ja que allà on hi ha el cor hi ha la vida. Hi ha l'home i la seva realització. Jesús surt victoriós de la prova. *Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots.* El cim dels manaments. Com s'hi arriba? Començant el camí a peu pla. Estimar Déu. El Pare. I amb ell, estimar els homes i les dones. Els fills i les filles. Vet ací el camí encertat de l'amor.

El segon és molt semblant: *Estima els altres com a tu mateix.* Estimar-se un

ment siguin els diners, el poder, la força, la diplomàcia, la vanitat, ni res del que solem valorar tant, fins i tot els que ens diem cristians.

mateix. És el primer graó de l'autèntica realització humana. Estimar-se amb tots els horitzons oberts. Llavors l'egoisme és impossible. Perquè no és possible el tancament. El segon pas és l'amor als altres. Els altres concrets. Tal com són i on són. Sense idealitzacions deformadores. *No maltractis ni oprimeixis els immigrants... No maltractis cap viuda ni cap orfe* —que no tenen ningú que els protegeixi—... *Si prestes diners als pobres, no facis com els usurers... Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-li abans no es pongui el sol.* És per aquest camí que s'arriba a l'amor a Déu. L'horitzó sense límit. L'amor universal.

La resposta de Jesús és l'indicador del nostre camí. Estimar. Estimar les persones. Començant per la persona que és cadascú de nosaltres. Sabent respectar-se. Situant-se al lloc just que ens correspon. Donant tot el que sigui possible donar d'un mateix. Sense excuses. Donar-se. Estimar els altres amb la mateixa mesura. Ajudant-los a realitzar-se. Estimar Déu, que és Pare de tots i així *esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts, i que ens salvarà de la pena, en el judici que ha de venir.* La font dels manaments. Enlloc no llegim que el fona-

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial I)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 2)

OCTUBRE

24. Diumenge

XXX de durant l'any. Verd. Lectures: Èxode 22:20-26 / Salm 17 / 1 Tessalonicencs 1:5c-10 / Mateu 22:34-40

ALTRES CELEBRACIONS: *Diumenge mundial de l'evangelització dels pobles*. Sants, Antoni M. Claret, b. i fund.; Evergisle i Martirià, bs. mrs.; Aretes, mr. Procle, b. Festa Major: a Banyoles i Colldejou.

25. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Romans 8:12-17 / Salm 67 / Lluc 13:10-17. VIC i TARRAGONA: *Sant Bernat Calbó, b. (MO) Blanc*. GIRONA: *La Mare de Déu del Collell (MO) Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Crispí i Crispinià, mrs.; Frontó, b.; Crisant i la seva esposa Daria, mrs.

26. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Romans 8:18-25 / Salm 125 / Lluc 13:18-21. VIC ciutat: *Sant Llucià i Sant Marcià, mrs. (MLI) Vermell*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Evarist, p. mr.; Rogacià, prev. mr.; Rústic, b., i Gaudiós, b.

Festa Major: a Bellvís.

27. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Romans 8:26-30 / Salm 12 / Lluc 13:22-30. LLEIDA: Aniv. ord. episc. bisbe Ramon Malla. *Blanc*. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Vicenç, Sabina i Cristeta, mrs.; Elesbaan, rei. Santa Capitolina, mr.

28. Dijous

Sant Simó Cananeu i Sant Judes Tadeu, apòstols (F) Vermell. Lectures: Efesis 2:19-22 / Salm 18 / Lluc 6:12-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ciril i Ferruci, mrs.; Far, b.; Frumenci, b. Santes, Anastàsia i Ciril·la, vgs.

29. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Romans 9:1-5 / Salm 147 / Lluc 14:1-6. GIRONA: *Sant Narcís b. mr. (ciutat, S/ diòcesi, F) Vermell*. ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Màximilià, b.; Zenobi, prev. mr. Santa Eusèbia, vg. mr.

Festa Major: a Girona.

30. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Romans 11:1-2a.11-12.25-29 / Salm 93 / Lluc 14:1.7-11

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel, cent., i els seus fills Claudi Luperci i Victori, mrs.; Teonest, b. mr.; Lucà, mr. Santes, Zenòbia i Eutròpia, mr.

Lectures bíbliques

Diumenge XXX de
durant l'any

Cicle A

Lectura primera

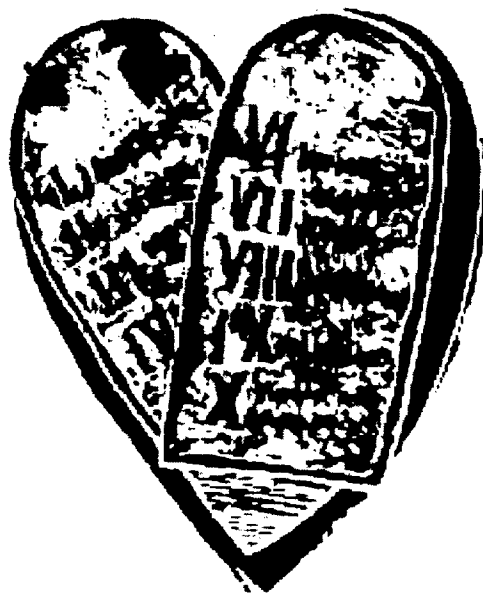
Ex 22:20-26

*Si maltractàveu les viudes i els orfes,
s'encendria la meua indignació contra
vosaltres*

Lectura del llibre de l'Èxode

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrants, que també vosaltres hau ser immigrants al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills.

Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-li abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. ¿Amb què dormiria? Si ell alçava a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè sóc compassiu.»

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal.

Beneïxo el Senyor que em salva.

«Ha donat grans victòries al seu rei,
ha mostrat l'amor que té el seu Ungit». R.

Lectura segona

1Te 1:5c-10

*Abandonàreu els ídols,
per servir Déu i esperar el seu Fill*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, ja sabeu el que fèiem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat. També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, acollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens de goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i a Acaia; pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos contenen com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu, per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts, i que ens salvarà de la pena, en el judici que ha de venir.

Al·leluia

Jo 14:23

*Qui m'estima, farà cas de les meves paraules;
el meu Pare l'estimarà, i vindrem a fer estada
en ell.*

Evangelí

Mt 22:34-40

*Estima el teu Déu,
i estima els altres com a tu mateix*

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els saduceus, es tornaren a reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo li va fer aquesta pregunta: «Mestre, ¿quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes vénen d'aquests dos.»

Salm responsorial

17:2-3a, 3bc-4, 47 i 51ab (R.:2)

Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu,
roca i muralla que em deslliura.

R. Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo,
escut i força que em salva.Rodejat d'adversaris delirants, clamo al
[Senyor,
crido auxili d'entre els enemics. R.

El Rosari, un raig de sol que acarona l'ànima

Com ens abelleix que ens retreguin paraules amables, elogis o fets de tot ordre que hagin complagut a una persona estimada o d'algú que hagi tingut necessitat d'una paraula, d'un gest o del nostre acolliment! Encara que ens ho repeteixin mil vegades, sempre és gratificant malgrat saber que la inspiració ve de més amunt. És el moment d'exercir la humilitat.

Com li plau, doncs, a la Mare de Déu, que li repetim joiosament les paraules de Gabriel que, bo i respectant la seva llibertat, «demana» a Maria de considerar l'ofertament del mateix Creador: «Déu te salve, Maria, plena de gràcia...» i com a Ein-Karem, la seva cosina, la proclama «beneïda entre totes les dones i beneït el fruit del vostre ventre...» i que l'Església hi ha afegit aquell nom que està per damunt de tot altre nom: «Jesús».

Com voleu que Maria no estigui joiosa d'escollir dels nostres llavis el missatge que li adreça l'arcàngel?

Monotonía, avorriment, pregària mecànica? Quan un raig de sol ens acarona no és el mateix de fa un moment. La irradiació sempre és nova malgrat l'aparença monòtona i estàtica. L'ona lluminosa sempre és canviant i no ens avorreix mai, és una seqüència física constantment renovada. Amb el Rosari només és qüestió d'obrir el cor i provar d'entrar en la contemplació dels pilars suprems de la Redempció des de la salutació de Gabriel fins a l'entrada i coronació de Maria al Cel. Pau VI, en l'encíclica *Mariæ cultus*, ens diu: «Si no és pregària contemplativa, el Rosari, és un cos sense ànima.»

Distraccions? Les que vulgueu, i tant! Ja se sap que hi ha qui mira d'inspirar-nos totes les cabrioles possibles per desviar la nostra atenció. Però, àdhuc les nostres distraccions les podem presentar al Senyor com a humil ofrena de la nostra petitesa.

Alegra't, Maria

La torbació de Maria davant l'àngel. És l'inici de la salutació del mateix Déu a Maria a través de Gabriel. És el moment just de l'inici del procés de Redempció. És el primer dictat de la gran pregària a Maria. «Alegra't, plena de gràcia. El Senyor és amb tu.»

A Ein-Karem la trobem a casa de la seva cosina Elisabet, que completa la salutació: «Beneïda ets tu entre les dones i beneït és el fruit de les teves entranyes.» És quan Maria, amb esperit de servei i de caritat, es mou a donar escalf i ajuda material a la seva parenta. És l'hora sublim del Magníficat.

Un altra escena és el naixement de Jesús en una balma a Betlem. Pobre i amb el primer rebuig dels homes. Àngels proclamant l'anunci i adorat per humils pastors.

Poc després contemplem Josep i Maria presentant Jesús al temple de Jerusalem, obedients al ritu judaïc. Amb Jesús, Maria ofereix també les nostres pregàries al Pare. Comencen les prediccions referents als dolors de la Redempció. Simeó i Anna.

Probablement quan es va celebrar l'entrada

Com cada any, l'Església celebra a l'octubre el mes del Rosari

Santa Maria, Deslligadora de nusos (Maria desfà els nusos que els homes hem enredat amb les nostres desobediències). Sant Pere de Perlach, Augsburg, 1700.

oficial de Jesús a la comunitat adulta, al Bar-Mitzvà, en què els nois són examinats en el coneixement de la Torà, Jesús va quedar-se al temple dialogant amb els doctors de la llei, demostrant-los que, segons l'Escriptura, la vinguda del Messies era imminent. Devia ésser tan ardent l'inici del seu testimoni que es va distreure —ves a saber— de seguir els seus pares en el seu retorn a Nazaret. Imaginem-nos l'angúnia dels pares en no aparèixer entre les comitives!

I, mentrestant, anem salmejant amb goig aquestes consideracions adornant-les amb una corona brillant d'Avemaries...

Les hores tremendes del dolor

Getsemaní. Els nervis de Jesús devien sofrir punyents convulsions i les artèries li esclataren

a flor de pell amb la suor de sang. «... que es no faci la meua voluntat sinó la Vostra.» La son dels deixebles. El dramàtic petó de Judes. La fugida de tots...

Els flagells, els assots, les burles, la cridòria, el menyspreu i el rebuig de molts. Mentrestant, amb un vel lluminós d'Avemaries hem d'intentar reparar aquell afront. El Rei del Cel és convertit en rei de burles i d'oprobri. Li encasten una corona d'espines. «Ecce homo.» No ens pertoca sentir-nos simples i passius espectadors. També ens hem de sentir protagonistes i coautors entre els avalots del poble.

I quan Jesús, carregat amb el seu propi patíbul, enfila amb penes i tombarellons el camí del Gòlgota, sovint ens despistem i passem pels carrers del darrere per veure l'escena unes cantonades més enllà. I no ens cau la cara de pena ni de vergonya...! I quan contemplem sa Mare en el seguici, sovint esbiaixem la mirada, fem com aquell que no ho veu...

Però hem de recuperar l'alè i prosseguir. Avemaria... Avemaria...

I quan l'aixequen, ja clavetejat i enfonsen la creu al sot, Jesús rep un terrible batzac que es cruïx. I nosaltres, des d'on ens ho mirem? Potser fem una dissimulada ganyota i ens allunyem amb indiferència. No volem compromisos. Jo no hi era...! O bé ens atensem a la creu per donar una gota de consol al Fill i a la Mare? Avemaria, Avemaria! Malgrat tot.

«Resurrexit!»

L'esclat lluminós i festiu de Pasqua. Aquí sí, aquí sí que hi som tots! A les hores gloriuses tots ens hi apuntem! Això ja és una altra història! I ja hem pensat alguna vegada que Maria és l'única persona que va mantenir la fe enmig d'un mar de dolor? Els altres vam desaparèixer de l'escena! És just que reconeguem que la primera visita de Jesús després de ressuscitar fou a la seva Mare, la Santa, com també a la Magdalena, la pecadora, aquella a qui se li va perdonar molt... Jesús ressuscitat, augmenteu la meua fe. Avemaria... Avemaria.

I que Jesús ressuscitat ens augmenti l'esperança quan el veiem pujar al Cel des de la muntanya de les oliveres de cara a la ciutat de Jerusalem i on Jesús havia plorat amb el dolor de no ser correspost. Ell «que havia volgut aplegar els seus fills com una lloca». Avemaria...!

I quan enmig de la pregària apostòlica l'Esperit irromp entre el grup apostòlic i trenca les cadenes de l'angoixa, del desencís per tants dolors passats. Comença l'evangelització. Maria també hi era! Ave, Santa Mare de Déu!

I la discretíssima dormició de Maria que fou enduta al Cel amb el seguici de tots els àngels. Ells que són la Porta del Cel! Mare: que en la nostra hora suprema ens pugueu rebre com una ofrena de la nostra vida! Pregueu per nosaltres pecadors ara i en l'hora de la nostra mort!

En culminació del trajecte de la Redempció, Maria entra a la glòria i és coronada Reina del Cel i de la terra i advocada de tota la humanitat. Avemaria, Avemaria...!

Gaspar Vilarrubias i Codina

Barcelona

diòcesis

Congrés «Cristianisme, Església i Societat al segle XXI»

■ Opinió

El congrés «Cristianisme, Església i Societat al segle XXI» ja ha tingut lloc, amb menys ressò mediàtic que el que va provocar, en el seu dia, la nota dels bisbes de Catalunya que en desaconsellava l'assistència. Les ponències que hi han estat pronunciades contenen, com era previsible, molts punts de vista positius, que farem bé de tenir en compte. Han recordat, per exemple, «el compromís cristià amb els més pobres», la necessitat de «crear una Església de comunió», el risc d'una «cultura aliena als valors de l'Evangeli» i, fins i tot, la necessitat de «no oblidar el llegat de la tradició», alhora que expressaven un gran desig de renovació eclesial.

En realitat, la polèmica nota episcopal —que potser hauria pogut ser més explícita— no criticava els ponents, ni, naturalment, les ponències, les quals encara no havien estat pro-

nunciades. Era motivada per les «explicacions» que anaven adjuntes a la convocatòria del congrés, les quals contenien ambigüitats, si més no, sobre el «diàleg interior al si de l'Església», «la comunió eclesial» i «els continguts precisos de la fe catòlica». Assenyalava, a més, «el perill de crear desorientació i restar força evangelitzadora». En efecte, els conceptes de *centre i perifèria* aplicats, respectivament, a la jerarquia i als fidels, no expressen la comunió en una mateixa fe, la fe de l'Església. L'eclesiologia del Vaticà II ens parla sempre d'un «poble de Déu, guiat pels seus pastors». Una cosa és ser a la frontera en el sentit de viure encarnat, amb voluntat missionera, en una societat no creient, i una altra ser frontera en el sentit de diluir el missatge cristià o de subordinar-lo a la cultura dominant.

D'altra banda, ara que la polèmica

ja s'ha fet vella, direm també que la reacció a la nota, titllant els bisbes de porucs, de gent de poca fe, d'injustos, de durs, d'immobilistes... no s'adiu gens al to d'aquella. Els bisbes tenien el dret i l'obligació de parlar, es mostaven responsables del sentit de la fe catòlica, afrontaven la impopularitat i, lluny de la tàctica poc evangèlica de callar a fi de no donar importància al congrés, deien el que pensaven sense segones intencions.

Convé que reflexionem en tot plegat i aprenguem, uns i altres, a assumir les nostres diferències i els nostres conflictes sense faltar-nos ni estripar les cartes, serenament, madurament. A tots ens pertoca de complir la missió rebuda i, des d'ella, comprendre els altres.

Responem, amb aquesta reflexió, els lectors que ens han demanat el nostre parer, sense el mínim ànim de polèmica. (C.C.)

Acció Catòlica Obrera elegix nova presidenta

TERRASSA.— El moviment especialitzat Acció Catòlica Obrera (ACO), que té prop de 600 militants a tot Catalunya, va celebrar la 46a jornada general el 12 d'octubre al col·legi dels salesians de Terrassa. Mercè Solé va ser elegida presidenta de l'ACO per a un mandat de quatre anys en substitució de Dora Pizarro.

Amb el lema «Oferim l'ACO», la jornada va començar amb una ponència a càrrec de Carme Torelló i de Josep Soler sobre *Elements de transformació personal de l'evangelització*. El lema triat sempre s'enquadra dintre de les prioritats del moviment sortides de l'últim Consell, que és ara «oferir l'ACO com a mitjà per transmetre l'Evangeli en la nostra realitat obrera», explica Toni Fernández, coordinador del moviment.

En aquest inici de curs, i amb la presència d'uns 500 participants, es va presentar el pla del curs per enguany, que es fonamenta en tres objectius: prendre consciència que l'ACO és un moviment que participa en la construcció del Regne de Déu; que oferir-lo ajuda a d'altres persones a créixer i a avançar, i a comprometre's en la transformació d'aquesta societat i de l'Església, i com a tercer objectiu, que cal definir-se com a moviment quant a la formació, la imatge pública i els nous grups que comencen.

La jornada va concloure amb la celebració de l'eucaristia, presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Carles Soler Perdigó. (C.M.)

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscriviu-vos-hi ara
només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom

Cognoms

Adreça

N.I.F.

D.P.

Població

Tel.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 5.590 ptes.

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avis, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data

Signatura
del titular
del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de: CATALUNYA CRISTIANA (Departament de Subscripcions). Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona - Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

Barcelona

Una primera pedra procedent d'Assís

■ El barri badaloní de Bufalà tindrà una nova església parroquial dedicada a sant Francesc

BADALONA .— El barri de Bufalà, a Badalona, tindrà una nova església parroquial dedicada, com l'actual, a sant Francesc d'Assís. La primera pedra d'aquest nou temple s'ha anat a buscar en pelegrinatge

a la pàtria de sant Francesc, a l'Úmbria. Un grup de pelegrins procedents de Badalona i presidits pel bisbe Joan Carrera i Planas, auxiliar de Barcelona, van viatjar a aquesta ciutat d'Itàlia els dies 10, 11 i 12 d'octubre.

La pedra fou entregada en un lloc molt estimat per Francesc: la capella de la Porciúncula. Aquesta antiga construcció, voltada d'un bosc que pertanyia als benedictins de Monte Subiaco, va estar molts anys abandonada i va ser restaurada pel mateix Francesc, que va morir molt a prop d'ella, a la infermeria del primitiu convent. Al segle XVI va ser construïda una gran basílica que tanca i protegeix la primitiva construcció, dedicada a la Mare de Déu dels Àngels.

El passat dia 11, després de la celebració eucarística presidida pel bisbe Joan Carrera, els celebrants i els fidels es van traslladar en processó a la Porciúncula. Allí, el P. Giovanni Franco Ferrando, oriünd de Gènova i actualment vicari de la parròquia badalonina, va llegir en italià un escrit d'agraïment acusant rebut d'aquesta simbòlica pedra. Seguidament, el P. Gianni Califano *o.f.m.*, custodi de la basílica, va adreçar unes paraules als assistents tot explicant que la pedra procedia del presbiteri de la basílica. Després la va lliurar a Mn. Jaume Aymar, rector de la parròquia, entre els aplaudi-

El P. Gianni Califano lliura a Mn. Jaume Aymar la primera pedra del futur nou temple. Al fons, el bisbe Joan Carrera i el P. Giovanni Ferrando.

ments dels presents, entre els quals hi havia els arquitectes autors del projecte del nou temple badaloní, Joan Puig-Pey

i David Alegret.

Després, a l'atri, sota un relleu que representa la trobada de pregària interre-

ligiosa per la pau, els pelegrins de Badalona van entregar al P. Rosario, econòmic de la basílica, un oli del pintor Francesc Costa i Amigó, que representa un miracle obrat, segons la tradició, per sant Francesc a Barcelona.

La construcció d'una església dedicada a sant Francesc a Badalona va ser promoguda pels terciaris franciscans d'aquesta ciutat. La capella i el centre catequètic, edificats davant de l'antiga masia de la família Bufalà, que va donar nom al barri, van ser beneïts per l'aleshores bisbe de Barcelona, Dr. Irurita, el 1934. El 1963 fou erigida la parròquia.

Ara, les necessitats pastorals d'un barri en expansió han motivat la construcció d'aquest nou temple, que estarà situat a l'avinguda dels Vents, entre els carrers de Tànger i de Nelson Mandela. Les obres començaran el primer trimestre de l'any vinent.

Era previst que l'acte de benedicció del terreny i la col·locació de la primera pedra de la nova església parroquial tinguessin lloc el diumenge dia 17 d'octubre. (C.C.)

URGELL

Més de 300 Meritxells visiten la seva patrona a Andorra

CANILLO .— Un grup de 323 dones que porten el nom de Meritxells van reunir el 18 i 19 de setembre al santuari andorrà per venerar la seva celestial patrona. Els actes centrals van ser la celebració eucarística, una conferència sobre la història d'Andorra, el concert de l'Orfeó Andorrà i la visita al temple romànic de Sant Joan de Caselles.

«La festa som nosaltres», va dir la Meritxell de Centelles. Havien vingut de tot Catalunya, Irún, Madrid, Galícia, Toledo, Alemanya, etc., per oferir flors i records personals a la Mare de Déu. A les pelegrines s'hi van adherir 200 Meritxells més, fins i tot n'hi havia una de Xile.

La Meritxell Mateu va pronunciar una conferència sobre *Meritxell dins la història d'Andorra*. La conferenciant va ressaltar com el santuari andorrà i la devoció a la Mare de Déu, sobretot en èpoques difícils, havia estat font de concòrdia i unitat per a tots els andorrans.

El cònsol (o alcalde) de Canillo va

felicitar el grup per portar «un nom estètic, eufònic, simbòlic i familiar». Algú va advertir que substituir o bé abreujar el nom amb Meri o Txell és desnaturalitzar-lo i restar-li bellesa.

Ramon Rosell, capellà del santuari, va presidir l'eucaristia i, en l'homilia, va dir: «Meritxell és sentiment perquè la Mare ens ensenya a mesurar l'estimació amb el cor de Déu.» Cada grup va presentar les seves pregàries a la Mare de Déu i totes van oferir flors i records de les seves poblacions; així la Meritxell d'Arenys de Mar va lliurar la figura d'una puntaire.

A la tarda van visitar Sant Joan de Caselles, l'acte es convertí en un ampli intercanvi d'informació entre totes les assistents. El cònsol de Canillo va glossar bellament i amb rigor la diada: «Mn. Ramon ha fet de l'aplec un èxit de germanor i de festa.» Les dones que porten el nom de Meritxell testimonien arreu la devoció a la Mare de Déu i esdevenen ambaixadores dels valors més entranyables d'Andorra. (A.M.)

Càritas diocesana recollirà el Príncep d'Astúries

LA SEU D'URGELL .— Josep M. Mauri, delegat episcopal de Càritas diocesana d'Urgell, viatjarà a Oviedo per recollir el premi Príncep d'Astúries 1999. Càritas espanyola ha sortejat la recollida del premi entre totes les Càritas diocesanes d'Espanya, i n'ha sortit agraciada la d'Urgell.

El premi, dotat amb 5 milions de pessetes, ha estat destinat per Càritas als afligits pels enfrontaments a Timor Oriental i, ja abans de rebre'l, ha estat lliurat el seu import íntegre. Càritas espanyola ha interpretat la distinció com un reconeixement de la seva tasca social a favor dels pobres i marginats. (A.M.)

**EL PRODUCTE QUE LI RESOL
DE DEBÒ
EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES.**

T2000

**Demani'l a la seva drogueria o
supermercat.
Ens ho agrairà!**

Kairoi fa vint anys que compon música religiosa a Catalunya. Aquest estiu han viatjat a Centreamèrica, on han descobert que «l'Evangeli té sentit perquè forma part de la pròpia vida».

La realitat a l'Evangeli

En grec *kronos* és el temps que passa inexorable, el temps que ens aclapara. Enfront el *kronos* hi ha el *kairoi* que és el temps d'oportunitat. En una societat com la nostra on s'imposa el *kronos* fa falta que algú ens recordi que hi ha un *kairoi*, un temps d'oportu-

nitat per viure més a fons i amb més sentit el temps que se'ns ha concedit viure. Parlar de música cristiana a Catalunya és parlar també de *kairoi*. Fa vint anys un grup de germans maristes van sentir la necessitat d'expressar la seva fe a través de la música. Va néixer Kai-

roi, que vol dir en grec *temps d'oportunitat*. Dues dècades més tard, el grup viu una renaixença. Prova d'això és la petita gira que els ha portat a Centreamèrica aquest estiu. Ens hem trobat amb quatre dels components de Kairoi i, amb ells, hem parlat de música i d'Evangeli.

—Què és Kairoi?

—Kairoi d'entrada és un grup de gent que viu la música com un mitjà d'expressió, la viu i la sent. Qui ens escolti trobarà varietat i músiques heterogènies. El que diem en les nostres cançons és experiència religiosa. De l'Evangeli traiem el que dóna sentit a la nostra vida. Música i Evangeli. Aquest és el compendi de Kairoi.

—Quin tipus de música feu?

—Fem el que podem. No som professionals. Podríem dir que fem música melòdica, pop-rock. Però no ens sabem classificar.

—Quan componeu la vostra música teniu al cap algú en particular? A qui va adreçada?

—Els joves és potser el grup que ens tira més. Però fem la música que ens agrada.

—Hi ha gent que fa servei social, voluntariat. Fins a quin punt es pot considerar l'activitat de Kairoi com un compromís?

—Nosaltres sentim la música, ens agrada, i la veiem com un mitjà de comunicació vàlid. És potser com la paràbola dels dons rebuts. Si ets conscient que ets capaç de transmetre l'Evangeli mitjançant la música, doncs això és un do i no ens ho podem quedar. Cristianament hem de donar els dons. El que passa és que de vegades ens preguntem fins a quin grau ens compromet. Quan dius escenari, llums, focus, sembla que el món de l'espectacle és independent de la vida mateixa. En aquest punt estem nosaltres. Fins a quin punt el que cantem i el que vivim s'entrellacen formant un sol teixit.

—Kairoi viu un moment de replantejament...

—En vint anys hi ha hagut moments de tot. Fa uns anys vam viure un sotrac bastant profund. Però ara ha sorgit un moment amb molta força. Ha entrat gent nova i ha aportat una riquesa que després d'un moment d'*impasse* encara es nota més. Hi ha una empatia forta entre nosaltres, ara. Ens entenem.

—I els altres grups? Com veieu el panorama de la música cristiana a Catalunya?

—Si es mira el present, et dius que encara queda molt per fer. Hi ha pocs grups i amb pocs mitjans. Si ho mires històri-

Aquest és el grup Kairoi. En el grup hi ha religiosos, seglars i una religiosa.

La realitat a Centreamèrica és dura. Les mirades, però, són transparents.

cament, vivim un avenç perquè abans hi havia menys grups encara. Ara a cada lloc on hi ha una vivència de grup sembla que neixi un grup de música, i això és molt positiu.

—No és un camp massa conegut...

—La música religiosa d'entrada té un cert desprestigi. Es fa des de l'amateurisme i això rebaixa una mica l'oferta de qualitat. A més venim d'un temps franquista en què la religió va ser imposada i ara hi ha un gran rebuig. La nostra apos-

ta és intentar modificar això. Nosaltres ens estem formant i dediquem temps perquè la música religiosa tingui almenys qualitat. I el missatge... doncs creiem en ell. No creiem que s'hagi d'hipotecar el missatge pel fet d'entrar en un circuit més ampli.

—Aquest estiu el grup ha viscut una experiència intensa. Heu anat de gira a Centreamèrica. D'on neix aquesta iniciativa?

—Hem estat a Guatemala, Hondures, Nicaragua i El Salvador per celebrar els cinquanta anys de presència marista a la zona, i per celebrar la canonització a l'abril del fundador dels maristes, Marcel·lí Champagnat. La nostra activitat allà va seguir dues línies. Una eren els concerts, fer el que senzillament ens havien demanat, o sigui, cantar. L'altre va ser un servei que nosaltres vam demanar que ens ajudessin a fer: conèixer la realitat d'Amèrica Llatina.

—I què us vau trobar?

—Ens vam trobar uns països que han viscut molts anys de repressió i de pobresa. Ara sembla que s'ha suavitzat la repressió però segueix la pobresa. Ens vam trobar una gent plena de naturalitat i senzillesa. Fins i tot la rebuda que ens van fer a l'aeroport, malgrat hi hagués gent amb globus i la ràdio buscant-nos, va ser molt clara i transparent. Com si ens coneguessin de tota la vida.

—Això va fer més fàcil el fet de pujar a l'escenari.

—Una de les coses que més vam valorar va ser la connexió que hi havia als concerts. La gent participava, i això creiem que es deu a les lletres. Especialment algunes cançons que feien referència a la pau com *Grito Libertad*. Ells han viscut una repressió molt forta i els toca de prop.

—Són lletres fetes des d'aquí però molt viscudes allà.

—Això sorprèn. Tu, des del teu llenguatge i des de la teva vida aquí, escrius cançons que allà tenen un valor més de vida. Allà les lletres s'encarnen. Això pot espantar. El fet de cantar una cosa que la gent que tens al davant ha patit o ha viscut... Algun cop deiem: «Què estem fent?»

—Quina importància té la música en la religiositat d'aquells pobles?

—Allà l'Església té a veure molt amb

la vida de la gent. L'Església ha treballat per la promoció de la persona, les comunitats de base s'han implicat en la situació sindical i per dignificar la vida de la gent. Té sentit l'Evangeli perquè l'Evangeli forma part de la vida. Després musicalment sempre ens han dit que aquests pobles tenen un sentit musical molt fort. El que passa és que és difícil captar-ho.

—**Quin paper tenen les comunitats de base?**

—Tot neix amb la repressió que patien, una repressió exagerada. El que va fer l'Església és posar-se amb el pobre i dir que la vida que estaven portant no era digna, així de clar, i que Jesús el que va venir a dir és que la persona ha de ser digna i ha de viure en llibertat. Fer conscient la gent de la situació. La gent es va anar reunint per demanar justícia als opressors. Aquí neixen les comunitats de base, i no creiem que fos un exercici intel·lectual sinó que estava centrat en l'Evangeli.

—**Una de les realitats que vau conèixer va ser la dels llocs on va viure i morir Mons. Romero.**

—Óscar Romero és acceptat com una figura molt important. Per a la gent senzilla és un punt de referència. Va prestar la seva veu per parlar per la gent a qui ningú no escoltava. Denuncià la injustícia, el poder total de l'exèrcit que actuava amb total impunitat. Vam anar a visitar la tomba, i està en un soterrani de la catedral, bastant deixada. La causa de canonització està una mica aturada, o sigui que oficialment Óscar Romero continua sent una figura molesta.

—**A El Salvador ja us van encarregar un treball...**

—Sí, el grup Maiz que és un Comitè Óscar Romero. Intenten que tota la història de Mons. Romero no es mori i ens van proposar que féssim un treball ell i els màrtirs de la UCA. Ells són continuadors de la seva tasca. Denuncien una campanya en contra des del poder. A

Nicaragua, Guatemala, El Salvador i Honduras van gaudir de la música en directe de Kairoi.

Guatemala ha passat una cosa semblant després de l'assassinat del bisbe Gerardi.

—**Kairoi va visitar també un gran basurero a la ciutat de Guatemala.**

—La capital de Guatemala té tres o quatre milions d'habitants. El Basurero és un barri de la ciutat, no està ni als afores. És on es deixa tota la porqueria de la

«Ara a cada lloc on hi ha una vivència de grup sembla que neixi un grup de música, i això és molt positiu»

ciutat, que és molta. Hi ha un grup de gent que viu al voltant d'aquest abocador. Esperen l'arribada de camions plens de brossa per classificar el material. El govern permet aquestes feines, fins i tot els va bé que hi siguin. És una indignitat per a la persona permetre aquests tipus de feina.

—**Aquest viatge a Centreamèrica, us ha fet canviar com a grup?**

—L'experiència del grup depèn de l'experiència personal de cadascú. Després del viatge tots ens hem plantejat la nostra aportació dintre del món. Dintre del nostre camp, hauria de decantar-se per ser més descarats a l'hora de dir les coses. Estan bé les cançons que fem però estaria bé també fer alguna cançó que al mateix temps denunciés. La cançó denuncia personal, una denúncia que t'implica i a la qual no ets aliè. S'ha d'intentar viure el que cantes. Intentar-ho com a mínim, si no, no té sentit. I amb això no cal ser uns il·luminats, sinó que senzillament és procurar fer proper dins el nostre lloc el que hem viscut.

—**Aquest repte no sempre és fàcil.**

—És estrany com amb els indígenes vam connectar, i en canvi a la teva pròpia ciutat, on tens més coses en comú amb les persones, hi ha poca connexió. Potser el problema és en nosaltres, que allò que estem cantant i allò que intentem transmetre som els primers que després no ens ho acabem de creure o ens costa portar-ho a terme. Allà hem après que

som un vehicle, que no som el centre, sinó un vehicle.

—**Setmanes després de la tornada de la petita gira per Amèrica Llatina, us heu trobat per avaluar-ho?**

—Sí, hem compartit, i per començar creiem que ens hem fet conscients d'una realitat diferent de la nostra. Una realitat en què la fe i la religió tenen a veure amb la vida de les persones. On el creure et porta a una situació de denúncia o compromís.

Avaluant-ho hem arribat a algunes conclusions. Primera, que teòricament vam anar allà a cantar com un regal per a la gent, però ens hem adonat que el regal se'ns va fer a nosaltres. Això tan típic, ho vam viure. Segona, el fet de conèixer gent d'Església tan compromesa, tan prope-

ra al poble i al pobre, ens ha cridat a comprometre'ns aquí, on vivim. I tercer, hem après de Mons. Romero. T'adones com una persona dèbil i poruga tenia a l'abast un micròfon, i el va utilitzar per denunciar. Kairoi també té molts cops un micròfon al davant i una gent a la qual cantem i una gent a la qual també podem denunciar.

—**I els nous projectes del grup Kairoi, estaran en aquesta línia?**

—Estaran en la línia de ser una mica denunciadors de les injustícies, però que allò que denunciem ens ho denunciem. I si algú s'hi sent al·ludit, que haurien de ser bastants, que s'hi senti. Intentarem fer cançons que surtin de la pròpia realitat. En el proper treball ens influeix la refundació que volen portar a terme els maristes, però que en general també toca la refundació de l'Església.

—**Tot això després d'una època de crisi...**

—Aquesta és una època de crisi, però després d'una crisi surt saba nova... esperem.

Reportatge:
Rogeli Vázquez Franzi

Fotos: Kairoi

El grup Kairoi va visitar la casa d'Óscar Romero. El missatge del màrtir va impactar especialment el grup.

El Basurero de la ciutat de Guatemala és la llar i el lloc de treball de moltes persones.

Balears

Els bisbes de les Balears ultimen una pastoral familiar conjunta

■ S'estudia la possibilitat de crear un Institut Superior de Ciències Religioses

PALMA.— El 7 d'octubre es reunien a Palma els tres bisbes de les Balears, juntament amb els respectius vicaris generals. L'objectiu d'aquesta reunió ha estat acabar d'elaborar una pastoral familiar que porten entre mans des del curs de l'any passat.

Aquesta pastoral veurà la llum pública pròximament, probablement dins el temps d'Advent, i té la intenció de ser el teló de fons a la preparació de l'any jubilar del 2000 per a les famílies cristianes il·lenques. Cal recordar que el punt principal del document gira a l'entorn de la família com a espai d'educació en la fe dels infants i joves.

Així mateix, els tres prelats van estu-

diar la possibilitat de crear un Institut Superior de Ciències Religioses que, depenent de la Facultat de Teologia de Catalunya, impartiria estudis teològics i atorgaria títols de diplomatura i llicenciatura en Ciències Religioses. Aquesta proposta forma part de la necessitat i la urgència de formació que els prelats creuen que hi ha en el laicat, així com de la demanda actual dels laics de poder

formar-se en matèria religiosa.

Cal recordar que tant l'Assemblea Diocesana de Menorca, clausurada l'abril del 1998, com el recent acabat Sínode Diocesà de Mallorca, han sol·licitat una formació teològica adequada per als laics. Això també possibilitaria impartir els crèdits de la DEI (Declaració Eclesiàstica d'Idoneïtat), necessària per donar classes de religió tant a primària com a secundària obligatòria i a batxillerat. Després d'un estudi de la realitat actual i l'estaló dels tres bisbes, caldrà posar en marxa la sol·licitud al Vaticà, a través de la Facultat de Catalunya. Mons. Teodor Úbeda, bisbe de Mallorca, Mons. Francesc Xavier Ciur-

raneta, de Menorca, i Mons. Agustí Cortés, d'Eivissa i Formentera, juntament amb els respectius vicaris generals, Andreu Genovart, Sebastià Taltavull i Joan Riera, han continuat l'estudi del nou disseny curricular per a l'ensenyament religiós de la comunitat autònoma balear. Continguts i metodologia han estat les dues notes destacades a estudiar.

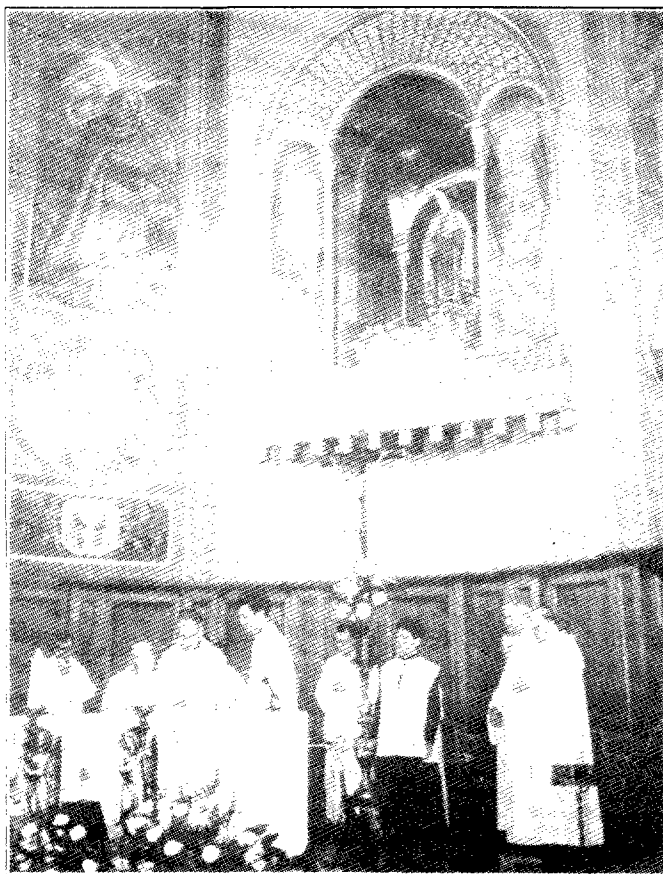
Per altra part, la posada en comú dels plans pastorals i les iniciatives evangelitzadores de cada diòcesi il·lenca han format part de la primera trobada del curs dels tres prelats.

Guillem Ferrer Monjo

BARCELONA

La parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús celebra la solemnitat de la seva titular

BARCELONA.— La parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús va celebrar l'1 d'octubre la solemnitat de la seva titular, verge i doctora de l'Església. La missa va ser presidida pel Dr. Pere Farnés Scherer, canonge de la seu barcelonina, i celebrada pels sacerdots veïns. Un cop acabada, va tenir lloc un refrigeri amical al jardí de Mn. Jaume Oliveras. Dos dies després, el 3 d'octubre, es va celebrar el 2n aniversari de la dedicació de l'església. L'ofrena econòmica va anar destinada a les obres de la façana. (C.C.)

L'espai vocacional obre portes per tercer any consecutiu

BARCELONA.— El Seminari Conciliar de Barcelona compta per tercer any consecutiu amb un espai on els joves poden reflexionar i discernir sobre la pròpia vocació, és l'espai vocacional. Què vol el Senyor de mi?, què significa ser sacerdot?, com puc servir l'Església? Les trobades del curs, dirigides per Mn. Francesc Prieto, rector del Seminari Conciliar i delegat episcopal de Pastoral Vocacional, constitueixen un ambient adient perquè els joves decideixin si igual que Simó Pere i el seu germà Andreu volen seguir Jesús i esdevenir pescadors d'homes.

Mn. Prieto explica que l'any passat vint joves s'hi van inscriure i que, d'aquests, una tercera part ha entrat finalment al Seminari. L'espai vocacional, però, no crea vocacions. «El Seminari les forma, l'espai vocacional les acull, però les vocacions han de sortir de la pastoral ordinària, com són els moviments i les parròquies», afirma Mn. Prieto.

El perfil del jove que s'hi inscriu és el d'un estudiant universitari o el d'una persona que ja està treballant, entre els 23 i els 26 anys. «Ha estat una experiència molt positiva per a aquests joves, com a espai de reflexió i com a possibilitat de contactar amb joves amb les mateixes inquietuds», apunta el delegat de Pastoral Vocacional.

Tot i que aquest és el tercer curs que l'espai vocacional funciona com a tal, ja fa molts anys que el Seminari treballa aquest aspecte de formació i de discerniment. «Fa vint anys», explica Mn. Prieto, «s'oferia el que es coneixia llavors com a Centre d'Acolliment de Vocacions Sacerdotals».

La primera convocatòria d'aquest curs 1999/2000 té lloc el 23 d'octubre, i quant a participació, no se sap encara quanta gent hi haurà, si bé alguns dels joves que van assistir a l'anterior repetiran. Un dia de cada mes se celebra una trobada, i l'11 de març hi haurà un recés vocacional predicat per l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, i el dia 18 del mateix mes, una vetlla de pregària per les vocacions a la capella del Seminari.

Les inscripcions es poden fer al Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231) i al telèfon 934 541 600. (C.M.)

TINTORERIA BOHIGAS Fundada el 1915

- Neteja i restauració de pells
- Neteja i guarda de catifes
- Especialistes en peces delicades i de cerimònia
- Bugaderia
- Servei d'urgència a domicili
- Articles de ploma i cortines
- Servei a comunitats i hotels a tota la ciutat
- No tanquem al migdia
- Preus assequibles

Tel. 934 290 378 - 933 586 400
c/ Fulton, 24 - c/ Tajo, 47 - Pg. Maragall, 261

COSM

AGÈNCIA MATRIMONIAL

Si es troba sol o sola **cerqui la seva parella amb les màximes garanties.** Dirigit per una psicòloga amb 24 anys d'experiència.

Les nostres psicòlogues **l'informaran gratuïtament i sense cap compromís.**

COSM. c/ Balmes, 64 3r 2a (xamfrà Aragó). 08007 Barcelona
Tel. 934 877 180 - Fax 934 877 148
Girona, Lleida i Tarragona: 902 113 812

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 934 274 453

Lleida

El president de la Diputació enalteix la Mare de Déu en el Certamen Literari Marià

■ L'Acadèmia Mariana crearà delegacions a totes les autonomies

LLEIDA.— El bisbe de Lleida, Mons. Ramon Malla, acompanyat per les primeres autoritats de la ciutat, va presidir el 3 d'octubre el Certamen Literari Marià que cada any organitza l'Acadèmia Mariana, una singular institució fundada el 1862 per fomentar la devoció a Maria mitjançant les arts i les lletres. En l'acte, el president de la Diputació, Josep Grau, va enaltir la Mare de Déu.

Centenars de lleidatans van assistir a l'acte marià en un dels certàmens més concorreguts dels darrers anys, dedicat a la Mare de Déu de Loreto, patrona de Llardecans. Aquest poble del Segrià, encapçalat pel rector i per l'alcalde, va participar massivament en tots els actes, que es van iniciar de bon matí amb una missa a l'oratori de l'Acadèmia, seu de la patrona de la ciutat, presidida pel bisbe Ramon Malla, concelebrada pels cinc preveres fills de Llardecans i cantada per la seva coral.

A les dotze del migdia, i precedit d'un recital a càrrec de la soprano Rosa Tamarit, que entre altres peces va cantar l'*Ave Maria* de Gunót, es va iniciar el Certamen Marià amb el discurs del mantenidor, el president de la Diputació de Lleida, Josep Grau. «Fa 2.000 anys», va dir, «ningú de l'antiga Palestina es podia imaginar que aquella senzilla noia de Natzeret, de nom Maria, promesa amb un home de la casa de David que es deia Josep, esdevindria l'escollida per ser Mare de Déu i, en conseqüència, mare de la humanitat i símbol permanent dels pobles».

Josep Grau va fer tot seguit un repàs històric sobre el que Maria ha representat per a Catalunya i la seva Església: «A Catalunya no es pot concebre el país sense l'Església, ni aquesta al marge del país.» Va continuar asseverant com el nom de Maria ens el recorden a Catalunya catedrals i temples, ermites i oratoris, campanes i espadanyes, col·legiates i persones. I va fer una pinzellada per la geografia mariana lleidatana que va concloure amb la següent afirmació: «Només amb aquesta breu aportació convindria amb mi que, si cada temple dedicat a Maria fos un estel, les terres lleidatanes serien un firmament lluminós inigualable.»

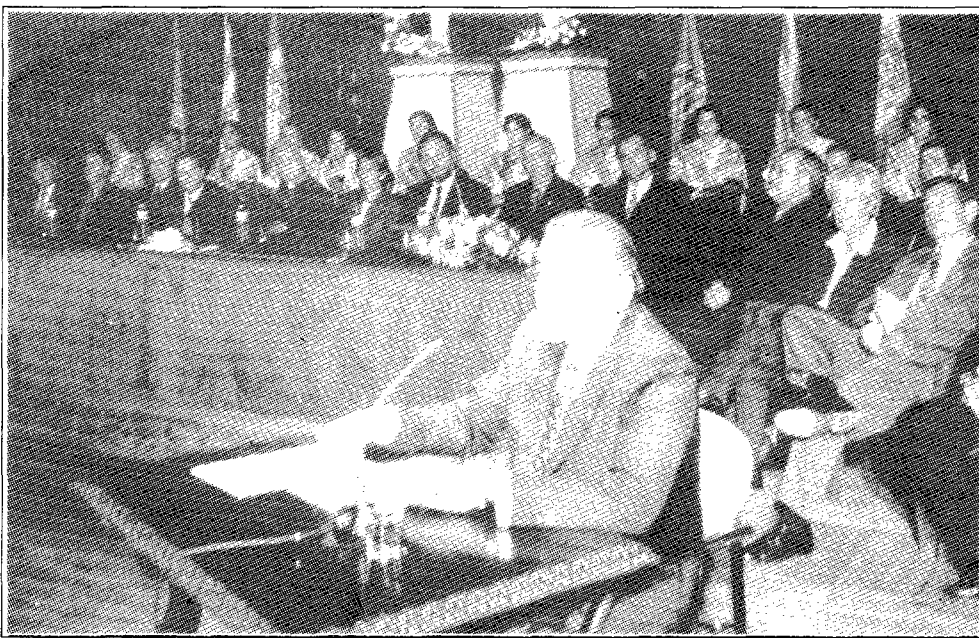

Foto: Jordi Gómez

El president de la Diputació de Lleida, Josep Grau, durant el seu discurs marià.

El mantenidor es va referir finalment a la història i la tradició que envolten totes dues patrones, la de Llardecans i la de Lleida. Molt especialment es va referir a la Verge Blanca de l'Acadèmia i a la seva institució mariana, tot esmentant el seu important paper en el moviment de la Renaixença a Lleida. El mantenidor va acabar la seva aplaudida intervenció amb el Magnificat de Maria.

Lliurament de premis

Tot seguit es van lliurar els nou premis als escriptors i poetes guardonats, entre ells Manuel Pal, de la Seu d'Urgell, que va rebre de mans del bisbe Ramon Malla la Flor Natural, que va dipositar als peus de les imatges de les dues patrones que presidien l'acte. Mn. Francesc Martí, que havia estat rector de Llardecans, va obtenir el premi de prosa pel seu treball històric sobre Llardecans i Loreto, i també un de poesia, pel seu poema dedicat a la Verge de Loreto, patrona de l'aviació, lliurat per l'Aeri Club de Lleida. Van ser premiats altres poetes de Lleida, Granollers, Mataró, Madrid i fins i tot un de El Ferrol, que van rebre els premis atorgats per les primeres institucions lleidatanes.

El director de l'Acadèmia Mariana de Lleida, Mn. Salvador Gené, va anunciar en la seva intervenció al final del Certamen que l'esmentada Acadèmia crearà una agrupació per aplegar totes les dones que portin el nom de Blanca, que és en definitiva el nom que els lleidatans han donat popularment a la seva patrona, la Mare de Déu de l'Acadèmia, titular a la vegada de la Pontificia i Reial Acadèmia Mariana. L'agrupació, que és oberta també a tot Catalunya,

tindria com a principal objectiu aplegar totes les Blanques al voltant de la seva

patrona i potenciar el seu culte i la seva devoció.

Es va informar també que a partir de l'any 2000 les bases del Certamen Marià seran convocades en les llengües oficials de l'Estat: català, castellà, euskera, gallec i aranès. A la vegada que es dedicaran premis en poesia específics per a cadascuna de les llengües. Paral·lelament, l'Acadèmia obrirà 17 delegacions acadèmiques en les 17 autonomies de l'Estat, perquè la institució tingui més presència religiosa i cultural a tot Espanya i més projecció de l'anyal Certamen Marià, que els anys 2000 i 2001 seran dedicats a la Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de Lleida.

El director de l'Acadèmia ha manifestat la seva satisfacció per l'èxit de convocatòria del certamen d'enguany: «S'han presentat 119 poesies, el doble que en altres edicions.»

Jordi Curcó

Viatges Magister

Missatge adreçat a Parròquies i Comunitats religioses

JULI 2000

**TERRA SANTA
ROMA**

15 anys al servei de les Parròquies i Comunitats cristianes de Catalunya,
transportant més de 10.000 pelegrins.

LA GARANTIA MÉS GRAN ÉS LA SATISFACCIÓ DELS NOSTRES PELEGRINS

ITALIA

- Garantim la millor atenció a la Ciutat del Vaticà.
- Llocs preferencials en l'audiència del Sant Pare.
- Eucaristies a la Cripta dels Papes.
- Disposem de places en les millors residències religioses de Roma - al costat del Vaticà -.

Altres destinacions:

**Ruta de l'Èxode.
Rutes de Sant Pau.**

**Rutes Franciscanes.
Rutes Marianes.**

Consulti les nostres dates de sortida a TERRA SANTA.
Vols directes des de Barcelona. Cia. aèria **EL ALIAZ**

VIATGES MAGISTER

Som l'única Agència de Viatges de Catalunya
dedicada exclusivament al turisme religiós.

C/ Roger de Llúria, 67-69, pis 4t
08009 BARCELONA
Tel.: 93 487 94 23 - Fax: 93 487 95 90
E-mail: viatgesmagister@worldonline.es

Girona

Acord culminant per restaurar la catedral

■ La primera fase dels treballs costarà 400 milions de pessetes

GIRONA.— El mes de setembre, amb l'acord firmat a quatre bandes pel bisbat, la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament, culminaven a Girona uns mesos molt moguts en què s'han discutit, revisat, inspeccionat i valorat les reformes de la seu. Entre les quatre institucions es reuniran els 400 milions de pessetes necessaris per començar la primera fase de treballs, que inclou restaurar la façana barroca de la catedral com a objectiu prioritari, segons el Pla Director de la Catedral, presentat a les institucions el 15 de setembre.

L'elaboració, però, ja es va dissenyar el mes de febrer i preveia un pressupost de 1.500 milions de pessetes. En l'acord final s'ha fixat en 300 milions més en un termini de quinze anys. Ara la culminació de la restauració sembla una utopia i, malgrat tot, l'acord institucional i la participació d'empreses privades ha permès posar fil a l'agulla per al primer termini.

La gènesi s'ha de buscar en un article publicat pel diari *El Punt* el 7 d'abril en què l'alcalde de Girona, Joaquim Nadal, proposava en un moment polèmic a causa del clima preelectoral un acord global per «mantenir l'herència rebuda en un estat impecable», i on es referia a la

catedral com «el primer i més important atractiu de la ciutat». En el mateix text assegurava que «avui la seva missió principal continua sent de centre de culte, i per tant la dimensió apostòlica i la seva projecció litúrgica han de ser una peça central de tot el programa».

Ahora, la perspectiva de reformes ha suscitat una expectativa molt més àmplia a Girona: des de les pugnes polítiques —«no volem prendre el lideratge de la iniciativa, sinó col·laborar», es defensava Nadal davant de les crítiques d'electoralisme— fins a les anàlisis socioculturals —«l'actual situació generalitzada d'endormiscament cultural que

pateix la catedral fins i tot queda palesa en la manera com mirem aquest edifici», deia un comentarista en un diari local; des dels projectes solidaris —a l'estiu l'Associació d'Amics de la Catedral va començar a oferir visites turístiques de nit per recaptar fons per a les obres—, fins a les discussions amb tons de bodegó, com el quan i el com del possible desplaçament de l'orgue.

El que sí és cert és que des del bisbat, segons Mn. Gabriel Roura, president del Capítol, el projecte és ampli ja que «es tracta de deixar el monument en les màximes condicions possibles d'estabilitat i de conservació, i al mateix temps aprofitar tots els recursos que pugui tenir de tipus cultural i turístic per tal que sigui autosuficient i descarregui la societat de despeses», sense oblidar les millores que ha d'aportar el servei litúrgic traslladant, per exemple, un baptisteri a l'actual sagristia, que també ha de ser restaurada.

De moment, però, les obres, que han de començar abans que acabi l'any, se centraran en les prioritats, és a dir, la façana del segle XVII, que des del març

s'ha cobert amb una xarxa per protegir els vianants dels despreniments. Un equip d'estudiosos de la Universitat d'Oviedo van determinar el mes de juny que els danys causats pels elements atmosfèrics i contaminants —entre d'altres, l'activitat de la paperera Torras de Sarrià de Ter, ara ja clausurada— no són irreparables, però que exigeixen una intervenció urgent i un seguiment cada sis mesos.

Altres actuacions prioritàries són la coberta de la torre Carlemany, diferents grups escultòrics, les cobertes de la girola i els desguassos, el claustre romànic, i en darrer terme la reforma del presbiteri i el trasllat de l'orgue. El termini és fins al 2003, i les despeses queden repartides entre la Generalitat, amb 140 milions, la Diputació i l'Ajuntament, amb 110, i el bisbat, amb 40. Algunes empreses també hi aportaran diners, com Endesa, que cedirà 14 milions per a la il·luminació. També s'espera que aquest projecte s'inclogui en el Pla de Catedrals que gestionen el Ministeri de Cultura i el de Foment.

Guillem Farré

Es posen en marxa els Instituts de Ciències Religioses de Girona i Vic

GIRONA.— El curs 1999-2000 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona ha començat amb una oferta ampliada, ja que les assignatures optatives, els seminaris i els crèdits per als estudiants de la Universitat de Girona s'han doblat en nombre. Així s'intenta fer els estudis més atractius, segons un dels objectius exposats pel director del centre, Mn. Joan Baburés,

en la inauguració de l'any acadèmic, el 4 d'octubre.

Ahora, l'ampliació del ventall d'estudis encaixa en la voluntat de promoure la coordinació i la intercomunicació entre les matèries, de manera que els estudis resultin més sòlids per preparar «persones en profunditat que donin testimoni de la fe i responguin als reptes del nou segle», segons declaracions de Ba-

burés durant l'acte inaugural.

Mons. Jaume Camprodon, que en qualitat de president també hi era present, ha declarat que «dins de l'esperit del Jubileu, l'Institut ajuda a trobar-se en el seu lloc per poder conèixer millor el Crist i posar-se al servei dels homes».

Aquest curs ha començat amb el lliurament de títols de la primera promoció

de llicenciats en Ciències Religioses, dels quals tretze seguiran els estudis cap a la tesina. Per la seva banda, els diplomats que han acabat són dotze. Hi ha hagut cent seixanta-quatre noves inscripcions i s'espera arribar als dos-cents. Mn. Pere Gubau va pronunciar la Classe Magistral sobre el filòsof Walter Benjamin, que se suïcidà el 1939 a Portbou, poble d'on ell és rector. (G.F.)

VIC.— El 7 d'octubre es va inaugurar a Vic el curs 1999-2000 de l'Institut Superior de Ciències Religioses amb una lliçó inaugural que va pronunciar el professor Josep M. Masnou sobre religió i cultura entorn de l'any mil.

Masnou va fer un repàs de l'origen dels estudis a casa nostra a partir d'una síntesi de la vida religiosa i cultural d'ara fa mil anys i de l'activitat dels intel·lectuals més destacats de l'Europa cristiana del moment. El monjo occità Gerbert d'Orlhac va ser una de les figures més citades a partir de la seva estada, per motiu d'estudis, al bisbat de Vic, al costat del bisbe Ató. Masnou va fer referència a la relació entre la cultura cristiana i la musulmana que va posar els fonaments de la cultura matemàtica i científica.

Per la seva banda, el director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic (ISCRV), Josep Castanyé, va remarcar la necessitat de «trobar un llenguatge que obri i faci accessible l'ISCRV a la cultura, la societat i l'Església», i va fer notar el «compromís dels professors i l'entusiasme dels alumnes».

L'acte va ser presidit pel bisbe de Vic, Josep M. Guix, i va comptar amb la presència de Joan Bada, vicedegà de la Facultat de Teologia de Catalunya, de Fèlix Guàrdia, vicari general del bisbat de Vic, i Salvador Bardulet, secretari de l'ISCRV. (F.A.)

Tortosa

El P. Andrea Bignotti presenta el Domund 99

■ La col·lecta a favor de les missions se celebra aquest diumenge

CAMARLES.— El 2 d'octubre va tenir lloc a la parròquia de Camarles (Baix Ebre) la presentació del Domund 99, la col·lecta a benefici de les missions que se celebra el diumenge 24 d'octubre. La Delegació de Missions va encarregar el tret de sortida al P. Andrea Bignotti, italià missioner de la Consolata.

El P. Bignotti, al mig, va presentar el Domund 99.

Ha estat catorze anys a Veneçuela lliurat a la defensa i l'evangelització dels indis d'Orinoco; als barris suburbials de Caracas, i al final li van encarregar la formació dels missioners per a tota la República veneçolana.

A Camarles, la Delegació de Tortosa hi va convocar tots els agents de Pastoral Missionera de base arxiprestal i parroquial. Un sopar, una missa i la

presentació del Domund en van constituir el nucli. El lema que va explicar experiencialment el P. Bignotti va ser el fixat per Roma: «Missioners, germans de tothom.»

La Delegació va conèixer el P. Bignotti aquest estiu en un camp de treball a la Terra Alta. Des de fa pocs anys s'intenta que, estimulants l'actitud de servei en ambients pobres de casa nos-

tra, surti gent engrescada a donar el salt a les missions.

L'actual delegat, Eduard Blasco, té molt clar que no es pot reduir a la «festeta» del Domund i que tot l'any en catequesi i homilies s'ha de fomentar l'esperit missioner. Aquest laic ho té clar: «L'Església serà missionera o no serà.»

J. Blanc i Bahima

El Seminari de Tortosa comença el curs

TORTOSA.— Sota la presidència del bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas; del rector del Seminari, Mn. Domíng Escuder, i del degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, el Dr. Joan Busquets, es va celebrar l'acte inaugural del curs 1999-2000 del Seminari.

Després que el claustre llegís el jurament de fidelitat a la doctrina de l'Església, es va passar a l'Aula Major. La lliçó inaugural la va llegir el professor de Filosofia Mn. Miquel Garcia Bailach, sota el títol *El Crist de la filosofia. La cristologia filosòfica de Xavier Tillette*.

La gran novetat del curs es troba en les paraules que van confirmar el que ja se sabia. La Congregació romana de Seminaris i Universitats va concedir el 10 d'agost passat al Seminari de Tortosa la classificació d'«afiliat», i es vincula així a la Facultat de Teologia de Catalunya.

El Dr. Busquets va dir que finalment es concedirà la llicenciatura en Estudis Eclesiàstics amb efectes civils. «No sigueu teòlegs de laboratori», va dir, «estudieu des del primer dia i feu-ho relacionant interdisciplinàriament i donant primacia a la Bíblia».

«Avui és urgent tenir un bon equipament teològic», va continuar. «Vinc de Lovaina, on s'han reunit representants de setanta facultats. El tema era l'impacte que produeix a la fe la increença actual. Malgrat tot, els valors cristians donen sentit ja ara i aquí a la vida.»

Es va retre homenatge a dos professors que durant cinquanta anys han impartit Història i Filosofia. Es tracta de Mn. García Sancho i Mn. Boix Querol. Van rebre una placa i forts aplaudiments. (J.B.B.)

TARRAGONA

Els seminaristes es reuneixen amb l'arquebisbe acompanyats dels seus pares

TARRAGONA.— Els seminaristes majors i menors de la diòcesi i els seus pares es van reunir amb l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, el diumenge 3 d'octubre al Seminari de Tarragona. També eren presents a la

trobada els mossens responsables de la formació dels joves.

Aquesta mena de trobades, que ja es feien fa uns quants anys, pretenien fomentar la bona convivència entre tots els que formaven part de la institució del Seminari. Val la pena dir que els pares hi van assistir de ple dret, ja que, com va voler remarcar l'arquebisbe en una de les seves intervencions, el seu paper és importantíssim pel que fa al suport que necessiten els fills al llarg de tot el discerniment vocacional.

La jornada va començar a les sis de la tarda amb la benvinguda de l'arquebisbe. Tot seguit hi va haver una projecció de diapositives que intentaven explicar, de la manera més gràfica possible, quines eren les principals activitats que els seminaristes duen a terme durant un dia qualsevol del curs.

Joan Àguila

Inaugurat el curs d'Acció Catòlica d'Adults

TARRAGONA.— El 6 d'octubre al Centre Pastoral Bisbe Borràs, de Tarragona, es va inaugurar el nou curs del Moviment d'Acció Catòlica General d'Adults. Amb una nombrosa assistència de militants, la presidenta de l'entitat, Maite Rodríguez, va exposar el pla de treball i les activitats del curs que comença. Sota el lema «Els cristians de l'any 2000», va destacar el compromís i la presència social del laic en l'Església i el món.

Duant l'acte inaugural, que va presidir l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, va intervenir la germana Pilar Simó, missionera franciscana al Brasil, que va donar un testimoni engrescador de vida evangèlica donada als altres. Com a cloenda, l'arquebisbe de Tarragona va dirigir unes paraules d'encoratjament als assistents, tot fent referència a la nova carta pastoral *Caleu les xarxes*. (J.B.)

Vida Creixent

Acollir i acompanyar

El consiliari diu...

A mesura que ens fem grans, anem quedant sols. Perdem moltes persones amigues, el treball per la jubilació, de vegades les forces, i llavors hi ha el perill de tancar-nos, entristir-nos, tenir mal humor... És el moment que la gent s'aparta de nosaltres. No sabem valorar la solitud i perdem unes qualitats, que poden ser dons i carismes, com són l'acollida i l'acompanyament.

Quan hom es va trobant sol, cal que assegurí el tracte amb Déu Pare, que és bo i ens estima. Cal saber acceptar-se un mateix tal com és i llançar-se en mans de Déu. De vegades sembla que el temps de la pregària consisteix a donar temps a Déu. De vegades sembla que el temps de la pregària és una fórmula i prou. Cal que la pregària sigui afectuosa, confiada i agraïda. Saber-nos acompanyats o acompanyats per Déu que ens estima tal com som.

Després de l'acollida de Déu per la pregària, cal que siguem acompanyats de totes aquelles persones que tractem: família, grup, amics... Cal apropar-se a totes elles, com Jesús s'apropa a les persones. S'apropa a Simó i al seu germà Andreu. També a Jaume i al seu germà Joan i els diu a les dues parelles: «Veniu amb mi.» S'apropa a la gent que està perduda i sense guia i li dona menjar. D'aquesta manera Jesús acull a moltes persones. De mica en mica. Car està atent en la seva vida. Nosaltres cal que

ens apropem a totes aquelles persones que ja estan a la vora i sapiguem també predicar-los la Bona Nova. Llavors podem anunciar-los el Regne amb la proposta de Jesús. La pastoral de l'acollida sempre s'ha d'acabar amb la proposta de la salvació, que no són pas normes i lleis, sinó la descoberta i enamorament d'una persona que és Jesús.

No n'hi ha prou de l'acollida i la proposta, cal també l'acompanyament. El grup ha de tenir aquest aspecte i ha de ser un instrument per acompanyar-nos. El grup ha de ser el lloc de comunicació profunda, de confiança i de superació de prejudicis i sobretot de la soledat frustrant.

Tots sabem l'episodi dels deixebles d'Emaús (Lc 24:13-35). És un acompanyament en què hi ha tots els passos: «decepció», «desengany», «entusiasme», fins a arribar a «l'anunci» de la persona de Jesús. S'han deixat endur per ell, i llavors no tenen mandra. Anunciaran als altres el que han experimentat.

Accollim i deixem-nos acompanyar. Si ho fem així des del grup i ens esforcem a contemplar i a pregar, arribarem a descobrir la presència viva del Senyor enmig nostre.

Jaume Serrano i Vidal

Consiliari diocesà de V. C.

Problemàtica de la jubilació

Aquest any 1999 està dedicat per l'ONU com a any internacional de les persones grans, amb el lema: «Una societat per a totes les edats». És una realitat que el col·lectiu de persones més grans de 60 anys va augmentant, cada any més, al continent europeu, a causa del millorament del benestar, del nivell de qualitat de vida i de l'esperança de viure més anys, aconseguit tot això, especialment, durant els darrers vint anys. Però també és una realitat que a partir de l'edat de la jubilació es presenten problemes per omplir el temps que abans es dedicava a la jornada laboral. Depèn de la manera d'enfocar aquest fet, viure la jubilació positiva, joiosa i feliç, o negativa, trista i avorrida. En primer lloc no ens hem de considerar persones inútils, que ja no serveixen per a res, marginats, aparcats i exposats a soledats i depressions.

En segon lloc, hem d'acceptar les dificultats de la nostra edat i preparar-

nos per viure una nova etapa, una nova dimensió de la nostra vida, superant les nostàlgies del passat.

En tercer lloc, no podem quedar asseguts davant la tele, sense fer res, amb l'excusa que ja hem fet prou feina i ara és l'hora de reposar, de viure còmodament, sense cap maldecap. Hem de canviar d'ocupacions, actualitzar la nostra mentalitat, convençuts que queda molt per fer i que són moltes les persones que ens necessiten, compartint les nostres experiències, oberts als problemes dels homes i dones d'avui. Hem de posar vida als anys, mirant amb goig, alegria i esperança el nostre futur, promocionant la nostra personalitat ja que encara tenim prou temps per fer molt de bé, per créixer en l'amor, l'amistat als altres, donant sentit a la vida, practicant les nostres aficions preferides, etc. Jubilats de la vida, no. Quan em vaig jubilar, Càritas em va oferir el càrrec de tresorer i voluntari, que vaig

acceptar amb molta il·lusió. Més endavant, un amic em va convidar a fer-me soci de l'Esplai i després vaig ser elegit president durant sis anys.

Actualment som secretari de la Junta Directiva, membre de la Coral, del Grup de Teatre i del voluntariat social. També som coordinador del moviment cristià de persones grans, Vida Creixent, des de fa tres anys. Gràcies a aquestes activitats estic vivint una jubilació activa, alegre i feliç, cosa que desig a totes les persones. Una cosa molt important, recomanada pels metges, és el manteniment del bon humor. Una persona gran que viu contenta i alegre fa poques visites al metge, perquè l'alegria, el riure, és la millor medecina per fer enfora tristesses i depressions. Actualment s'estan escampant pels Clubs de Majors d'Espanya els Tallers del Bon Humor, per mantenir les persones grans en aquest estat de satisfacció i ganes de viure.

Aprofit aquesta ocasió per demanar als nostres governans: 1) Que s'equiparin les pensions més baixes al salari mínim. 2) Que els jubilats vidus i vídues tinguin el dret de poder-se casar, sense perdre la pensió de viudetat, i que es creï una pensió equivalent, com podria ser, per exemple, la d'ajuda mútua. 3) Que continuïn promocionant-se les activitats culturals dels Esplais de Gent Gran i el Voluntariat Social de les persones grans. Moltes gràcies a les persones que ens ajuden a gaudir de la nostra jubilació, tenint en compte la solidaritat entre les generacions, i que avui per jo i demà per tu.

Pau Gorriás Marqués

Coordinador diocesà de Menorca

Noticiari

Agraïment

Agraïm l'assistència a l'Eucaristia en sufragi del nostre estimat pare Lluís Antoni Sobrero, celebrada el 22 de setembre passat a la parròquia del Patriarca Abraham, de Barcelona, del president nacional de Vida Ascendente, senyor José M. Castaño, i del vicepresident nacional i coordinador interdiocesà de València, senyor Isidro Posteguillo, els quals van voler manifestar així la seva estima pel qui fou fundador y consiliari de Vida Creixent.

Missa en sufragi de Teresa Maymó

A l'església parroquial de Sant Miquel, de Cornellà, va tenir lloc la celebració eucarística en sufragi de Teresa Maymó, animadora molt estimada del grup de Vida Creixent, morta recentment. El temple estava ple de gom a gom, ja Teresa Maymó era molt coneguda i estimada a Cornellà, i era una activíssima col·laboradora parroquial. Precisament el seu funeral coincidia en dia i hora amb el que se celebrava a la parròquia del Patriarca Abraham, de Barcelona, en sufragi de l'estimat pare Lluís Antoni Sobrero, i el senyor rector de Sant Miquel va creure adient unir les intencions dels fidels per Teresa Maymó amb el record pel P. Sobrero. L'acte va cloure's amb el cant de l'himne de Vida Creixent.

Trobada d'inici de curs a Lleida

Un centenar de membres dels grups de Vida Creixent de la diòcesi, encapçalats pel seu president Ramon Roig, s'aplegaren el passat 2 d'octubre al matí, al Col·legi Episcopal de Lleida per celebrar la trobada d'inici de curs, que va iniciar-se almb el res de laudes i una meditació a càrrec de mossèn Joan Jové, consiliari del moviment.

A mig matí tingué lloc la presentació de la ponència *El Pare, la Trinitat* a càrrec de Mn. Jordi Pardell, rector de la parròquia de Sant Jaume, de Lleida, i delegat diocesà de Pastoral Familiar, tema que serà el centre de reflexió del moviment durant aquest curs.

A les 12 del migdia el vicari general de la diòcesi, mossèn Ventura Pelegrí va presidir l'Eucaristia que fou concelebrada pel consiliari del moviment. La trobada es va tancar amb un dinar de germanor. (J.C.)

Relleu a la consiliaria de Vida Ascendente

Juan Miguel González-Feria ha cessat a petició pròpia com a consiliari general de Vida Ascendente, on deixa un inesborrable record, esperant continuar comptant amb la seva ajuda i amistat. La Conferència Episcopal Espanyola, a proposta de la Comissió Permanent ha nomenat Pedro María Zalbide, consiliari de Vida Ascendente de Bilbao i interdiocesà de la Cornisa Cantàbrica, per substituir-lo. És una persona lliurada al moviment, amplament coneguda i que assumeix aquesta responsabilitat amb total entusiasme i lliurament.

Des de Catalunya li desitgem un bon èxit en la seva gestió, alhora que recordem al seu predecessor en el càrrec Juan Miguel González-Feria, amb qui ens uneixen fermes llaços d'amistat i col·laboració.

**CASA
GAY**

**SERVEI DE LLOGUER PER A
FESTES I BANQUETS.
CADIRES, TAULES, CRISTALLERIA,
VAIXELLA, ETC.**

ROGER DE LLÚRIA, 12 i 14
Tel. 933 181 495 - 933 016 731- Fax 934 124 455

L'esperit marista en acció

■ **L'Associació Compartir és una entitat de voluntariat que treballa a Rubí a favor dels nens més desamparats**

RUBÍ.— Desgraciadament, viure al Primer Món no ha garantit mai tenir cobertes les necessitats bàsiques. No obstant això, el que s'ha anomenat Quart Món continua sent una realitat a la qual molts continuen avui donant l'esquena. Els nens i adolescents acostumen a ser sovint els més perjudicats per les

situacions de marginació i pobresa que assolen les nostres ciutats. A favor, sobretot, d'ells treballa el grup social marista Compartir, que pren els ideals del fundador de l'orde, sant Marcel·lí Champagnat, i els posa en pràctica des de la fe i l'amor al que pateix.

destaca l'assessor, que sempre està en mans del director del col·legi marista de Rubí. Aquesta vinculació no es vol perdre, ja que es vol deixar clar que és un entitat moguda per «l'esperit Champagnat». El fundador dels maristes és l'autèntic inspirador d'aquest moviment, a part de ser el gran paradigma a seguir per tots els seus membres.

Fins avui, Compartir s'ha finançat gràcies a les subvencions de l'Ajuntament de Rubí i de la Fundació Champagnat, a més de diferents activitats que en moments puntuals de l'any celebren per recaptar diners. Altres institucions públiques, de moment, no s'han mostrat receptives a les peticions d'ajuda econòmica arribades des de la pròpia entitat.

Com la gran majoria d'organitzacions que dediquen el seu esforç al Quart Món, l'Associació Compartir no s'oblida de la tasca comunicativa, i per això, desenvolupa campanyes de sensibilització social. S'intenta aparèixer als diaris i a les revistes locals i s'editen tríptics. Tot i que són conscients, com afirma una dels seus membres, Caritat Lumbreras, que «allò dolent no es vol escoltar, s'evita,

com si no es digués». L'única pretensió és que «la gent visqui una mica fora d'ella, no es miri tant el melic i s'adoni de les diferències i les necessitats que molta gent té d'ajut». Des de Compartir tenen molt clar que el millor que es pot donar, i el més valuós, encara més que els diners, és el temps de cadascú. És l'ajuda en acció, que tant, i amb tant d'amor, va practicar sant Marcel·lí Champagnat.

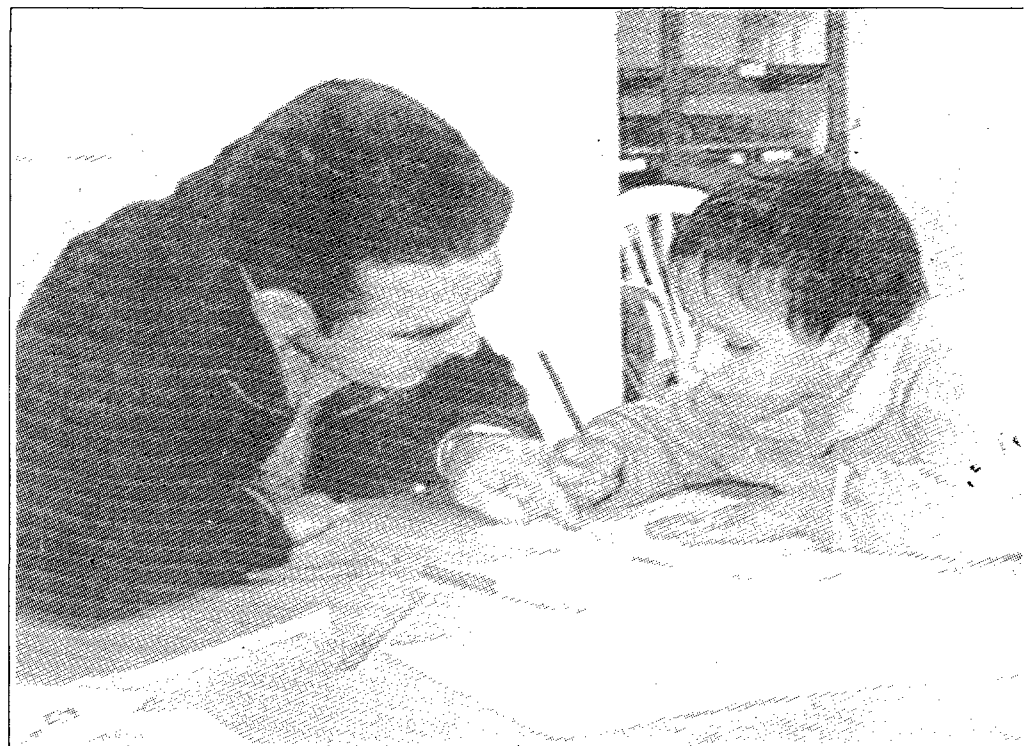
Samuel Gutiérrez

Poques entitats d'àmbit local podrien jactar-se de comptar amb més de 25 voluntaris joves que treballen en el camp social. L'Associació Compartir n'és una d'aquestes. Els seus fundadors, entre els quals s'hi troba el P. Lluís Serra, saben que només fent veure a la gent, i especialment al jovent, l'autèntica realitat de la nostra societat, es podia despertar la vena solidària que tots porten dins. Per fer-ho, va ser necessari un gran treball de sensibilització, d'obrir els ulls al món i deixar de donar-hi l'esquena. La resposta la trobem en els 26 voluntaris, d'entre 18 i 42 anys, la majoria vinculats al moviment marista, i que dia a dia posen el seu granet de sorra per millorar les condicions de vida de molta gent.

Des del 1992 l'Associació Compartir, que és a Rubí, es dedica a realitzar tasca social en el camp de l'educació, a favor, especialment, dels infants i dels adolescents dels barris més pobres de la ciutat. Fins l'any passat, el treball es va centrar al barri del Pinar, on magrebins, sahrauís, gitanos i països conviuen sota un denominador comú: la pobresa. Aquest any, Compartir també obre les portes a totes les famílies que ho necessitin.

Reforç escolar i educació en el temps lliure

Un dels objectius de Compartir és evitar el fracàs escolar dels nens de famílies desestructurades, sense recursos i en situació de risc social. Per aconseguir-ho, compta entre els seus voluntaris amb professors de primer i segon cicle, pedagogs i estudiants d'Educació. Tots ells col·laboren en el reforç escolar, en l'esplai o educació en el temps lliure, i molt especialment en tasques d'acompanyament al nen i a la mateixa família. A partir d'aquí, es treballa en els valors, es fona-

Un dels objectius de Compartir és evitar el fracàs escolar a zones de risc social.

menta la higiene i la salut bàsica, i sempre que sigui possible, sense forçar-ho, es pot iniciar una certa tasca catequètica. És una mena de centre obert, que es pot adaptar a les necessitats de cada persona. Setmanalment, més de 30 nens reben classes de reforç escolar, mentre que prop de 25 van a l'esplai. A l'estiu l'Associació Compartir també participa molt activament en la posada en marxa d'un Casal d'Estiu de la mateixa ciutat.

Entre els perills d'aquest tipus de voluntariat hi ha la possibilitat de «cremar-se» ràpidament, a força d'apoderar-se dels problemes amb què cada dia un s'han d'enfrontar. Per evitar-ho, l'Associació Compartir reuneix als seus col·laboradors amb certa freqüència per parlar dels diferents casos, compartir-los amb la resta de voluntaris i intentar ajudar-se mútuament. A aquestes trobades

tampoc falta un espai dedicat a compartir les diverses experiències de cada voluntari i el creixement personal que els aporta aquest servei. Un somriure, una abraçada o simplement una mirada agraïda són la millor motivació per continuar endavant.

També es fomenta entre el voluntariat una certa formació, o almenys un reciclatge d'aspectes educatius que es fan necessaris per a la seva tasca. El camp on es mouen és molt delicat i no només són necessàries les bones intencions, sinó que també és important la bona preparació.

Esperit marista

L'organització de l'Associació Compartir no respon a grans complexitats. El seu òrgan principal és la Junta Directiva, amb diferents càrrecs, entre els quals

ASSOCIACIÓ COMPARTIR
C/ MAGALLANES, 65
08191 RUBÍ
TEL. 936 991 291

Dóna Suport
al voluntariat
a través del món associatiu

Fomenta la Formació
dels voluntaris

Facilita Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

El desafiament de l'islam

Els canvis socials, polítics, econòmics i demogràfics de les últimes dècades han portat a Europa occidental milions de treballadors de fora del nostre continent. El contingent més nombrós és el procedent dels països islàmics i aquesta important aportació humana ha alterat un seguit d'equilibris existents a les nostres societats i ha encès determinats llums d'alerta.

Dins de l'Església catòlica una de les persones que ha reflexionat sobre aquesta temàtica ha estat el cardenal Paul Poupard, prefecte del Consell Pontifici de Cultura, que en dates recents ha publicat el llibre *El cristianisme a l'alba del III mil·lenni*, en el qual tracta de les relacions entre el cristianisme i les altres religions, especialment, l'islam, que avui dia té aproximadament 1.100 milions de fidels. En una entrevista publicada el 30 de setembre passat al diari francès *Le Figaro* plantejava un seguit de qüestions de les quals val la pena fer-se ressò.

Foto arxiv: Glibia Carrizosa

El cardenal Paul Poupard analitza en el seu llibre les relacions entre el cristianisme i les altres religions.

Patim una manca d'esperança

El cardenal Poupard considera que a les nostres societats europees «l'únic projecte que sembla interessar els esperits és el projecte econòmic. Com que molta gent n'està exclosa, això engendra un malestar i, fonamentalment, una manca d'esperança». Aquesta situació condueix a un envelliment del clergat i dels fidels, la qual cosa «afecta la vida de les parròquies i dels instituts religiosos». El cardenal rebutja, però, una visió negativa i catastrofista de la realitat eclesial tot recordant fenòmens positius com els aplecs de Taizé o el renovat interès pels pelegrinatges, per concloure que «no és la fe qui mor, és la fe que retorna».

«No és repetint sense parar que el vaixell s'enfonsa —cosa que és falsa— com donarem als joves les ganes de pujar a bord. Cal reaccionar contra aquest corrent de menyspreu envers la nostra herència cristiana europea, que va acompanyat amb una exaltació dels valors dels altres», afirma l'exbisbe auxiliar de París, tot recordant que la joventut actual ignora l'espiritualitat de sant Benet o de santa Teresa d'Àvila i, en canvi, coneix les religions orientals.

L'islam, un terrible desafiament

En el tema de l'islam, una religió que en les últimes dècades ha progressat

ràpidament a Europa a causa, sobretot, del fet migratori, en el seu llibre el cardenal hi diu: «Europa ha de ser conscient que l'islam la vol conquerir.» A l'abans esmentada entrevista al diari parisenc, Poupard puntualitza que es refereix a l'integrisme islàmic. «L'islam no es confon amb l'integrisme islàmic, però planteja a Europa i a Occident un terrible desafiament i, a l'esperança cristiana, un problema greu.» Evoca l'evolució demogràfica que, de manera clara, marca un declivi constant de la població dels països de cultura cristiana mentre creix ràpidament la dels països musulmans i «en el bressol de Crist, allà on els cristians del món sencer es preparen a venir a celebrar el segon mil·lenni del naixement de Jesús, els cristians locals, la majoria àrabs, es pregunten amb angonya quin serà el seu futur i si la seva mort no està sent programada a poc a poc. Davant d'aquests fets, no hem de ser amnèsics, ni tampoc ser-ho sobre la història sovint tumultuosa de les relacions entre Europa i l'islam».

«El desafiament», per al cardenal Poupard, «prové del fet que l'islam vol ser religió, cultura i societat, manera de viure, de pensar i de comportar-se». Denuncia el prelat que actualment a Europa hi ha cristians que «desitgen la marginalització de la seva Església respecte de la societat, accepten la "privatització" d'aquesta Església». Afirma que aquests cristians oblidin la Quaresma i s'interessen pel Ramadà.

Resposta del rector de la mesquita de París

De fet, els bisbes francesos ja havien

debatut, l'any passat, a la seva assemblea de Lourdes, sobre el nou lloc que l'islam ocupa a França. I, com a reacció, el 7 d'octubre passat, el rector de l'Institut musulmà de la mesquita de París, Dalil Boubakeur, a les mateixes pàgines de *Le Figaro* lamentava les declaracions del cardenal dient que li faltava caritat vers els seus «germans en Déu» i que feia servir els «arquetips de la islamofòbia». El dirigent musulmà afirma que «estem forjant una història on, nosaltres ho volem creure, les convergències seran superiors a les nostres divergències, la nostra confiança serà més elevada que la malfiança ancestral, l'amistat serà més forta que l'odi» i assegura que «l'islam de França està en el bon camí per fer front a tres desafiaments: la laïcitat, la modernitat i el rebuig dels fonamentalismes».

Cal recordar que el 1965 el Concili Vaticà II va reobrir el diàleg islamo-cristià i que els Papes, des de Joan XXIII, han manifestat en diferents ocasions el seu respecte pel món musulmà i per l'islam. L'actual Papa, Joan Pau II, està preparant precisament un viatge a l'Iraq, on es troben les restes de la ciutat d'Ur (on va néixer Abraham), i a la terra on va néixer Jesús. El cardenal Poupard explica també que «hem de reconèixer que, amb els musulmans, com amb els nostres germans jueus, som fills d'Abraham. Professar junts la fe en el Déu únic és una riquesa considerable, fonamental».

Antoni Reig

Periodista i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

...amb un dibuix

societat

Tendresa de Déu

■ Les Filles de la Caritat i els Pares Paüls impulsen una ONG missionera

BARCELONA.— Covidec (Comissió Vicentina per al Desenvolupament-Catalunya) és una ONG que van crear gairebé fa dos anys les Filles de la Caritat i els Pares Paüls, moguts per la preocupació missionera. «Tenim laics que treballen en

missions i això té una implicació econòmica, legal, d'aquestes persones que dediquen un temps de la seva vida en unes edats en què començarien a treballar. Et sents responsable d'aquestes persones, d'aquestes vides. Aquesta va ser la gran in-

quietud de començar a pensar que necessitàvem alguna cosa perquè els recursos de les dues congregacions tenen una finalitat concreta, que és assistir els pobres», explica sor Catalina Verdera, visitadora provincial de les Filles de la Caritat.

L'àmbit d'actuació de Covidec és el Tercer Món i són socis d'aquesta entitat tots els Pares Paüls i les Filles de la Caritat destinats a Catalunya.

Entre els objectius d'aquesta ONG se'n poden assenyalar quatre de principals: ajudar el Tercer Món a través de persones voluntàries amb la deguda preparació tècnica; promoure el desenvolupament agropecuari, la millora de les condicions socio-sanitàries, la formació d'agents socials, l'alfabetització de la població, la promoció de la solidaritat, l'educació en la justícia i el desenvolupament; establir estructures que facilitin l'assoliment d'aquests objectius, i sensibilitzar i educar en la justícia i el desenvolupament la societat en general.

Per a sor Catalina, «preocupa especialment la promoció, que aquestes persones del Tercer Món es puguin aprofitar de tots els recursos que tenen i que es formin adequadament». Covidec, assegura, «encoratja els que són al Tercer Món perquè veuen que hem captat la realitat que viuen i que estem intentant fer alguna cosa per donar-los suport».

Redescobrir valors evangèlics

Molts dels laics que ajuden en les missions són joves i, segons sor Catalina, no tornen indiferents, «crec que si ets mínimament honrat amb tu mateix, hi ha un abans i un després. L'impacte que reps et queda dintre i et fa actuar diferent. Veus

L'àmbit d'actuació de Covidec és el Tercer Món.

la creativitat, l'alegria, el compartir... un seguit de valors que nosaltres hem perdut i que tenen els habitants del Tercer Món. Impacten molt els seus valors religiosos i no es tracta d'una religiositat popular que tants cops s'ha criticat. Comparteixen el poc que tenen, es preocupen pels altres, cerquen inspiració en la lectura i el comentari de la Paraula. La imatge prèvia que en tenies es desmunta».

L'esperit dels Paüls i la seva finalitat és l'evangelització dels pobres. Per a sant Vicenç de Paül, evangelitzar és predicar amb les obres, ja que mentre es fa un bé a una persona ja se li està parlant de Déu. «Les Filles de la Caritat —explica sor

Catalina— es donen totalment en el servei als pobres amb humilitat, senzillesa i caritat. Es tracta de ser les serventes dels pobres perquè Jesucrist així ho va fer. Hem de ser com ens diu sant Vicenç moltes vegades: «La tendresa de Déu al costat dels pobres.»»

Covidec és una eina al servei dels pobres i «només Déu sap fins a on arribarà... cal confiar en la Providència perquè quan les coses són de Déu es fan grans», assegura sor Catalina.

Qualsevol persona que estigui interessada en el treball de Covidec es pot dirigir a la seva seu, al carrer Provença, 24 - Barcelona, telèfon 933 229 411.

Rosa María Jané Chueca

La missionera Justina Violette, premi Lumen Christi

ROMA.— La germana benedictina Justina Violette ha estat nomenada com «la millor missionera nord-americana del 1999» per la Societat d'Expansió Catòlica dels Estats Units i guardonada amb el premi Lumen Christi. El treball de sor Justina consisteix principalment a distribuir menjar i roba als més necessitats i a coordinar el centre d'atenció per a persones sense llar que va fundar a la ciutat nord-americana de Crookston. (Zenit)

Congrés sobre els centres de peregrinació

CZESTOCHOWA.— El santuari de Torreciutat ha participat en el III Congrés de Ciutats Seus de Santuaris, que es va celebrar recentment a Czestochowa (Polònia). Els representants dels principals centres de peregrinació europeus van debatre sobre *La peregrinació, un camí per al tercer mil·lenni*. Les conclusions elaborades pels dos-cents congressistes

es van centrar en la necessitat de treballar conjuntament amb les autoritats civils per facilitar les infraestructures necessàries per a les grans concentracions i afavorir-ne el desenvolupament. La xifra anual de visitants dels santuaris de Czestochowa, Fàtima, Lourdes, Altötting i Loreto és de vint milions de persones. (C.C.)

PRIMERS PLATS

Delícies de patata
(recepta marroquina)

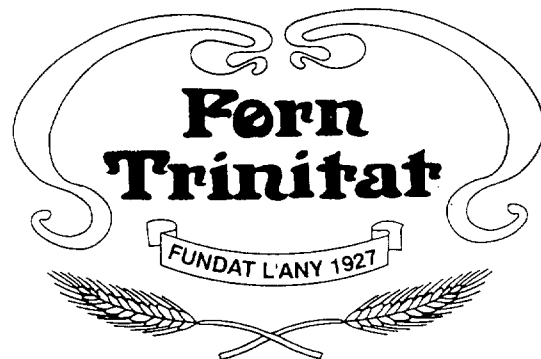
Ingredients

5 patates mitjanes
2 ous
julivert
pebre blanc

pebre vermell
oli, sal
safra

FORN DE PA - PASTISSERIA

MAGDALENES
SENSE
GLUTEN PER
A CELÍACS

Plaça Trinitat, 14
Mare de Déu de Lorda, 63
Ausona, 89
Bartrina, 52-54
Tel. 933 453 678 - 08033 Barcelona

Primera cadena de ràdio catòlica hispana als Estats Units

WASHINGTON.— Diferents organitzacions de comunicadors reunits en el Consorci de Comunicadors Llatins Catòlics han aconseguit recentment el suport de la Conferència Episcopal dels Estats Units, a través de la Campanya de Comunicació Catòlica (CCC), per finançar la primera cadena nacional catòlica de ràdio en llengua espanyola, destinada especialment a la cada vegada més nombrosa comunitat hispana del país.

La directora de distribució de la CCC, Pat Ryan García, va afirmar que està «molt il·lusionada» amb el projecte, atès que els recursos tècnics i humans de què disposa són excel·lents, i amb la programació d'aquesta experiència pionera. També va afegir que «la determinació i l'energia mostrada per tot l'equip en la primera reunió és realment encomanadissa».

El Consorci de Comunicadors Llatins Catòlics té previst comptar amb aproximadament 120 programes de mitja hora cadascun, produïts per Ràdio Pau de Miami, i uns altres 800 espais que seran produïts per diferents entitats. (Zenit)

Viure els valors cristians a través del voluntariat

BARCELONA.— Hi ha qui ha entès que l'Evangeli ens demana una actitud de vida basada en uns valors que ens porten a considerar la humanitat com una gran família, en la qual uns som responsables de l'exclusió social que pateixen els altres. Hi ha qui, fins i tot, ha assumit aquesta responsabilitat i ha decidit fer-ne el fonament de la seva vida. Hi ha qui, com Lluís Martí i Bosch, creu que «les coses impossibles es fan de seguida i que pels miracles es tarda una mica més».

Lluís Martí i Bosch ha rebut aquest any el premi Jaume I d'Actuació Cívica Catalana, concedit per la Fundació Jaume I, per la seva dedicació, al llarg de tota la vida, al món del voluntariat social. Ha treballat des de la base, com a voluntari, fins a càrrecs directius, com el de promotor del Servei de Colònies de Vacances, president de l'associació Auxilia en l'àmbit estatal, president-fundador de la Federació Catalana de Voluntariat Social i vicepresident de l'Associació pel Voluntariat a Europa i de Conex. (C.C.)

Lluís Martí i Bosch.

El Papa agraeix la solidaritat dels Equips del cor

ROMA.— Pilots de fórmula 1, com Michael Schumacher o Gianfranco Fisichella, i cantants, com Eros Ramazzotti, van ser rebuts el 7 d'octubre en audiència general per Joan Pau II. Aquests populars esportistes i cantants formen part de l'entitat Equips del cor, a redós de la qual juguen partits de futbol benèfics. Fins ara ja han recaptat més de 6.500 milions de pessetes. La iniciativa respon a la crida que va fer el Sant Pare l'any passat a favor dels nens i les nenes de Kosovo. Un dels partits de futbol va tenir com a objectiu recollir fons per a les petites víctimes de la guerra dels Balcans.

«Conec molt bé —els va dir el Pontífex— el compromís de les vostres associacions i el vostre suport a projectes humanitaris amb els infants i els més necessitats.» Joan Pau II els va encoratjar a «continuar la vostra activitat per contribuir en la construcció d'una societat justa i solidària». Michael Schumacher, que es recupera d'un accident que li va fracturar una cama, va qualificar la seva trobada amb el Papa com «el dia més bonic de la meua vida». (ACI)

Forma de preparació:

Pelarem i bullirem les patates i les posarem en un bol. Quan s'hagin refredat una mica, hi afegirem els dos ous sencers i amb una forquilla en farem una massa fina.

Agafarem un bon manat de julivert i en tallarem els tronxos per aprofitar només les fulles, que picarem molt fines i afegirem al bol de patata.

Continuarem treballant la massa amb la forquilla fins que tingui els bocinets de fulles de julivert molt ben repartits i hi afegirem el pebre blanc, el pebre vermell, la sal i el safrà.

Amb la forquilla agafarem petites porcions de la massa i les deixarem caure amb molt de compte dins l'oli que ja estarà molt calent en una paella al foc. Anirem fregint tota la preparació d'aquesta manera fins a acabar amb tota la massa, i deixarem reposar les delícies ja fregides en paper de cuina perquè perdin una part de l'oli.

Ho podem servir acompanyat d'enciam o d'una amanida de tomàquet.

Nota: Aquest plat també pot servir per a un refrigeri normal amb olives i trossets de formatge o pernil.

Rècord de pelegrins a l'Any Sant Xacobeu

SANTIAGO DE COMPOSTELA.— L'Oficina del Pelegrí de la catedral de Santiago de Compostela ha expedat fins ara 130.000 compostel·les o títols que acrediten que, des de l'1 de gener d'aquest Any Sant Xacobeu, 130.000 pelegrins han recorregut almenys cent quilòmetres, a peu o a cavall, del Camí de Santiago o dos-cents quilò-

metres, en bicicleta. A poc més de dos mesos de la clausura de l'Any Sant Compostel·là ja es pot afirmar que el 1999 es batrà el rècord de pelegrins de la història dels Anys Sants Xacobeus. A l'anterior, el 1993, no van arribar a 100.000 els pelegrins reconeguts com a tals, amb la compostel·la corresponent. (C.C.)

Joan Pau II, el personatge religiós del mil·lenni

WASHINGTON.— Una enquesta telefònica realitzada recentment per l'informatiu televisiu ABC News va donar com a resultat que la majoria dels nord-americans consideren que el papa Joan Pau II és el personatge religiós del mil·lenni. Segons l'enquesta, que es va fer a més de mig miler de persones representatives dels diferents sectors socials del país, el Sant Pare va ser el més votat. En segon lloc va quedar el predicador nord-americà Billy Graham i en tercer lloc, la mare Teresa de Calcuta. (ACI)

El diluvi universal sí que va existir

ROMA.— El relat bíblic del diluvi universal és la narració d'un fet històric real, segons els resultats d'una investigació que ha dut a terme el rellevant oceanògraf nord-americà Robert Ballard. L'expert, que es va fer famós per descobrir les restes del Titanic i de l'Andrea Doria, va afirmar que havia descobert al mar Negre, a uns 150 metres de profunditat, «una costa antiga, desapareguda al final de l'última era glacial». Ballard va dir que era la

prova que li faltava per constatar que el diluvi universal va existir. «Una marea d'aigua de tremenda força, equivalent a deu mil cascades del Niàgara, va caure sobre la regió que ara és el mar Negre, però que llavors era una planícia fèrtil amb un llac d'aigua dolça», va explicar Robert Ballard. «Va ser un al·livi molt més greu —va afegir l'expert— del que es descriu a l'Antic Testament; va durar més de quaranta dies i quaranta nits.» (ACI)

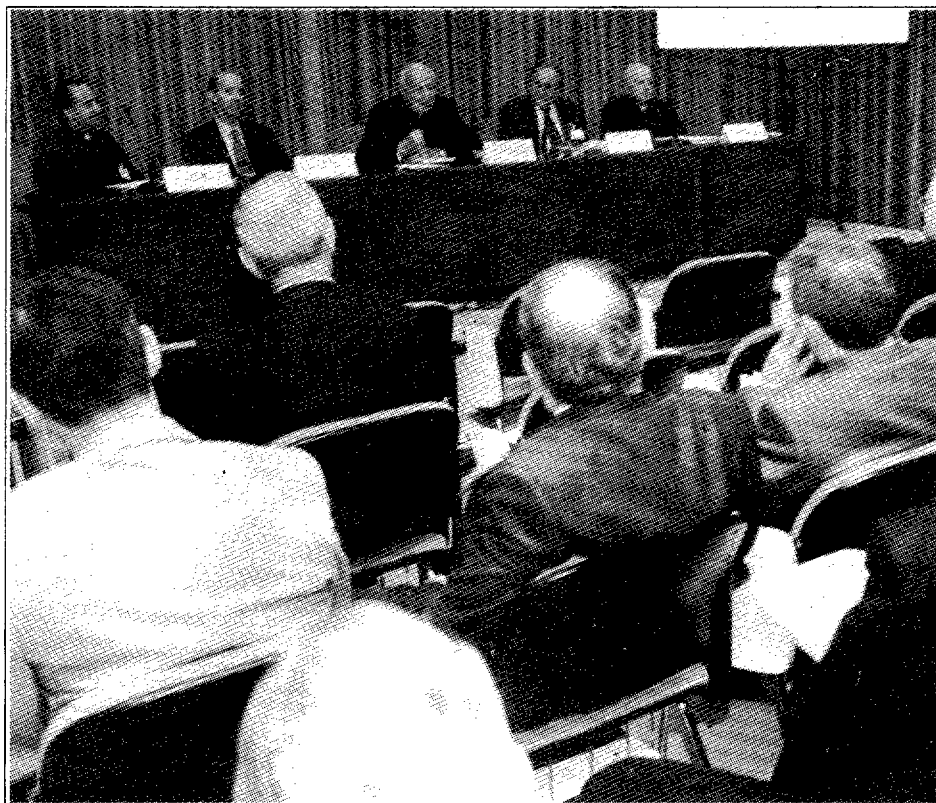
cultura

El magisteri pastoral de Pau VI, a debat

PAMPLONA.— Cinquanta teòlegs, filòsofs i historiadors van debatre el 2 i el 3 d'octubre a la Universitat de Navarra sobre la figura del papa Pau VI. Les sessions, sota el títol *L'home modern a la recerca de Déu, segons el magisteri de Pau VI*, van ser organitzades per la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra i l'Institut Pau VI de Brescia (Itàlia), l'entitat encarregada de custodiar la memòria de qui va dirigir l'Església entre el 1963 i el 1978.

Hi van participar, entre d'altres, el cardenal Pio Laghi, prefecte de la Sagrada Congregació per a l'Educació Catòlica; Giuseppe Camadini, president del l'Institut Pau VI de Brescia; Francisco Varo, degà de la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra; José M. Bastero, rector de la Universitat de Navarra; Josep M. Rovira Belloso, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, i José Morales, professor de la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra.

En la seva intervenció, el cardenal Laghi va subratllar l'obertura al món que Giovanni B. Montini va donar a l'Església: «Pau VI es va adonar de la gravetat del moment present, en què s'estan sacsejant les bases de dos mil anys d'història. Fins al seu pontificat, l'Església s'havia vist obligada a tancar-se en si mateixa per defensar-se dels atacs exteriors. Ell va decidir dialogar amb el món, conscient que l'home es deshumanitza si trenca tota relació amb l'Ésser que li ha donat i li manté l'existència».

Els participants van aprofundir en el coneixement del magisteri de Pau VI.

«Pel que fa als lligams entre el cristianisme i les altres creences, José Morales va afirmar que «Pau VI va introduir i va ensenyar el diàleg en l'Església». També va dir que Montini «estava convençut que el diàleg entre dues persones que busquen sincerament la veritat no acaba amb un vencedor i un vençut, sinó amb dos vençuts per la mateixa i única veritat». (C.C.)

L'Església tindrà televisió pròpia a França

PARÍS.— L'episcopat francès, convençut que els mitjans de comunicació són el nou areòpag del nostre temps, ha decidit crear la seva pròpia cadena de televisió. Es preveu que les primeres emissions comencin els propers mesos, a través de la xarxa de cable. Més endavant, tindrà lloc l'emissió via satèl·lit, a través del satèl·lit SAT 2000. (C.C.)

Saló europeu d'imatgeria i litúrgia

MADRID.— Ekumene, el saló europeu d'imatgeria i litúrgia, se celebrarà per primer cop a l'Estat espanyol, concretament a la Casa de Campo de Madrid, entre el 14 i el 19 de desembre. L'arquebisbat de Madrid ha donat suport a aquesta fira, organitzada per la Fundació Actilibre, que disposarà de 1.500 metres quadrats. L'objectiu d'Ekumene és esdevenir una referència obligada a l'hora de conèixer totes les activitats i serveis que es desenvolupen a l'entorn del món religiós: des de la pintura, la imatgeria, l'orfebreria o l'escultura, fins a la gastronomia, el turisme religiós o l'edició de llibres. (C.C.)

Festival de cinema espiritual

ROMA.— Del 2 al 4 de desembre se celebrarà a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma la tercera edició del festival de cinema «Tercer Mil·lenni», que pretén analitzar l'espiritualitat dins de la producció cinematogràfica actual.

Hi participarà, entre d'altres, Mons. Enriquer Planas, director de la Filmoteca Vaticana, l'artífex de l' emotiu encontre entre el papa Joan Pau II i el cineasta Roberto Benigni amb motiu de la projecció de *La vida és bella*. (C.C.)

Caixa Penedès homenatja 28 empleats amb 25 anys a la institució

El dijous passat 23 de setembre, Caixa Penedès va retre un emotiu homenatge a 28 dels seus empleats que complien 25 anys al servei ininterromput de l'entitat. Com cada any, la celebració de l'acte va tenir lloc en el marc de l'Auditori del Fòrum Berger Balaguer de Vilafranca i va ser presidit pel Consell d'Administració de l'entitat i pel seu president, el Sr. Josep Parera i Ripoll.

Aquest homenatge va consistir en el lliurament de la insígnia d'or de l'entitat a cadascun d'ells i també d'uns obsequis commemoratius. Els empleats i les empleades homenajats, provinents de diferents comarques catalanes i de diferents llocs de responsabilitat, assistiren a l'acte, la majoria d'ells acompanyats de llurs cònjuges.

Aquest senzill homenatge ve a simbolitzar el treball callat i sincer de milers d'homes i dones que amb la seva dedicació constant han fet possible situar Caixa Penedès en el tercer lloc de les caixes catalanes, amb més de 440 oficines situades arreu de Catalunya, Fraga, Barbastro, Vinaròs i Madrid.

Els sentits parlaments del president de la Caixa, el Sr. Josep Parera, i del representant del grup d'empleats, el Sr. Pere Ferré Arnabat, palesaren aquest esperit d'agraïment mutu i d'esperança i d'il·lusió en el futur immediat.

L'acte acabà amb un emotiu sopar, presidit pel Sr. Ricard Pagès, director general de Caixa Penedès.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Marià Fortuny, pintor

El 1968 l'Estat espanyol va dedicar una sèrie de deu segells al pintor, dibuixant i gravador català Marià Fortuny i Marsal (Reus, 1838 - Roma, 1874). La numeració d'aquests segells al catalèg Yvert comprèn des de la 1.507 fins a la 1.516. Fortuny va estudiar a Barcelona al taller de Claudi Lorenzale i després va anar a Roma durant dos anys per perfeccionar la seva tècnica pictòrica. El 1860 va visitar el Marroc, d'on procedeix el seu entusiasme per la llum i el color. Fruit d'aquesta etapa és *Odalisca*. La Diputació de Barcelona li va encarregar que pintés l'oli *Batalla de Tetuan*. Altres obres seves d'interès són *La vicaria*, *El jardí dels poetes*, *El col·leccionista d'estampes* i *Autoretrat*. Marià Fortuny es va especialitzar en quadres de petit format, tècnicament perfectes i d'una força extraordinària.

Homenatge a Mn. Pere Ribot i Sunyer

■ Lluís Albalate publica un estudi sobre la vida i l'obra del «poeta del Montseny»

VALÈNCIA.— L'escriptor Lluís Albalate i Guilmón va publicar l'agost passat un interessant estudi sobre Mn. Pere Ribot i Sunyer (Vilassar de Mar, 1908 - Girona, 1997), amb motiu del segon aniversari de la mort d'aquest insigne prevere i poeta català. El text ha estat ara reeditat i ampliat.

En aquest dossier s'hi inclouen fotografies, escrits sobre la vida i l'obra de

Mn. Pere Ribot —d'autors tan rellevants com Mons. Jaume Camprodon, Albert Manent o Ferran Blasi—, articles apareguts a la premsa arran de la seva mort —*Catalunya Cristiana* hi és present amb escrits d'Oriol Camps, Miriam Díez, Mn. Francesc Malgosa i Mn. Manuel Tort—, comentaris del mateix Mn. Ribot sobre la seva producció literària i un monogràfic molt complet so-

bre una de les seves obres mestres: *Llençua de foc* (1950).

Del l'obra literària de l'anomenat «poeta del Montseny» cal destacar també *Laetare* (1935), *L'ombra dels tres* (1952), *Epifania* (1952), *Si el gra no mor...* (1959), *Lapedra en la veu* (1971), *Llevat d'amor* (1975), *El Montseny* (1975), *El crit del desert* (1981) i *La llum en el corriol* (1996). Pel que fa a la

seva poesia, Mn. Tort va escriure: «Era una veu totalment pròpia que esdevenia providencialment una guia indiscutible per a tots aquells que, des del sacerdoci, cercàvem no un joc de paraules ben acordades, sinó un apropament transformador a l'Autòcrata de la bellesa. Mn. Pere ens assenyalava la ruta, moltes vegades difícil i agosarada, que, empeltada de l'Es-criptura, volia donar a conèixer Déu als homes del nostre temps.» (C.C.)

Mn. Pere Ribot.

Sant Galderic, patró dels pagesos catalans

BARCELONA.— El 16 d'octubre passat es va celebrar a l'església parroquial de Sant Pau del Camp la festivitat de sant Galderic, patró dels pagesos catalans, amb una missa solemne. Minuts abans el president del Patronat de Sant Galderic, Agustí Esteve i Orozco de Nájara, va donar la benvinguda a tots els assistents. En acabar la missa es van cantar els goigs del sant i, tot seguit, els presents van ser obsequiats amb un pom d'espigues de blat i convidats a una coca de panoli amb vi ranci. El dia anterior, 15 d'octubre, va tenir lloc el lliurament de premis del VI Concurs Fotogràfic Trofeu Sant Galderic a la sala d'exposicions de l'Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore de Barcelona. (C.C.)

Concurs periodístic sobre la persecució religiosa

PAMPLONA.— La 5a convocatòria del concurs periodístic de la Fundació Fe i Cultura té com a finalitat conèixer la realitat sobre l'actual persecució religiosa a l'Estat espanyol, pel que fa a l'anticlericalisme que es pot percebre al carrer o als mitjans de comunicació i als diferents fets esdevinguts en aquests darrers anys amb atacs directes a persones o institucions religioses. Els treballs, en llengua castellana, s'han d'enviar abans del 23 d'abril del 2000 a la Fundació Fe i Cultura, apartat de correus 437 - 31080 Pamplona. Per a més informació: Carmelo Erdozain, tel./fax 948 153 458. (C.C.)

Cinc-cents anys de la col·legiata de Gandia

GANDIA.— Per commemorar el 500 aniversari de la col·legiata de Gandia s'han dut a terme al llarg d'aquest any diferents conferències i exposicions, així com l'edició de llibres i guies didàctiques per a escolars i segells de correus del temple, que han servit també per recaptar fons. A finals d'any es publicarà un llibre sobre la història de la col·legiata. (SIC)

Arribar a Jesús a través de la música

SARAGOSSA.— De l'1 al 3 d'octubre va tenir lloc a Saragossa la 25a edició del multifestival «Jesús entre els joves», que coordina el grup Voces y Guitarras. L'objectiu d'aquesta iniciativa és promoure l'encontre dels joves amb Jesús a través del llenguatge musical i artístic. Concerts, pregàries i monogràfics s'hi van donar la mà amb gran èxit de públic. (SIC)

Acostar-se a la tècnica del gravat

BARCELONA.— Fins al 24 d'octubre s'exposen al Museu Diocesà de Barcelona una cinquantena de peces del gravador Mariano Rubio. La mostra, titulada *Mariano Rubio. Trajectòria 1968-1999*, està organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Nascut a Calatayud el 1926, Rubio va estudiar Belles Arts a Barcelona i posteriorment va ampliar els seus estudis a París i a Alemanya. El 1991 va rebre el títol de «mestre del gravat» per part de la Generalitat. (C.C.)

Restaurada l'església de Santa Maria

ILLESCAS.— L'església de Santa Maria d'Illescas (Toledo), d'origen mudèjar, ha obert novament les seves portes al públic, després d'estar quatre anys tancada a causa de les obres de restauració que han afectat tot l'edifici i en les quals s'han invertit més de cinquanta milions de pesetes. Amb motiu de la reobertura d'aquest temple del segle XII, l'arquebisbe de Toledo, Mons. Francisco Álvarez, ha oficiat una missa solemne. (SIC)

Jornades de Patrimoni cultural dels religiosos

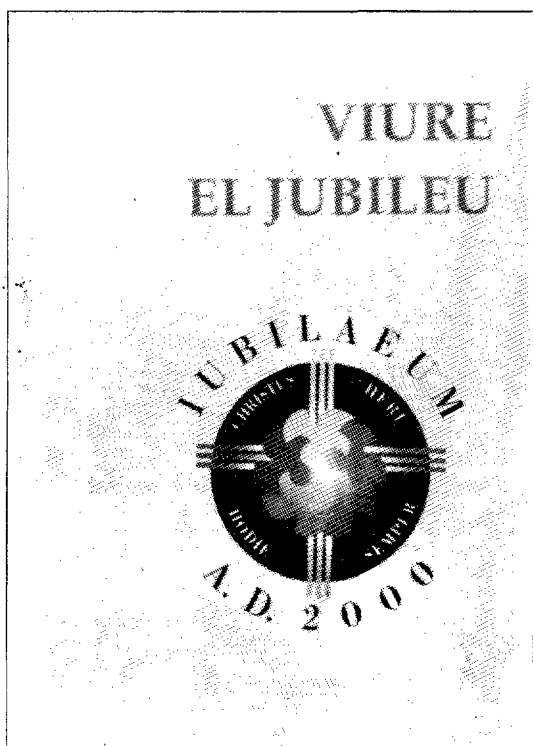
MADRID.— «Santiago i els camins de la fe» és el lema de les VIII Jornades de Patrimoni cultural dels religiosos que se celebraran a Madrid del 29 al 31 d'octubre, organitzades pel Departament de Patrimoni de la Conferència de Religiosos (Confer). Durant aquestes jornades tindrà lloc la inauguració d'una exposició que recull 111 obres de diversos ordes religiosos, que es podrà visitar fins al 29 de novembre. (SIC)

Llibres

Crist, el veritable Jubileu

El papa Joan Pau II explica el significat de la paraula *jubileu* en la carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*: «El terme *jubileu* expressa alegria: no solament alegria interior, sinó goig que es manifesta exteriorment, ja que la vinguda de Déu també és un esdeveniment exterior, visible, audible i tangible, tal com recorda sant Joan (cf. 1Jo 1:1).» D'altra banda, el text bíblic més antic que parla del Jubileu es troba en la llei de Moisès i, concretament, en els llibres del Levític i del Deuteronomi. Aquesta llei, que disposa la celebració d'un any sabàtic cada set anys, també determina la celebració d'un any jubilar cada cinquanta anys.

L'objectiu primordial del jubileu «és confirmar i enfortir la fe i el testimoniatge dels cristians. Cal, per tant, suscitar en cada fidel un veritable anhel de santedat, un fort desig de conversió i de renovació personal en un clima de pregària sempre més intensa i de solidari acolliment de proïsme, especialment del més necessitat», afirma Joan Pau II a la butlla *Incarnationis mysterium*, datada al novembre del 1998. El Jubileu de l'any 2000 començarà la nit de Nadal del 1999 i acabarà el 6 de gener, festa de l'Epifania, del 2001. Es commemoraran els dos mil anys de l'Encarnació del Verb: «Però quan va arribar la plenitud del temps, Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona» (Ga 4:4). (C.C.)

Viure el Jubileu. ►

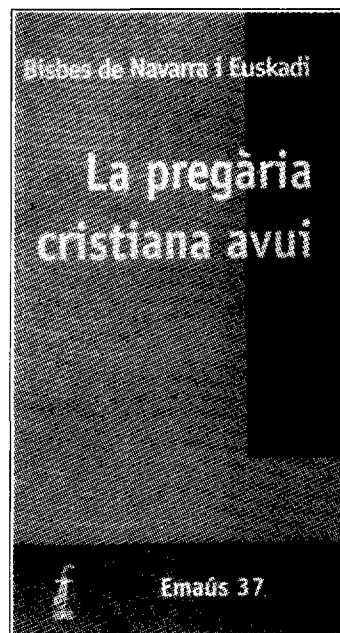
Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Celebrar, Barcelona 1999, 72 pàg.

Ensenyar a pregar

La pregària ocupa un lloc central en tota religió. És la primera manifestació de l'actitud religiosa, la resposta que desvetlla en la persona la presència del Misteri. Els cristians hem d'aprendre a resar amb la mateixa actitud d'aquell deixeble que, veient pregar Jesús, li va demanar: «Senyor, ensenya'ns a pregar, tal com Joan en va ensenyar als seus deixebles» (Lc 11:1). Els bisbes de Pamplona-Tudela, Bilbao, Sant Sebastià i Vitòria han redactat una carta pastoral per ajudar els fidels «a descobrir millor què és la pregària cristiana».

«La pregària —escriven els prelats— no és cap recurs per resoldre problemes ni cap remei per a fins terapèutics. La pregària és "eficaç", no perquè aconseguix que es compleixin els nostres desitjos, sinó perquè ens fa més humans i més cristians. L'encontre amb Déu obre el nostre cor a l'escolta sincera de la seva Paraula. Ens centra en ell.» L'objectiu fonamental de la pregària es concreta, sobretot, «en la nostra conversió». Els bisbes no obliden que vivim en uns temps de profunda crisi religiosa. «Tots sabem que la fe es pot afeblir i fins i tot apagar de moltes maneres, però només es revifa tornant a l'encontre sincer amb Déu. Per això, no és possible desvetllar i enfortir la fe sense reanimar la nostra pregària», subratllen els prelats. (C.C.)

Bisbes de Navarra i Euskadi, *La pregària cristiana avui*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Emaús, Barcelona 1999, 66 pàg.

L'any 2000 dia a dia

L'Editorial Verbo Divino ha publicat recentment l'*Agenda Bíblica 2000*, caracteritzada per una enquadernació magnífica i una presentació excel·lent dels continguts. Hi podem trobar, a més dels apartats típics de qualsevol altra agenda, nombroses cites bíbliques amb comentaris a l'evangeli de cada dia, que solen oferir la clau del missatge bíblic. Per a cada dia de la setmana també es proposen diferents notes i explicacions.

Els dilluns ofereixen explicacions sobre un llibre bíblic concret. Els dimarts presenten diversos temes, indrets o personatges que apareixen en les lectures d'aquests dies. Els dimecres contenen curiositats bíbliques. Els dijous inclouen notícies, poemes i un bon grapat de suggeriments que conviden a la reflexió. Els divendres es dediquen exclusivament al Jubileu de l'any 2000. Els dissabtes i diumenges proporcionen frases i dibuixos eloqüents que il·luminen el missatge de l'evangeli dominical del cicle B. Una agenda molt útil que ens porta la Paraula de Déu, que ens il·lumina i ens encoratja en la nostra vida. (C.C.)

► *Agenda Bíblica 2000*. Editorial Verbo Divino, Estella 1999, 400 pàg.

Encara no tens la teua carpeta?

Catalunya Cristiana et regala una carpeta perquè col·leccionis les receptes de la tieta Montserrat.

Envia 225 ptes. en segells de correus, indicant el nom i el domicili, i te l'enviarem a casa, o vine a buscar-la a les nostres oficines:

Catalunya Cristiana
c/ Puiggarí, 5
08014 Barcelona

Per a més informació,
tel. 934 905 988

El llibre de la setmana

La presència cristiana en un món nou

Aquesta és la gran preocupació de tot cristià conscient, que vulgui viure la fe d'una manera coherent, però desitjant ser un ciutadà del món d'avui. S'ha de convertir en un anacoreta, aïllat de la realitat, i viure la seva vida cristiana en una llar impermeable? Ha de donar testimoni, convertit en un profeta que vol exhortar els seus conciutadans a viure segons l'evangeli? Ha de participar en la política, o ha de veure tot el que passa de forma asèptica? Creure, com deia el titular d'un llibre molt llegit fa uns anys, és comprometre's?

Respondre aquests interrogants —que no són fàcils de solucionar— és el gran repte amb què s'ha trobat Pedro Escartín en el breu llibre titulat *La presencia pública de los cristianos*, i que acaba de publicar la Biblioteca de Autores Cristianos en l'encertada col·lecció BAC 2000.

És evident que hi ha una síndrome complexa en alguns cristians: es pot anomenar «la síndrome de Jonàs». Escartín analitza la història de l'home que va ser enviat per Jahvè perquè convertís la pecadora Nínive, però abans d'arribar-hi es va assabentar que els ninivites havien recapacitat i tornat al bon camí. I es va enfadar amb Déu, i va fugir. Es veu que volia que caigués foc sobre aquells pecadors, i el que va caure va ser la benedicció benèvola d'un Déu comprensiu i compassiu... I Jonàs va fugir.

Això s'assembla força a les circumstàncies actuals. Avui, com en tantes altres ocasions (des dels Apòstols fins a Francesc Xavier i Helder Cámara) Déu continua enviant profetes a les grans ciutats, al món actual, però hi ha una estranya reacció de rebuig en molts cristians, que els convida a la fugida. S'ha d'arrasar Nínive, com volia Jonàs, o s'ha d'actuar d'una manera diferent de com es feia abans? I fugen. La síndrome de

Jonàs rau més en la fugida que en els seus motius. I els motius tenen a veure amb les tendències d'aquesta nova cultura que domina el món d'avui, ben diferent de la que hi havia abans, i en què s'havien mogut com peix a l'aigua.

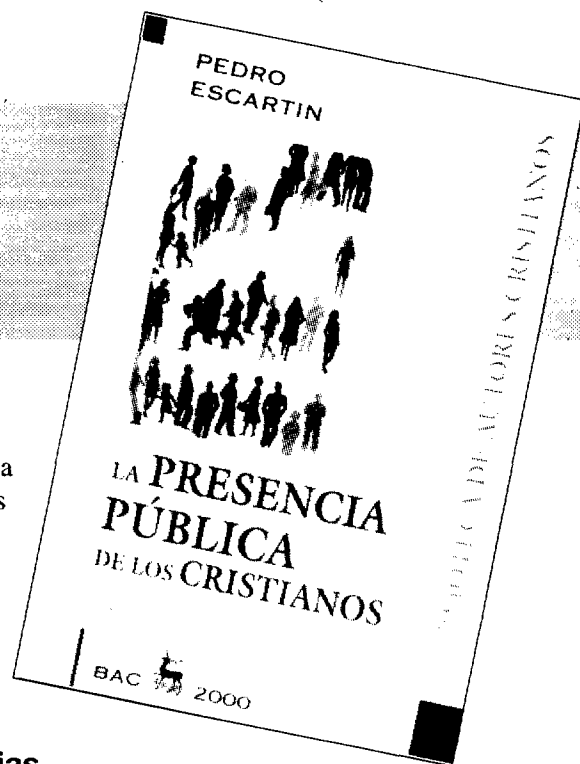
I en la cultura d'avui —ho va dir bé Alvin Toffler en l'obra ja clàssica *El shock del futuro*— es tendeix a l'anonimat, s'evita que ningú pugui ser identificat, es convida a tenir certes actituds de desgana i de desinterès pel que passa al nostre voltant. I Déu, com en Jonàs, parla, i fa que aquests que fugen tinguin mala consciència i que es preguntin què han de fer per ser de debò «ciutadans del món» i autèntics cristians en la realitat de la seva època i del seu temps.

Pedro Escartín intenta donar solucions. I dic «intenta» perquè, per més enunciats que es puguin fer, calen molta reflexió i moltes hores de pregària i molta vida interior, per arribar a trobar el propi camí veritable en cadascuna d'aquestes vides dels que es plantegin aquests problemes.

Convidem a la lectura reflexiva d'aquest llibre. Són pàgines per pensar, i per pensar en grup. Cal llegir-lo i canviar impressions amb qui formem aquestes petites comunitats d'homes i dones creients, que no es volen evadir i que

cerquen ser persones en una societat diferent, no ancorats en un temps passat. No es discuteix si era millor o pitjor, l'important és que «és», i cal ser cristians en ell, amb totes les conseqüències.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

La sardana a l'estranger

Aquest estiu la sardana ha estat present a Cuba. El dia 11 de setembre la cobla Mediterrània va actuar a la plaça de la Catedral de l'Havana, dins del programa d'actes d'inauguració del Casal Català de Cuba, que de fet, tal com hem sabut després, es tractava d'una, diríem, reinauguració de l'entitat, que ja compta amb 1.500 associats.

Hi van assistir el conseller de la Presidència de la Generalitat, Xavier Trias, i el secretari general del Departament de Presidència, Joaquim Triadú. El Casal Català de l'Havana és hereu de l'antiga Societat de Beneficència de Naturals de

Catalunya, creada per acollir els catalans l'any 1841, i actualment és l'entitat estrangera més antiga de tot Amèrica.

I sense deixar Amèrica, però a molts quilòmetres de Cuba, fem esment de l'aplec de tardor que el dia 26 de setembre va organitzar el Casal dels Catalans de Califòrnia. La festa es va fer al Rancho Domínguez, un parc privat dels Pares Claretians de Los Angeles. Hi va haver sardanes, dinar de germanor i jocs per a la mainada.

I tornem a casa per dir que a Blanes, el dia 1 d'octubre, es va celebrar la Primera Trobada de Músics Blanencs. Pensem que ja era hora que aquesta extraordinària fomal de músics que ha estat Blanes, amb el gran fogoner que ha estat sempre el pare Alqueza, presentés senyals que no està apagada, després de més de 30 anys de funcionament.

Una seixantena de músics, entre les edats dels 15 i els 50 anys, actualment vinculats a una vintena de cobles d'arreu del país, es van reunir a Blanes per interpretar una ballada de sardanes amb set tirades, a la plaça dels Dies Feiners de Blanes. Evidentment, diem, per interpretar la ballada però també per evocar els seus orígens i per sentir la satisfacció de poder recollir uns fruits molt importants per a la música de cobla, que és dir també per a la música catalana. Que ningú no faci comparacions, si de cas congratulem-nos de tenir una altra població amb un cens de músics notables.

Josep Ventura

BALCLI'S
SALA DE SUBASTAS

DES DE 1979

**COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS
AL COMPTAT**

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

**VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA**

**VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES**

C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

932 175 607
932 377 663

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

**BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT
DE BARCELONA**
(edició mensual)

**GUIA DE L'ESGLÉSIA DE
L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA**
(edició anual)

Informe-vos al telèfon: 934 905 988
c/ Puiggari, 5 - 08014 Barcelona

Camí del Gran Jubileu del 2000 (4)

Roma, ciutat de joventut

El Jubileu promet sorpreses per als joves. Les iniciatives per als nois i noies que visitaran Roma amb motiu del Jubileu no es redueixen a les Jornades Mundials de la Joventut (agost del 2000). Roma tindrà durant cada dia de l'any un atractiu especial per als joves. Els diferents actes programats estan pensats per aprofundir en el significat del Jubileu i oferir possibilitats de contacte amb altres joves de forma que, els que vinguin individualment, puguin gaudir de moments de «recàrrega espiritual».

De dilluns a divendres, se celebrarà de 18.00 a 19.00, una trobada de testimoni i pregària a l'església de Sant Llorenç in piscibus, un petit temple romànic situat al costat de la plaça de Sant Pere i que va ser donat l'any 1984 per Joan Pau II juntament amb els seus locals annexos per a la creació del Centre Internacional de la Joventut, on els seus pelegrins troben acollida, testimoni, formació i pregària. Aquestes trobades estaran animades pels moviments i associacions presents en el centre.

Tots els dimecres, a les 21.00, els joves es trobaran a la plaça de Sant Pere, on animaran la «pregària del pelegrí». Amb tota probabilitat, al final d'aquesta, el Papa sortirà a la finestra de la seva habitació per saludar els presents.

Els dijous, a la plaça Navona, tindrà lloc l'adoració eucarística a l'església de Santa Agnès. L'adoració començarà a les 21.00 amb una missa. Seguiran moments de silenci, cants i proclamació de la Paraula de Déu fins a les 24.00. Diversos

L'any 2000
estarà ple de
sorpreses per
als joves.

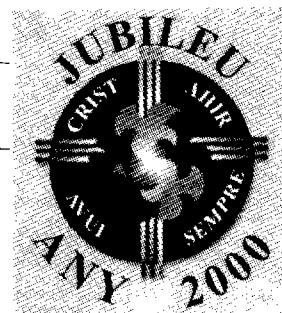
preveres estaran disponibles per celebrar confessions.

Tots els primers divendres de mes, a les 21.00, se celebrarà la reconciliació a la basílica de Santa Sabina (durant l'advent i la quaresma es farà tots els divendres). Es tracta d'una litúrgia de la Paraula amb alguns signes expressius que ajudaran els joves a preparar-se per a la confessió individual.

Cada dissabte, a les 17.00, a la basílica de Sant Ambrós i Sant Carles, es farà la missa internacional dels joves. En

aquesta eucaristia es recolliran ofertes per realitzar un projecte de solidaritat a favor dels joves. Al final de la missa, els participants es trobaran per celebrar junts una festa.

Tanmateix, s'està preparant un programa radiofònic, *Ràdio Jubileu Joves*, animat per joves i per a joves, que serà emès per les freqüències de Ràdio Vaticano en diversos idiomes tots els dies de l'Any Sant de 14.30 a 16.00. (Zenit)

Quatre portes santes

Per primera vegada el Papa obrirà les quatre portes santes de les quatre basíliques patriarcales de Roma. En un primer moment, com sempre s'havia fet fins ara, s'havia previst que el Pontífex només obrís la de la basílica de Sant Pere al Vaticà. El Sant Pare també obrirà solemnement les portes de Sant Joan del Laterà, Santa Maria la Major i Sant Pau Extramurs.

La Nit de Nadal Joan Pau II inaugurarà el Jubileu obrint la porta santa del Vaticà. L'endemà obrirà la de Sant Joan del Laterà, seu del bisbe de Roma. L'1 de gener procedirà a l'obertura de la de Santa Maria la Major, i la de Sant Pau Extramurs s'obrirà el 18 de gener amb motiu de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians.

En els anys sants anteriors aquestes tres basíliques patriarcales eren obertes per cardenals llegats.

La porta santa és un element característic dels Jubileus, es tracta d'un símbol de Jesucrist, que va dir: «Jo sóc la porta. Qui entri per mi, entrarà segur, entrarà i sortirà i trobarà pasturatge» (Jo. 10:9). Sembla que en alguns jubileus del segle XV va començar a introduir-se el costum d'obrir una porta més o menys simbòlica per al pas dels pelegrins. Va ser en el Jubileu del 1500, celebrat per Alexandre VI, quan es va incorporar definitivament al ritual jubilar l'obertura i la clausura de la porta santa en cadascuna de les basíliques majors romanes. (C.C.)

Concurs mundial sobre el Jubileu

El Comitè Central del Gran Jubileu ha convocat un concurs mundial sobre el Jubileu en què podran participar-hi nens i joves. En els treballs es plasmarà la reflexió, aprofundiment i personalització del significat espiritual i religiós de l'Any Sant, tenint com a marc de referència la carta apostòlica *Tertio millennio adveniente* i la butlla de convocatòria del Jubileu *Incarnationis misterium* de Joan Pau II.

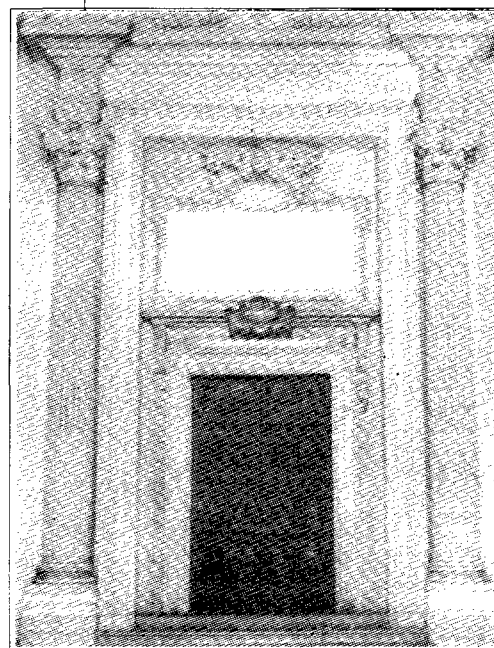
En el concurs hi haurà tres categories: fins als 11 anys les redaccions se centraran en el tema *El Jubileu com a gran festa i invitació a l'alegria*; entre els 12 i els 14 anys els treballs giraran a l'entorn de *El centre i la raó del Jubileu cristià són la persona de Jesucrist i el seu Evangelí com a resposta al sentit de l'existència humana*; i entre els 15 i 17 anys es proposa *el Jubileu com a trobada amb Jesucrist i, per tant, com a purificació, examen de consciència i compromís per a la justícia i drets de la persona*.

La presentació consistirà en la redacció d'un text en prosa (màxim 2.000 paraules) o poesia (sense límit d'extensió) escrit a màquina o ordinador. Els textos poden presentar-se en

castellà o en les llengües reconegudes oficialment en les comunitats autònomes. En aquest cas caldrà acompanyar-les d'una traducció al castellà.

Cada participant entregarà la seva feina a la diòcesi corresponent. El Comitè de cada diòcesi pot establir premis diocesans en les tres categories. Abans del 31 de gener del 2000, els treballs seleccionats pels comitès diocesans hauran de remetre's al Comitè de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), que a través d'un jurat nacional en seleccionarà un de cada grup d'edat, per enviar-lo al Comitè Central de la Santa Seu. El Comitè per al Jubileu de l'any 2000 de la CEE premiarà cadascun dels treballs seleccionats amb un viatge i estada a Roma per a tres persones durant el Jubileu.

Un jurat internacional determinarà els tres guanyadors mundials i els de cada continent. El premi consistirà, entre d'altres coses, en un viatge a Roma amb l'estada d'una setmana per al guanyador i dos familiars, durant la celebració de les jornades especials dedicades a la família i als joves. Està previst que Joan Pau II rebi en audiència els guanyadors. (SIC)

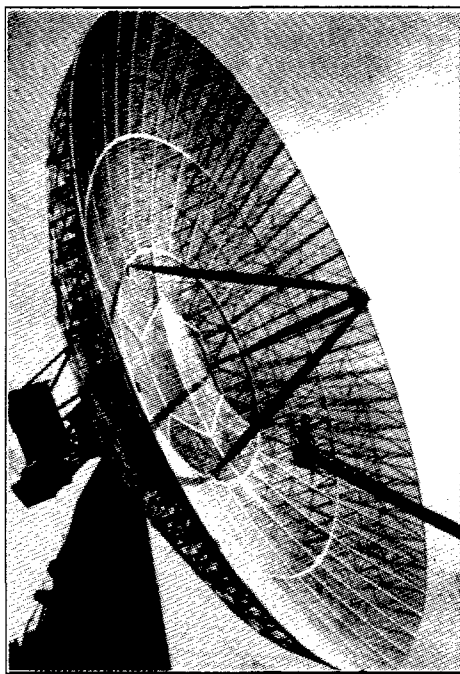

La Porta Santa és un element característic dels jubileus.

Es vol reimpulsar la recerca de vida extraterrestre

El projecte SETI (Search for ExtraTerrestrial Intelligences, recerca d'intel·ligències extraterrestres) que consistia a escoltar possibles emissions de ràdio intel·ligents vingudes del cosmos, s'havia posat en pràctica el 12 d'octubre del 1992 per la NASA, que hi invertí uns 10 milions de dòlars en el temps de poc més d'un any. Com que això d'escoltar per radiotelescopis les estrelles resultava car i no s'hi descobria cap indici del que es pretenia trobar, es va cancel·lar el programa. Però Jim Tarter, exfuncionari de la NASA el volgué continuar pel seu compte i amb el suport d'unes quantes empreses, amb el nom de programa «Phoenix», mobilitzà radiotelescopis dels Estats Units, Austràlia i Puerto Rico per continuar detectant ones vingudes del cel.

I quan la cosa semblava que acabaria amb el desistiment després de sis anys de no «sentir» res interessant, ens arriba la notícia que el proppassat 10 de setembre es posava en marxa la construcció d'un nou sistema més eficaç de processar els potencials senyals intel·ligents vinguts de l'espai. És un projecte ben ambiciós el que aquest institut privat, fundat per Tar-

ter, amb una gran dosi d'optimisme, vol portar a terme. Gràcies a un programa informàtic molt avançat d'Elanix Incorporated diuen que aconseguiran una nova generació de detectors i processadors de senyals, molt millors que els del Phoenix, els més potents de tots els fets fins ara. Hauran de destriar de dins d'una inextricable multitud d'ones (microones sobretot) les que mostrin una modulació que correspongui a un propòsit intel·ligent. La cosa és complicada. De moment només s'han pogut examinar les emissions d'estrelles properes al nostre Sol. Es pretén tenir operatiu aquest nou sistema informàtic cap a la tardor de l'any que ve. I l'Institut SETI interconnectarà amb desenes de milers d'ordinadors personals de voluntaris de tot el món per intensificar la capacitat de recerca.

No cal dir que les despeses que això originarà són importants, mentre que la probabilitat de trobar el que es busca és molt baixa. Hem d'esperar que tingui èxit? Creiem, modestament, que seria millor contribuir a solucionar problemes més urgents de la humanitat del planeta Terra.

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

L'electricitat i els homes que l'han investigada

Què vol dir electrònica? És una paraula que es deriva d'electró, ja ho sabem. Però no és el mateix que electricitat en general. L'ús ha fet que se li doni un sentit més restringit: significa l'estudi teòric i pràctic (o, si voleu, científic i tècnic) del moviment dels electrons en el buit, en els gasos i en els semiconductors. És una part de la ciència que estudia l'electricitat, és clar, però es considera diferent de l'electrotècnia, que s'ocupa sobretot de la producció d'energia elèctrica a gran escala i de com millorar-ne el rendiment per a l'aplicació industrial i domèstica. L'electrònica només estudia els corrents dèbils per a emmagatzematge i transformació d'informació. Els tractats d'electrònica ja tenen consistència pròpia i s'escriuen a part dels que estudien l'electricitat en el sentit més clàssic. S'ha dit que ens trobem a l'era de l'electrònica, frase que considerem encertada; el seu desenvolupament ha estat espectacular i s'ha anat accelerant cada vegada més.

Resum històric de l'electrònica

Quan començà l'electrònica? Segons la seva definició, el primer dia que s'obtingueren electrons lliures en el buit. Això va ser el 1858 quan Julius Plücker (1801-1868) es posà a fer assajos de conducció d'electricitat en gasos a pressions baixíssimes i es trobà que en un tub de Geissler hi havia una tènue resplendor verdosa en el càtode que ell no sabé interpretar. No va ser fins al 1879 que William Crookes (1832-1919) va demostrar que efectivament del càtode sortia un corrent elèctric, un quart estat de la matèria en digué, que es presentava en forma de radiació. Aquells raigs, a proposta d'Eugen Goldstein (1850-1930), s'anomenaren raigs catòdics (*cathodentrahlen* en alemany) i Crookes n'és considerat l'inventor. Els raigs catòdics, com hom sap, són el fonament electrònic de les pantalles de televisió i del oscil·loscopis. El 1897 Joseph J. Thomson demostrava que eren autèntiques partícules d'electrici-

43 L'electrònica pren volada

tat negativa, per això ha estat considerat el descobridor de l'electró.

Serà després d'aquesta troballa de Thomson que hem de dir que comença l'era de l'electrònica? Més aviat hem de dir que s'inaugura amb el díode de John Fleming de 1904 i el tríode de Lee De Forest de 1906, invents que es basaven en l'efecte Edison, descobert per aquest inventor americà el 1883, data en què alguns situen el veritable naixement de l'electrònica. Sigui el que es vulgui de tot això, hem de dir que és ara, el 1906, que té una arrencada forta, que es va incrementant ràpidament. De la vàlvula de De Forest, molt aviat se'n fan millores i modificacions. Se'n creen de més complicades, com el tètode i el pèntode, per augmentar-ne el poder amplificatiu. No podem oblidar tampoc l'efecte fotoelèctric, interpretat per Einstein el 1905, que proporcionarà l'invent de la cèl·lula fotoelèctrica. I un altre invent electrònic important es fa el 1921; és el del magnetró, que es podrà aplicar al radar, per obra de Watson Watt. Amb la confirmació de la tesi de De Broglie de 1924 de la naturalesa corpuscular-ondulatòria dels electrons feta el 1927 per la difracció dels electrons en cristalls, obtinguda per C. J. Davisson i L. H. Germer, vingué la tècnica d'aprofitar-ne la naturalesa ondulatòria que culminà amb el naixement del microscopi electrònic el 1937. El descobriment dels semiconductors proporcionaren a Shockley, Brattain i Bardeen el fonament del transistor que obtingueren el 1948. I ara és quan ve la gran acceleració. La tècnica de la miniaturització és la que ha facilitat els avenços espectaculars que hem viscut aquests darrers anys. Dels primers transistors d'un centí-

metre de llargada (petitíssims comparats amb les vàlvules de buit) s'ha arribat als que ara formen part de computadores i ordinadors que només fan un terç de mil·lèsima de mil·límetre (0,35 microns). I encara se'n volen construir de més petits! Ja som a l'anomenada microelectrònica. I, d'una altra banda, com a derivats o productes evolutius del transistor s'han anat obtenint altres dispositius de llarga enumeració: el tiristor, el díode túnel, el díode Zener, les fotoresistències, etc. També és l'electrònica que proporciona a T. H. Maiman el principi del làser el 1960, de tantes aplicacions després, fins i tot en cirurgia.

Explosió industrial de l'electrònica

No seria exagerat dir que si suprimíssim ara tots els productes de l'electrònica ens trobaríem que més d'un 90% de les indústries del planeta o haurien de plegar o se'n veurien seriosament afectades. Ens veiem incapaços de fer una llista mínimament completa dels aparells comercials que es basen en l'electrònica o en depenen, almenys indirectament. Ja hem mencionat els més rellevants: els receptors de ràdio i de televisió, el radar, el microscopi electrònic, els ordinadors i les computadores. Però si volem concretar una mica més, especificant els d'ús domèstic i industrial, ens trobem amb una llista inacabable. La major part han estat creats per suplir o alleugerir el treball humà o bé per fer més agradable la vida. No hi ha res que hagi contribuït tant al benestar de la humanitat, o, millor dit, d'una part de la humanitat, ja que, per desgràcia, hi ha molts pobles que, viuen en

pobresa i encara no se'n poden aprofitar.

Si voleu que parlem d'algunes d'aquestes aplicacions de l'electrònica podríem citar les següents: la comptabilitat dels bancs i de les empreses industrials es veu simplificada i segura amb les màquines electròniques (sempre que no s'espantin, és clar!). La feina d'un pilot d'aviació es redueix ara a saber llegir el que indica el quadre de comandaments i a aplicar-ho. Una oficina de correus pot classificar i ordenar 18.000 cartes en menys d'una hora. Les traduccions d'una llengua a una altra ja es poden fer amb el traductor electrònic adient. Les computadores i les càlculadores manuals realitzen els càlculs amb una rapidesa que abans era impensable per a la ment humana. Un petit aparell possibilita el *zapping*, o canvi ràpid de canal a qui està veient la televisió sense haver-se d'aixecar. Els dispositius de les màquines fotogràfiques faciliten la bona fotografia perquè donen el temps d'exposició, segons la llum que hi hagi, sense que calgui fer cap càlcul. Els detectors de fum eviten incendis. I els que delaten l'entrada d'estrany, els robatoris. En els tallers industrials els servomecanismes regulen la velocitat o la marxa de les màquines. Els anomenats robots (paraula d'origen rus que significa *treballador*) executen multitud de feines que estalvien a l'home. L'invent del làser permet portar a terme certes operacions quirúrgiques sense haver de fer ferida externa. Les caixes negres dels avions o altres vehicles donen a conèixer com ha estat l'accident, en cas d'haver-n'hi; cosa que ajuda a la seva prevenció... Oi que no acabaríem mai si volguéssim anar dient tot el que ens proporciona l'electrònica?

La consideració que hi podríem fer a tot això és: què hi diria, per exemple Tales de Milet (segle VI aC), que coneixia l'elèctron (ambre), com una substància que després de fregada atrau petits objectes, si tornés al món i veiés fins a on ha arribat a ser aprofitada per la humanitat aquella petitíssima força elèctrica que ell experimentava sense saber com era causada?

Des de les 02.15 a les 06.00 hores, selecció de música instrumental.
Des de les 06.00 a les 21.00 hores, cada quart d'hora s'emet informació general, de serveis, d'Església i solidaritat i cultural.
Cada dia, comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Dilluns

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè* (programa informatiu que inclou una tertúlia d'actualitat). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura.
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika* (espai infantil).
21.15-22.00 *Cinc Cèntims* (programa d'economia i consum). Presentat i dirigit per Xavier Vilà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazin d'Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Montse Girbau.
23.00-00.00 *Planisferi* (anàlisi de l'actualitat del món). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical). A càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Albert Murillo.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, presentat i dirigit per Carme Catà i Jaume Rocosa. *Dietari de Música i Músics*, presentat i dirigit per Joan Úbeda.

Dimarts

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Cum Laude* (ensenyament i universitats). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Vianants* (tertúlia intergeneracional). Presentat i dirigit per Teresa Pou i Imma Matas.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dimecres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Planeta Blau* (medi ambient). Presentat i dirigit per Marta Cailla.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Tanca els ulls i fixa-t'hi bé* (música de cinema). Presentat i dirigit per Josep Chavarría i Xavier Cazeneuve.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dijous

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Bojos per la Ciència* (ciència i tècnica). Presentat i dirigit per Antoni París.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *De Pares a Fills* (temes al voltant de la família). En preparació.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Divendres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *On tu em diguis* (propostes culturals per al cap de setmana). Presentat i dirigit per Aure Farran i Oriol Garangou.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Amb Llum Pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dissabte

- 21.00-22.00 *Pentagrama de quatre* (música catalana). Presentat per Xavier Pujol.
22.00-23.00 *La Tercera Lluna* (magazin d'actualitat musical). Presentat per Joan Albert Lligonya.
23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (magazin de cinema). Presentat i dirigit per David Serra.
00.30-01.00 *Fila 7* (teatre musical). Presentat per Sergi Corbella.
01.00-01.30 *Cova de Jazz* (música jazz). Presentat per Gemma Abellan.
01.30-02.00 *De nou n'nou* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Diumenge

- 09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Josep Maria Palau.
18.45-20.00 *Eucaristia*
21.00-21.30 *La Proroga* (resum esportiu). Presentat i dirigit per Xavier Puig.
21.30-22.00 *Des de Nashville* (música country). Presentat per Roger Serra.
22.00-23.00 *Els Noms de la Música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padollers.
23.00-00.00 *Temps de Paraula* (biblia i teologia).
00.00-00.10 *Moments a mitjanit* (programa de reflexió). Presentat i dirigit per Xavier Morlans.
00.10-00.30 *Missatge en una ampolla* (magazin cristià). Presentat i dirigit per David Ciscar i Miquel Albert Soler.
00.30-01.00 *A tot cor* (música coral). Presentat i dirigit per Joan Casas.
01.00-02.00 *Passió pel cant* (programa musical). Presentat i dirigit per Toni Roig.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge de 22.05 a 23.00h, o bé de 22.30 a 23.00h. *Objectiu*, l'home: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (IV part) al P. Massana Mola, franciscà missioner a Burundi i Malawi des de fa 30 anys; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominicana» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles (edita i presenta: J. M. Alimbau).

Desconnexions de Ràdio Estel**De dilluns a divendres:**

12.00, 16.00, 18.00 *Punts informatius*
9.15, 13.15, 17.15, 19.15 *Temps i circulació*
9.45 *Agenda*
12.45 *Recomanació turística*

Dilluns

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *La veu del Bisbe*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimarts

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *Estels sobre el Principat*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimecres

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *Església d'Urgell*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dijous

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *La taula de l'Evangeli*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Divendres

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *El Tresor de la Història*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dissabte

12.00-12.30 *Una setmana més*
12.30-13.00 *La veu del Bisbe*
13.00-13.30 *La salut del cos*
20.30-21.00 *Estels sobre el Principat*

Diumenge

08.30-09.00 *La Taula de l'Evangeli* (repetició)
18.00-18.30 *El Tresor de la Història*

Diumenge 24

09.30 *Pueblo de Dios* (Repetició del dilluns 18)

10.00 *Últimas preguntas*

«Fray Luís de Granada, español universal.» Fra Luís de Granada és un dels espanyols la producció literària del qual ha estat traduïda a gairebé tots els idiomes. Els dominics d'Andalusia duen a terme actualment una àmplia edició crítica de les seves *Obres Completes*. Fra Luís de Granada continua sent un gran mestre de la fe.

10.25 *Testimonio*

Meditació sobre un tema religiós catòlic.

10.30 *Santa Missa*

Amb la participació de la Coral Vol d'Oreneta, de Cruïlles i Sant Sadurní de l'Heura (Baix Empordà, bisbat de Girona), sota la direcció de Josep-Maria Follia.

(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

Dilluns 25

17.20 *Pueblo de Dios*

Espai sobre accions de solidaritat.

Dissabte 23

09.10 *Signes dels Temps*

«Nous polítics cristians al Parlament. Quines intencions tenen?»

Reportatge amb Joan Viñas (CiU), Pilar Malla (PSC-CPC) i Àlex Masllorens (PSC-CPC). Tres persones implicades en diferents institucions d'Església i, a partir d'aquesta legislatura, nous parlamentaris a la cambra catalana.

Altres temes:

—Campanya del Domund. Testimonis de missioners.

—Mn. Ballarín (reflexió sobre l'evangeli)

(Presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h del migdia, pel Canal TVC SAT; i el diumenge, a la 1.00 h de la nit, pel Canal 33.

Cada divendres

20.30 *Creure avui*

El programa repeteix l'emissió els dilluns a les 13.30 h.

Cada dijous

21.40 *Paraula i vida*

Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.

Cada tercer dijous de mes

23.00 *Aquí, tots*

Cada divendres

22.30 *Camí de vida*

Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.

* Cada primer de mes publicarem la resta de la programació de les diferents diòcesis.

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Barcelona

• **FUNDACIÓ PERE TARRÉS.**— El 22 d'octubre, a les 21.30, es representarà l'obra *Un sólo poema*, Federico García Lorca, en el marc de la Mostra de Teatre Social a càrrec de la companyia BCN (doble). Lloc: Ateneu de Nou Barris, c/ Portlligat s/n - Barcelona. Entrada lliure. Més informació: Fundació Pere Tarrés, tel. 934 101 602, e-mail: if@peretarres.org, Internet: www.peretarres.org

• **JORNADA DE DEBAT.**— La Fundació Joan Maragall i el monestir de Montserrat ofereixen conjuntament unes jornades de debat sobre la presència cristiana en els diversos àmbits de la vida social, econòmica i cultural de Catalunya. La primera jornada tindrà lloc el 23 d'octubre amb la participació de Salvador Carrasco, Francesc Cabana i Hilari Raguier. El moderador serà Josep Maria Esquirol. Informació i inscripcions: Monestir de Montserrat (tel. 938 777 701) o Fundació Joan Maragall (c/ València, 244, 2n - Barcelona, tel. 934 880 888, fax 934 882 444).

• **CENTRE PASSATGE.**— El 26 d'octubre, de 18.00 a 19.15, conferència *Art i Història d'Egipte* a càrrec d'Antoni Borràs, a la sala d'actes del Centre Pas-

satge, passatge Mercader, 13 - Barcelona, tel. 932 151 599.

• **TROBADES DE FORMACIÓ.**— El 26 d'octubre, a les 19.00, tindrà lloc una nova sessió de preparació al Tercer Mil·lenni a càrrec del P. Josep M. Blanquet, s.f., amb el tema *És fàcil creure en l'amor de Déu?* Lloc: església de la Sagrada Família, c/ Entença, 301 - Barcelona, tel. 934 394 305.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— Els dies 26 d'octubre; 2, 9, 16, 23 i 30 de novembre, i 14 de desembre, de 19.30 a 21.30, les professores Lourdes Zambrana i Elvira Durán impartiran el seminari *El voluntariat en qüestió*. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13, 1r - Barcelona, tel. 933 172 338, fax 933 171 094.

• **AMICS DELS CLÀSSICS.**— El 28 d'octubre, a les 19.30, recital de Mòni-

ca Guarro (violinista) i Francesc Mora (pianista). El concert tindrà lloc al carrer Ausias Marc, 26, 8è - Barcelona.

• **ESCOLA DE PREGÀRIA.**— El 28 d'octubre, a les 20.00, els joves de la diòcesi tenen una cita a la catedral de Barcelona per participar en un espai de vivència i formació en la pregària i reflexió.

• **NARCÍS CASANOVES.**— El 29 d'octubre, a les 21.00, l'escolania de Montserrat homenatja el compositor sabadellenc Narcís Casanoves a l'església de Sant Feliu, plaça de Sant Roc - Sabadell. Per a més informació: tel. 696 436 410 (David Ramon).

• **MÚSICA.**— El 30 d'octubre, a les 19.30, cicle i activitats Chopin amb Cristina Casale (piano). Col·laboren: Jovenuts Musicals de Barcelona i Associació Cultural Catalano Letona. Lloc: Ateneu Barcelonès, c/ Canuda, 6 - Barcelona, tel. 933 188 634, fax 933 171 525.

• **PREPARACIÓ AL MATRIMONI.**— Els dies 31 d'octubre i 1 de no-

vembre, a la casa d'exercicis de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera, 32 - Barcelona) i organitzat per l'Encontre Catòlic de Nuvis, tindrà lloc una trobada per parelles que desitgen preparar-se per a la seva futura vida, sense distinció de creences. En acabar es lliurarà el certificat d'assistència equivalent al dels cursos prematrimonials. Informació: tel. 933 508 925 i 933 526 030.

• **CATEDRAL BASÍLICA DE BARCELONA.**— El 2 de novembre, commemoració dels fidels difunts. Se celebrarà l'Eucaristia a les 19.00. Abans, a les 18.30, tindrà lloc el cant de les vespres.

• **DE L'ASSISTÈNCIA A LA PROMOCIÓ.**— Els dies 5 i 6 de novembre els professors Gaspar Mora i Romà Fortuny debateran sobre la necessitat d'anar a les causes que generen la marginació i en la conveniència d'anar passant d'un treball assistencial a una tasca de promoció de les persones. Organitza: Centre

d'Estudis Pastoral i Delegació de Pastoral Social a Barcelona. Més informació: c/ Rivadeneyra, 6, 3r - Barcelona, tel. 933 174 858.

• **26a JORNADA D'ESTUDI DE L'OFS.**— L'Orde Franciscà Seglar de Catalunya organitza pel 6 de novembre la seva tradicional Jornada d'Estudi. Enguany es desenvoluparà al voltant del tema *Déu Pare*. El ponent serà fra Jordi Cervera, caputxí. Informació: tel. 937 515 698, de 21.00 a 23.00.

• **SOLIDARITAT.**— Els dies 6, 13 i 20 de novembre, de 10.00 a 14.00, els professors Eduard Cantos, Claudia Jiménez i Carme Llobet impartiran el curs *Comerç just i noves formes de solidaritat Nord-Sud*. Lloc: locals de SETEM, carrer Bisbe Laguarda, 4 - Barcelona, tel. 934 415 335.

• **ESCOLA DE FORMACIÓ DEL VOLUNTARIAT.**— El curs d'iniciació al voluntariat es realitzarà els dies 11, 17, 22, 24 i 29 de novembre i 1 de desembre, de 17.00 a 19.00, al local del Voluntariat (c/ Sta. Anna, 21, pral. - Barcelona. Contingut: perfil del voluntari social, actituds i aptituds; motivacions bàsiques de l'acció voluntària; el món de la pobresa, causes i conseqüències; camps del voluntariat social. Testimonis de voluntaris; la intervenció del voluntariat; sentit i valor de l'acció voluntària. Es lliurarà certificat d'assistència i diploma de l'Incafol (Institut Català de Voluntariat). Inscripcions: de dilluns a divendres de 10.00 a 14.00 al local del Voluntariat. Més informació: tel. 933 026 622.

Solsona

• **RECÉS.**— Per a joves del 5 al 7 de novembre, dirigit per Lluís Juanós, monjo de Montserrat, a la casa d'espiritualitat d'El Miracle - Solsona, tel. 973 480 045, fax 973 480 243. Es tracta d'un espai adreçat a joves de 18 a 30 anys per fer una experiència de silenci i pregària, per trobar-se amb un mateix i amb Jesucrist, i per deixar-se acollir per Ell.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

Necessitem grans persones per ajudar persones grans

Segur que no ens deixareu sols en aquesta gran tasca humanitària, d'acolliment a persones grans, us diem de tot cor: **molt agraïts**.

Sense el vostre ajut, no ens en sortirem.

Feu, si us plau, el vostre donatiu a qualsevol oficina de "la Caixa" al c/c 2100 0681 09 0100029142. O bé mitjançant un gir postal, un xec nominatiu o, fins i tot, venint-nos a visitar.

Associació Prudenci Miralles per a Ancians
Trafalgar, 39 - 5è - 08010 Barcelona - Tel. 932 681 867 - NIF: G-08862781

*Qui a Ell està unit no distingeix entre pròxims i estranys.
No hi ha cap altre estat més noble per a l'ànima.*

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

Rincón del Silencio c/ Floridablanca, 133, bajos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 331

APADRINEU UN NEN/A, AVI/A

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! ¿VOLS SER-HO TU?

100 ptes. cada dia poden fer-ho possible

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpny@teleline.es

Des del carrer

No és gaire normal trobar un filòsof que es dediqui a l'assessorament financer, malgrat que Seoane sostingui que en el món de les finances cal seguir una certa lògica. Aquest madrileny de 61 anys establert a Friburg (Suïssa) no ha volgut perdre, tanmateix, la seva vena filosòfica i en les seves estones lliures escriu sobre els problemes generacionals entre pares i fills. Com a pare, sap que és un privilegiat, ja que gairebé no ha tingut problemes amb els seus dos fills, però és conscient que són moltes les famílies que passen autèntiques crisis en aquest sentit. Des de la seva experiència personal, Seoane sempre ha cregut que el testimoni cristià és el millor dels regals que es pot donar a un fill. Per a ell, «Jesús és la pedra angular i sense ella, l'edifici de la persona no està ben reeixit».

José M. Hernández Seoane,
assessor financer i escriptor

Foto: Samuel Gutiérrez

«Tot el que els pares aportin que no sigui Déu, és inferior a Déu»

—Quina és aquesta herència que els fills, sense saber-ho, reclamen dels pares?

—Sense dubte, viure profundament el cristianisme. Tot el que es pugui aportar que no sigui Déu, és inferior a Déu. L'home no pot viure feliç sense Déu, ja que dóna sentit a la felicitat d'una forma molt diferent de la que li donem nosaltres. És el sentiment profund de tenir algú que t'estima, que no entens gairebé mai, però que hi és i que quan ens sentim a les seves mans són els moments més feliços de la nostra vida.

—I com es transmet aquesta herència cristiana?

—El millor transmissor és el testimoni mateix de la nostra vida, que quan no és un cristianisme purament formal, la gent l'assumeix, i els fills encara més, però ha de ser quelcom profund, que no es pot estereotipar. Cal viure-ho, sentir-lo molt a dins i això es transmet. I és des de la família des d'on això es fa possible, és la que crea de veritat l'ambient.

—Molts pares al·legaran un cert passotisme i indiferència per part de la joventut actual.

—I és cert, per això també cal que els pares sàpiguin posar-se a l'alçada dels seus fills, encara que sense cedir, que sàpiguin penetrar en les seves motivacions i en les causes de les seves conductes. Es tracta de buscar una porta d'entrada per fer possible la transmissió d'aquesta herència que ens reclamen sense que ells mateixos ho sàpiguin.

—I els pares d'avui dia, responen a aquesta tasca?

—Tampoc, els pares ja no busquen la felicitat dels seus fills, sinó la seva pròpia, encara que no la trobin. Vivim una invasió terrible de materialisme, reflectit també en les actituds de les persones. Els pares només desitgen passar-s'ho tan bé com sigui possible i acomodar-s'hi. I a força de materialisme, de no sacrificar-se per ningú, de buscar el seu propi benestar... El cor s'encongeix i és difícil poder estimar.

—Per què es va decidir a escriure

Padres Hoy y La herencia que nos reclaman?

—És un tema que sempre m'ha agradat, i no perquè jo precisament hagi tingut molts problemes amb els meus dos fills. Però tinc amics que, malgrat ser persones magnífiques, els han tingut, i això és una cosa cada vegada més comuna. Tampoc pretenc oferir solucions radicals, ja que no n'hi ha, però crec sincerament que si els pares són profundament cristians, aquesta és una llavor que tard o d'hora brota.

—Quan tindrà un nou llibre?

—Precisament el proper mes de novembre sortirà publicat *Como yo os he amado*. És una mica diferent dels anteriors, aquesta vegada girarà a l'entorn de la caritat i un comentari a aquesta caritat vista des de l'àmbit de sant Pau, encara que conserva una idea que es repeteix en els dos anteriors: el testimoni cristià comença a casa i per això també la caritat comença des dels més propers.

Samuel Gutiérrez

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Apunts del Sínode

La nostra premsa no se n'ha fet ressò, però al Sínode de Roma, s'han dit coses interessants que influiran en el futur de la comunitat eclesial, sobretot l'europea. Sempre els fets sinodals són sanitosos: aporten aire fresc, enriqueixen el cos místic amb l'experiència de cada membre, sacsegen les rutines. Encara que, de moment, la seqüència abundosa d'intervencions dels pares sinodals pugui contenir punts de vista diversos, el treball d'escoltar-se mútuament, amb el cor obert a l'Esperit, porta, ni que sigui lentament, a síntesis fecundes.

La nova evangelització de la nostra societat, culta i benestant, amb gravíssimes bosses de pobresa, ha estat el tema central del Sínode. En aquesta línia, ha estat remarcable l'aportació del relator, el cardenal Rouco, que apuntava a la necessitat de fer

experiència de la fe cristiana com a condició indispensable per poder anunciar-la amb credibilitat. El cardenal Ricard-Maria Carles va assenyalar una altra condició també imprescindible: «Per a evangelitzar —va comentar— és important que els evangelitzadors —persones i comunitats catòliques— tinguin clara la seva identitat i la visquin amb goig i amb convenciment, sense dissimular-la.»

Alguns van subratllar l'aportació dels nous moviments. Altres van recordar el treball dels moviments de més tradició —l'acció catòlica, especialment— i van advertir del perill de contraposar els carismes a l'entramat bàsic de diòcesis i parròquies. Serà interessant veure la síntesi d'aquests dos punts de vista.

Diversos diaris italians han donat, aquests dies, un exagerat relleu a dues intervencions considerades dialèctiques: la del cardenal Carlo-Maria Martini i la del bisbe polonès Mons. Jozef Zycinski. La primera diu així: «Caldria un debat col·legial i autoritzat entre tots els bisbes sobre els temes nuclears sorgits d'aquests últims anys: la manca de preveres, el lloc de la dona, el paper dels laics, la sexualitat, les relacions ecumèniques...» Per la seva banda, Zycinski va declarar: «Sóc escèptic si algú pensa que la solució als problemes de l'Església pot venir d'unes noves estructures. Pensar que unes noves estructures portaran la solució té més de sortida màgica que de resposta teològica. És natural que la demanda de reformes estructurals susciti sensació en els mitjans. Però ens cal evitar consolacions fàcils.» Qüestió d'accent, no cal dir-ho, i qüestió, també, de tarannàs pastorals.

En tot cas, el Sínode cerca respostes als temes que ens preocupen als catòlics europeus. I això suscita esperança. Que l'acompanyi la nostra pregària.

Ara mateix

Impromptu

Postelectoral

Quan aquestes ratlles arribin als estimats lectors, ja haurà passat la quimera electoral que pretén fer-te entrar amb calçador el pensament de cada un dels qui lluiten per ser pares de la pàtria. Els genuïns, els sobrevinguts, els d'ahir, els d'avui, els que proclamen el demà, els profetes de glòria o els de calamitats ja hauran emmudit un dia abans, per donar temps (?) a la reflexió.

I després de la reflexió, possiblement la major part dels ciutadans amb dret a vot hauran anat al col·legi electoral corresponent i hauran complert el seu deure votant pels qui millor creguin que els poden satisfer... i a veure què ens guarda el futur. Enamorat de la democràcia, penso que les campanyes electorals haurien de ser pensades més seriosament. Amb menys ira mental que fa que només es vulgui desacreditar l'oponent, i amb més projectes que, per factibles, puguin entusiasmar. Sense martellejar l'oïda de l'elector volent demostrar-li els nyaps que l'altre ha comès, causant-li, almenys, avoriment. Amb més sinceritat, sobretot, i amb ganes de servir el país.

Dic tot això una mica cansat per uns mesos de precampanya electoral i per quinze dies de plena campanya, que més d'una vegada m'han entristit constatant fins on arriba l'ansia de poder.

Oriol Camps